

PA 85

150

R. 19
3/9

Q. 25
C. 4

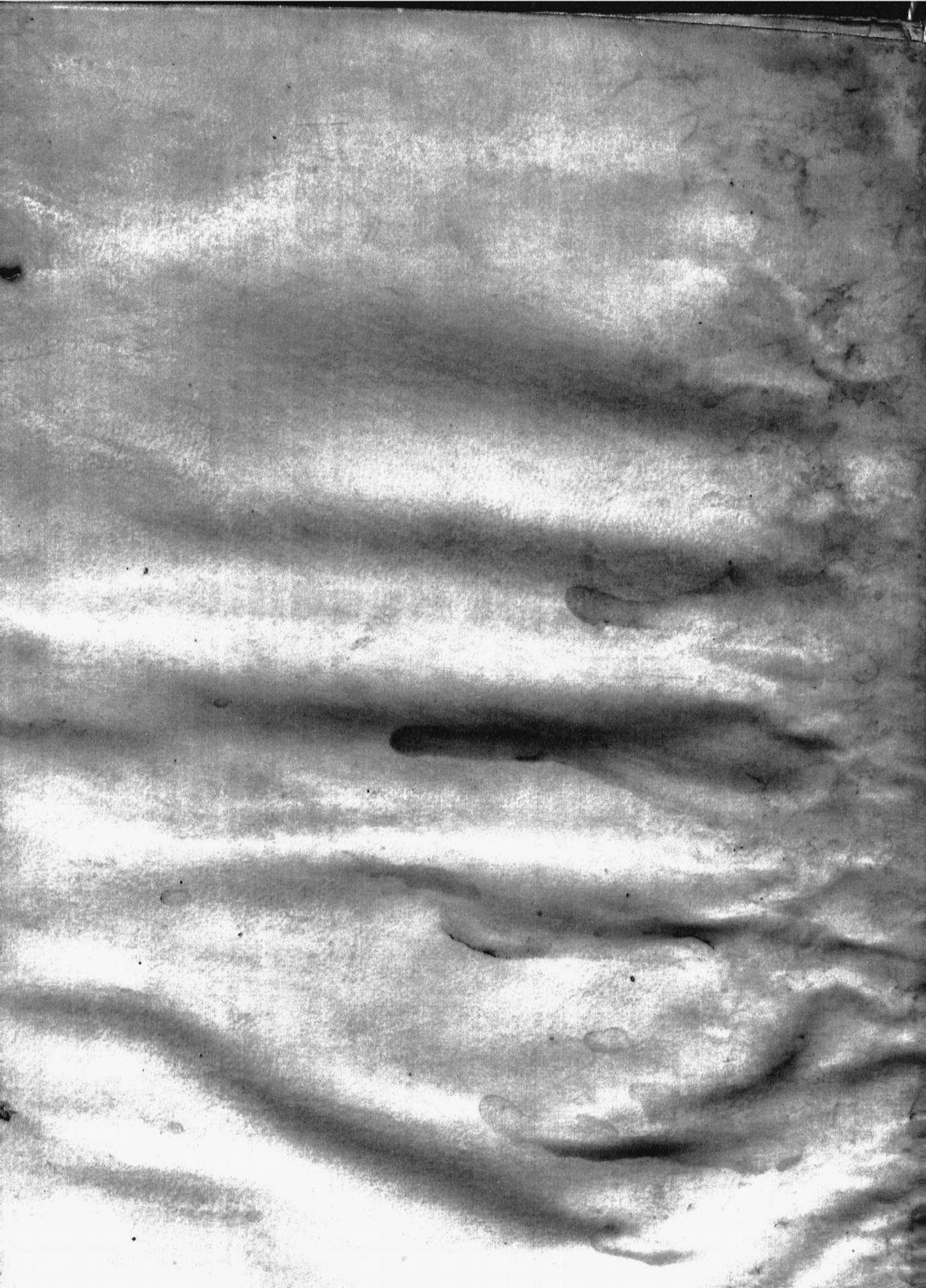

19042486

REGL
ALUMI
19
18
17
16
15
14
13
12

niam, à
Bethani
semani, i
qua ortu
servanda
Caluari
gam, sum
TO
TV M
rò urbe
plum Sep
Post
dixerat.
quitur m
cundum

V
N
Bethleh
ta inde a
lehem, &
& Ma
Maria p
co stabul
locus vis
pite à no
partum
tempus p

RIPTIO.

63

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

alem & templum, unde tertio
rum montem & villam Geb-
Sidron & per urbis colluuiem,
rahitur in ius, in urbē ad quam
cio demum afficitur in monte
n versus Caurum. ad quā pla-
& signo, **INCLIN A-**
EMISIT SPIRI-
re crucifixus. In instaurata ve-
us muris, ibique nunc est tem-
rò visit suos in Galilæā, ut præ-
eus, verum quia Iannes profe-
isere, ante peregrinationem se-
n quæ addidit.

Christi Peregrinatio.

1 & desponsata in Nazareth,
Elizabet in terra Iuda (loco
to à conceptione mense, repeti-
nina sub Cyrino adierūt Beth-
avidica subscriberentur Ioseph
ente magna admodum turba,
io occupato coacta est in publi-
lia in lapicidine fouea, ut nunc
o fratre domini in Euangelij ca-
scriptū est, coacta est inquam
ere, quo in loco commorata, ad
deferri in templum, ut sub le-
ge, à

De Vniuersitate liber,

*cuilibet purgatio
ne permittitur*

IN QVO ASTRONOMIAE
doctrinae cœlestis Compēdium Terræ apta-
tum, & secundum cœlestis influxus ordinem
præcipuarumq; Originum rationē totus orbis
Terræ quatenus innotuit, cum Regnorū tem-
poribus exponitur.

SED ANTE OMNEIS ALIAS
orbis partes TERRA SANCTA sum-
mo, hoc est, amplissimo compendio describitur. cui Gal-
lia ob primarium orbis nomen & ius substituitur, eo
quòd ambae toti orbi legem sunt datura.

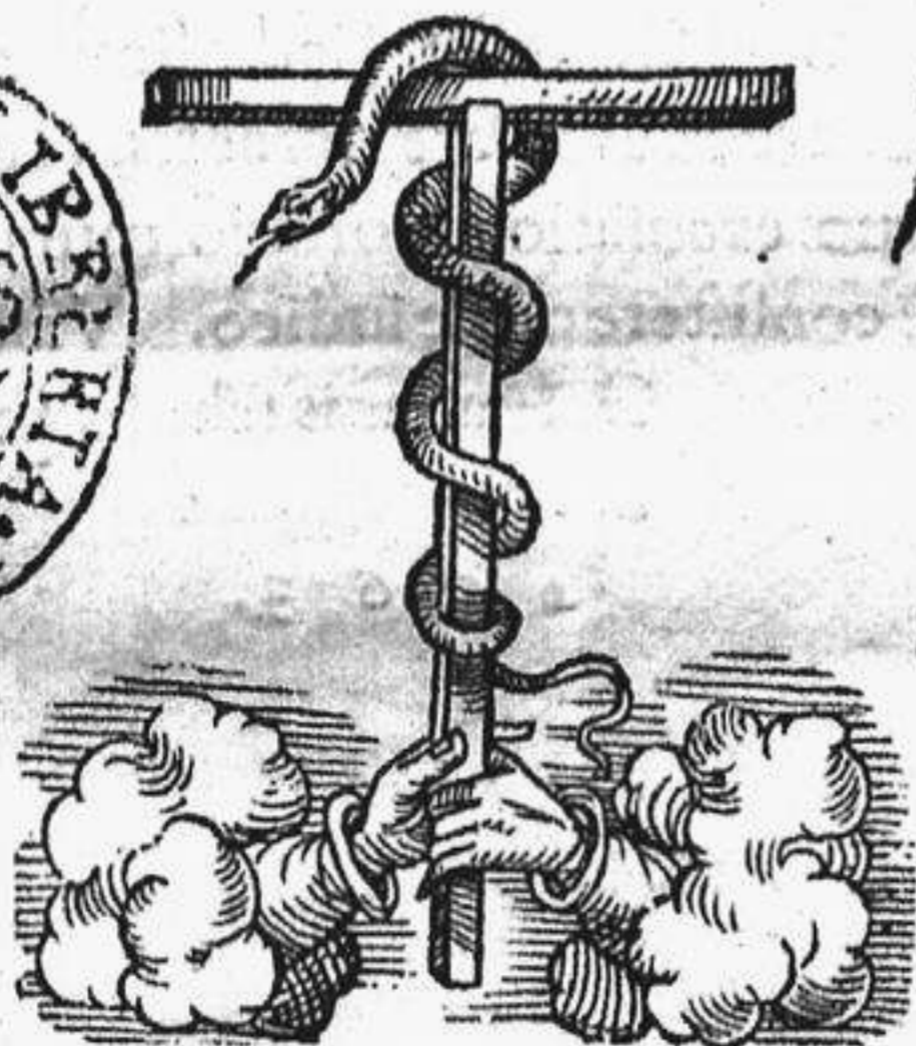
GVILIELMO POSTELLO AVTHORE.

Dampato

Multo verò ~~maxima~~ parte auctum, & a mendis repur-
gatum est ab authore opus.

SECUNDA AEDITIO.

*Corregido conforme
al indice de 522
por el dho. 40
de del Marmoz*

PARISIIS,

Apud Martinum Iuuenem sub insigni D. Christophori,
è regione gymnasij Cameracensium.

M. D. L X I I I.

LECTORI CANDIDO.

V V M, post comparatum huic nostræ Iapetiæ, quam fabulæ Europam dixere, monumētum, quo vniuersitas Ismaëliitarum possit in vnitatem rationis nobiscum reduci, statuerim quàm potero latissimè non tantum Cosmographiam explicare, sed maximè illas Corographiæ partes exponere, à quibus vniuersitatis iura processere, ideo Syriæ siue terræ sanctæ, & Celticæ specialem tractationem cū sui iuris rationibus curauit recudi. Quum enim receperim fore vt ipsa Atlātis & cæteræ regiones quæ Ptolemæo fuerunt incognitæ vnà cum inuentorum historiis à me in compendium reducātur, & ex multis Lusitanorum, Hispanorūque scriptis ipsorum vulgari lingua expositis Latine emittantur : fatagam interea ne in ocio torpescam, etiam dum illa scribo, ista recudere, & ad authoritatis rationisque primariæ munimentum declarare. Nam reuera quorsum scopus nostræ vniuersitatis tendat nemo vnquam rectè probauerit, qui vel Galliæ vel Syriæ origines, & quonam inclinato capite Rex regum pro nobis luens miserit spiritum ignorauerit. Nam triplicitatum basis in Terra Sancta est, Medium autem primæ in Gallias procumbens & super Væsterreichios finem nostræ habitabilis faciens, vsque in Galliæ nouæ littus, summæ foelicitati influxum ponit, & sic cœlum suo factori incogitãter consentit. Cæterum te per Iesum Christum rogatum velim candidè lector, vt boni hanc nostram quantulameunque opellam consulas, & siquid humani patior, in his & in quibuscunque aliis meis scriptis, quum omnia Ecclesiæ Catholicæ iudicio subiecta cupiam, condonare & excusare digneris. Homo enim sum, qui mutuo excusationis officio mundum optimè consistere posse iudico. Vale, Parisiis in Geruasianis scholis prima Septembris

1 5 6 3.

DE VNIVERSITA-
TE SEV DE COSMOGRA-
phia compendium.

RATIO HVIVS INSTITVTI.

*Q*UUM sit homini propositum, ut toto conatu debeat in summum suae felicitatis scopum ferri, sit autem summa ipsius felicitas in animi bonis latissimè cōquirendis constituta: satagendum in primis illi est, ut veritatem ipsam via praestantissima assequatur. Tunc autem verum ipsum nos assequi certò scimus, quum non tantum per causam, sed propter causam maximè in rebus naturalibus & diuinitus conditis ipsum cognoscimus. Quum itaque in hoc naturæ templo sit nobis ita ob oculos constituta Cosmopœia, ut in rerum originibus earumque loco & tempore tandiu debeat humani ingenij occupatio versari, quoad per causam & propter causam omnium Deum, ad eius videlicet laudem & honore ut maximè poterit fieri: cognoscamus: necesse est quousque principium, & cœlum & terram generali saltem cōprehensione cōcipiamus, nos in eo studio versari. Iam verò eo quòd pauci admodum philosophi sategerunt in providentiæ laudem & amorem, origines & causas rerum à se pertractatas conuvertere, sategi librum de Formatione ex He-

brais in Latinum vertere, & commentatione illustrare: quo uno & sacris doctrinis & Platonis Pythagoricisve in Timaeo expositis summa & lux & concordia ad futura est, ut summa auctoritas & summa ratio unà consonent, sicut sunt unà à Deo institutæ, Quum enim nullus doctrine auctor nobis ipso Abrahamo (qui illius doctrine de originibus primus assertor affirmatur) possit dari antiquior, meritò illius Liber rationalis summo in precio habebitur, qui nobis religiosæ veritatis parens est constitutus. Licet enim Enoch ante ipsum de diuinis originibus profeticè scripsisse legatur: tamè nec eius opus legitur ita institutum, nec extat in orbe Latino. Superest itaque, postquã principia & origines mundi tradidi ex Abrahami doctrinis, etiam Locum mundi & Tempus ipsius ita tradere: ut nulla ibi fabulosa, nulla falsa describens, satagam ostendere, quomodo hæctenus Deus non tantum in una aut altera prouincia, sed in uniuerso curam rerum humanarum ita habuit: ut toto in orbe sint inexcusabiles, qui illum sicut Deum non glorificauerunt. Quum autem ea sint in primo fauoris Diuini loco ponenda, quæ primò nata sunt, & primis nobilioribusque Zodiaci partibus sunt supposita, opus est ut prima cura de illis populis Deo fuisse ostendatur, qui primi in ordine & cælesti aspectu sunt. Sic non tantum per causam, sed propter causam docere videbimur.

De cœli origine eiusque influxu & partibus.

Condito in suis Ideis ante omnia intellectui agentis & possibili impactis, mundo, ita ut salua conditionis à Deo dependentis ordine, mundus sit in sapiëntia crea-

ante se
et hoc, et
et hinc, et
et hinc, et
et hinc, et

ta contemporaneus Deo, sensim ex prima materia assurrexit mundi moles in eam quam cernimus quãtitatem. Extremitas itaq; subtilissima materiæ primæ suis corruptiuis accidētibus spoliata & defecata in decē Cœlestium orbium molem est eleuata. Quatuor elementorum massa remansit accidentibus corruptiuis obuoluta. Ignis una parte seipso in ordine elemētari subtilior, aër duplo, aqua triplo, & terra quadruplo seipsa subtilior, rarior, tenuior & defecatio illuc sunt deuectæ. Et sic ex quatuor elementis consurrexere decem orbes cœlestes, qui non tantum sunt veluti forma mundi, sed singuli singulas habent intelligentias motrices: quarum arbitrio inæqualis fit singulorum cœlorum influxus, unde regionum mundi in eodem parallelo diuersitas. Nam in eadem cœli ratione India est fœlicissima, Æthiopia arenosa & infœlix. Et rursus Beru & nouus orbis fœlicissimus. Ex decem cœlis septem primi sic habent. Luna, ut & cæteri sex planetarum orbes, ab occasu in ortum mouetur absoluendo orbem 27. diebus, sed ad solis coniunctionem rediens 30. die. Nogah, Cocab, & Sol annuo cursu absoluunt orbem, Maadim qui uehementiæ fortitudinisque sydus est, biennio hoc ipsum facit. Tzedec ubi magistratum & æquitatis religiosæ vis residet, 12. annis. Saturnus siue Sabtai, qui à quiete & frigore, lentoreue & consistentia nomen habet, 30. annis. Octaua sfera eodem motu renittitur motui diurno, 106. annis uno gradu, mouens secum stellas fixas. Nona sfera septem annorum milibus super polos positos in capite primi & septimi signi, absoluit versus polos mundi suum cursum, mouendo stellas orbis inferioris. Primum mobile seu decimum cœlum omneis unà secum

quotidie rapit à mediæ noctis puncto ascendendo ad meridiem, & à meridie descendendo ad mediam noctem, unde prisca superiorum & Inferorum ratio. Quia opus est necessario, ut sub Deo omnia ordine fiant, & nil fiat omnino temerè, sunt supra cœlum ordinata decem intelligentiarum genera, omnia illa ordinantia ut in finem certum, quæ mediantibus totidem intelligentiis decem orbibus impactis, mouentur hic ut in locum. Est autem in eo loco ubi elementaris ignis esse debebat, Ætherea regio 32. semidiametris terræ à suprema regione aëris distensa, usque ad concavum orbis Luna, unde temperamenti substantia ad elementa concilianda aduenit. Omnes itaque influxus cœlestes fiunt in corpora & animas non rationales, ab illis duplicibus intelligentiis sed mediante materia Ætheris. Diuiditur autem primum mobile, & per consequens novem inferiores sphaera, in quinque circulos parallelos, unum obliquum, & duos sibi semper ita transversos, ut ad equales angulos sese mutuò semper interfecent. Ex parallelis primus est æquator diuidens sphaeram in duo equalia, cuius poli sunt poli mundi. Diuiditur in trecentas & 60. partes, quas gradus vocant, ut & singuli circuli præcipuè maiores, qui sunt Meridianus, Æquator, Horizon, & Obliquus orbis, quarum partium cuilibet in terra respondent sub maioribus circulis sexaginta millia passuum. Alij duo circuli proximi, dicuntur tropici, & sunt termini hic maximorum, ille autem minimorum dierum. Maximi dies, sunt in principio quarti mensis, minimi in principio decimi. Obliquus orbis tantum declinat ab æquatore quantum terminus maximorum & minimorum dierum à mediocribus per 23. gradus videlicet.

Itaque

Itaque duo minimi circuli iuxta polos tantum distant à polo mundi siue æquatoris, quantum distat ab eo obliquus orbis, ut nil aliud sint quàm signum reuolutionis poli ipsius obliqui orbis. Meridianus circulus est maximus in 360. gradus diuisus, transiens per polos mundi & per medium cœli ubiuis medio spatio inter ortum & occasum collocabilis, quæ cum attingit Sol, in die meridies est: in nocte est media nox. Diuiditur autem in quater 90. gradus ab Horizonte, qui & finitor dicitur, eo quòd separet partem cœli visam à non visa. Hic autem diuidit etiam æquatorem in quater nonaginta gradus, nisi his qui rectà sub poli habitāt, quibus semper Horizon & æquator concurrunt. Sub obliquo orbe feruntur ita septem planetæ, ut duodecim signis aut mensibus diuidatur annus per eum. Primū itaque signum est in æquinoctio uerno. Secundum, transactis postea 30. gradibus. Itaque assignatis singulis signis aut mensibus 30. gradibus, sunt absoluti 360. gradus. Velim autē aut numeris, aut mensibus qui in sacris sunt, vocari omnes duodecim, eo quòd sunt 12. varij cœli influxus, quibus singulis singulæ præsent intelligentiæ. Nomen à Iano qui & Noachus est, ipsi decimo mēsi Ianuario remaneat oportet, eo quòd totus Terrenæ naturæ orbis, & potissimum genus humanū hoc illi ipsi Noacho post Deū debet quòd superest aquis Diluuij. Possumus autem sine fabulis vocare primū, secundum, tertium, quartū, quintum, mensē, &c. aut quintilem, sextilem, septilem vel septēbrem, octobrem, nouembrē, Ianuariū, undecembrem & duodecembrem. Sed melius est assuescere nominibus sanctis, ita ut æquinoctij, uerni mēsis fiat unius & 30. dierum, & dicantur sic in ordine, 1 Nissan, qui

qui sit pro Aprili aut pro Martio, Nam lunares sunt menses in Sacris, unde certo principio non sunt. 2. Aiar, 3. Siuan, 4. Tamuz, 5. Ab, 6. Elul, 7. Tisri, 8. Chesuan, 9. Chisleu, 10. Ianuarius aut Noachius, 11. Sabat, 12. Adar. Intellico autem sic instaurare annum, ut Ianuarius sit cum primo signo accedentis ad nos solis, quando incipiunt dies crescere, quod intercalatis illis 21. diebus quibus nunc deficiamus ab æquinoctiorum loco, qui in primo gradu Arietis cum prima die Aprilis constitui debet, fieri potest. Nam non potest melius corrigi Calendarium, quàm ut unà semper incedant menses & signa. Ex iis autem angelicis influxibus intelligentiarum duodecim sunt instituti 12. patres legis naturæ, totidem legis scriptæ & 12. legis gratiæ, donec sint totidem restitutionis omnium. Sed sunt sub singulis, seni ministri ita, ut resultent 72 varij influxus particulares, dum singula signa diuiduntur in ter denos gradus, ut præsent denis gradibus ad septentrionem singuli angeli, ad meridiem singuli. Propterea sunt 72. populi post diluuium, 72. animæ intrantes Ægyptum, instauratæ in 72. senibus Mosis alumnis, eadem ratione 72 discipuli Christi, & totidem futuræ Concordiæ orbis. sic statutum enim est in cælo.

De temporis & dierum ratione.

Licet cælum ipsum (interim dum septem naturæ conuenientibus intervallis, quos dies vocant, diuinitus & cœlitus omnia sensim sunt de priuatione & materiæ potentiaeducta) innumeris fuisset seculis motum, tamen reuera nunquam potuisset **H A B E R I** temporis existentia, nisi fuisset intra cælum inclusus intellectus numerator, hoc est,

est, homo, cuius causa sunt omnia, qui ipse numerum motus notaret. Nugantur itaque *Aegyptij*, qui multos annos supra sacram chronologiã ponunt, quum nil gesti in illis probent, multo falsiora somniarunt *Chaldæi* cum suis 300. annorum millibus, sed multo maximè & omnium impudentissimè *Aristoteles*, & qui cum eo sensibilis mundi ponunt æternitatem, quia omnia sunt inter homines ipsius temporis stabiliendi arbitros probanda. Nec mihi fabulæ inter necionum sunt opponendæ. Nam in sacris habemus diluuiò uniuersali superiores memorias temporis. Subscribendum itaque sacris est. Tempus igitur quum sit numerus motus cœlestis obseruati secundum aspectum Solis aut quarũuis stellarum à puncto in punctum redeuntium, certum est tribus primis diebus *Geneseos* nil temporis potuisse eo modo constitui. Quum autem intellectus numerator primus sit *Adam*, certissimum etiam est licet quarto, quinto, & sexti diei maxima parte fuerit tempus, non fuisse tamen computatum nisi à sabbathi priore uespera, quæ erat in sexti fine. Licet itaq;, ut à principio ad primam diem omnino necesse est, posset sensu spiritali admitti fuisse illa septem interualla creationis, longissimè antè, quoad natura ebulliisset, & in eam quam nunc habet molem creuisset, tamen septenario dierum interuallo fuisse ab intellectu primo numeratore ductum tempus sex dierum, primò necesse est. Quum itaque primã integram uiderit *Adamus* diem Sabbathi duce intellectu agente, & reuelatione, opus est ut sex dies ante ipsum collocarit. Quare dominica dies prima est. Sunt autem huiusmodi dies horarum 24. singuli, sed horæ non sunt ubiuis semper æquales. Nam in mini-

ma die sunt 12. hora, & in maxima nocte illi coniuncta sunt 12. sed tanto longiores quanto breuiiores erant diurnæ, & contrà. Et æquales & inæquales conueniunt in æquinoctiis. Ideo unum anni solaris principiũ posuerunt in uer- no æquinoctio, alterum lunaris anni eo quod Luna in libra septimòve mense sole in primo constituto fuit cõditus mun- dus, quia æqualitas est inæqualitate prior, & similis pars dissimilari. Vnde certum est sensim ab Aprilis seu pri- mi mensis principio Solem in obseruatione anni fefellisse usque ad 25. Martij, seu duodecimi, unde sensim à 1400. annis à 25. ad 10. diem venit. Quare omnia sunt in sua lo- ca reponenda. Diei autem principium reuera à media no- cte quum Sol ascendit, capi debet: noctis autem quum de- scendit. Sunt autem in sacris hebdomades dierum, hebdo- madarum, mensium, annorum, de quibus alibi. Dies debent etiam explosis fabulis & feriis dici prima, secunda, tertia, &c. ut omnia instaurentur. Cæterum annus correctus con- stat 365. diebus, horis 5. minutis 45. secundis 24. ita erra- tum est singulis 106. annis una die, quia Cæsaris calenda- rium 5. minutis & 26 secundis fuit diminutum. Vnde sunt iam ab anno Domini 1545. Intercalandi dies. 21. quorum singuli singulis 106. annis excreuere. Latini horã diuidunt in 50 minuta, sed Hebræi longè securius in 1080. partes ob facilitatẽ diuisionis in $\frac{1}{2}$ 540. $\frac{1}{3}$ 360. $\frac{1}{4}$ 270. $\frac{1}{5}$ 216. $\frac{1}{6}$ 180. $\frac{1}{9}$ 120. ob id rationem optimam unionis lunaris. Æquinoctio ser- uant, à qua nos absumus iam per 5. dies. sic est instauran- dus etiam Chaldaicus aureusue numerus quinque diebus superius quàm sit: & obseruanda est ratio supputandi He- braica, quæ à sacris Hebræorum & non à Chaldæis est.

De Terræ & Aquæ globo, & de mutuo
elementorum nexu.

Ignis in sui substantia nobis exponit quatuor elementorum naturam. Quum enim interiores partes rerum adustarum & potissimum ligni nigras faciat, nobis ostendit verum terræ colorem. Nam proprium coloris terræ nigredo est. Et quia terra est siccissima, ideo ignis puram facit, & resoluit in cineres, qui sunt pura terra, siccissima videlicet. In superficie carbonis ruber est, & ostendit aquæ naturam, quam in suo humido Deus finaliter instituit, ut in vita sit rubra & sanguis atque animæ sedes. Nam alioqui aqua in se alba est. Sed ab igne siue à calido acquirit hunc colorem decreto Dei, suo nutu sic nobis immortalis vitæ basim demonstrante. ~~Eternus enim ille rubor est, ob vitæ unius æternæ in sanguine hic demonstrari solitæ (quæ forma nostra est) essentiam.~~ Hæc duo tendunt deorsum, & unum globum faciunt violato in aqua naturæ ordine. Nam debebat undique terra inuolui aqua, sicut aqua est ab aëre, & aër à sphaera igni destinata obuoluitur circulariter. Vnde merito homo tanquam animantium omnium rex dictus est à summa veritate per aptissimam similitudinem piscis. Quia nisi hic fuisset ordo naturæ violatus, aut nunquam fuisset, aut piscis esset homo. Ignis cœruleus in radice flammæ tendens sursum, notat aërem priuatione & habitu nobis cœruleitatem ostendentem. Flamma alba ignis igneus est. Nam ruber ignis non videtur nisi in aquæ ordine, siccus hic est & calidissimus. Aër calidus & potentia humidissimus. Aqua humida sed frigidissima. Terra frigida

b 2 sed

sed siccissima, & ideo à calido incineratur. Sicut calidum unitur cum humido ad vitæ basim in sanguine aut eius æquivalentia constituendam, sic agit aëris humiditas summe penetrās & calor moderatus in terræ siccitatem summam & frigiditatem mediocrem. Sicut itaque ignis calor summus & siccitas mediocris temperat frigorem summum & humiditatem aërea debiliorem in aqua, sic fit temperamentum inter aërem & terram, quæ est basis & suis grauium in centro, sicut ignis data ipsi ætheri, suæ alioqui corruptiua sedis regione est basis & finis leuium versus cælum. Violato itaque à sapientia Dei orbium elementorum ordine, ex duobus aqua & terræ videlicet factum est unum. Similiter propter salutem uniuersi, ignis actualis, eo quod alias omnia assidue corrumpere, parte tenebrosa intra terram abdita, parte clara in stellarum corpora eleuata locum quintæ dedit essentiæ, quæ est regio Ætherea, cuius substantia est medio quodam inter aëream & igneam substantiam temperamento. Vnde verorum philosophorum sanctissimi dixerunt, ex horizonte, id est, ex concauo orbis Lunæ animarum nostrarum substantiam descendere. Dionysius Cartusianus primo tomo. Concussa igitur terra, pars densissima & saxis metalisque scatens, quæque erat centro proxima, ascendit, inque montes est confirmata. Mari autem & aquis cesserunt ea loca, unde editiores partes sunt eleuata. Sed quia longe maior copia aquæ quàm terræ erat, propterea opus fuit etiam diuino imperio dimoueri à terræ superficie & arctari. Nam alioqui in mari videretur tanta esse aquæ sublimitas, antequam ad 40. millia passuum pergas, ut sit quibuslibet altissimis montibus sublimior

mior. Sed diuinitus à Deo, & à Lunæ motu remouetur, ne operiat terram. Est autem subtilissima aqua constans mare syncera dulcisque aqua supra mediam Aëris regionem in refrigerium naturæ & aquarum assidue consumi solitarum instaurationem. Vnde summæ niues sub polis, ubi nunquam sol eleuat vapores: & summæ pluuia in India tota, quando Sol est in intratropicorum vertice, ut probamus in Nili augmento, maximè secundo, tertio, quarto & quinto mense. Hinc illius maris, per cataractas cœli illius, aqua in Diluio descenderūt. Vnde etiam pluuia labroteræ in vere & autumno, quando nil aqua rursus ascendere versus cœlum videtur. Vnde sunt vel, si ad literam inteligi debet, esse possunt cursus fontis Paradisi. Sunt aqua illæ actu super firmamentum suum in media regione aëris positum, ubi eas aquas, quas assidue & usus consumit, & natura omnino funditus delet (ut in Alembicis vitreis videtur) Deus assidue ita multiplicat, ut assidue instaurando ponat ibi aquam & niuem sicut lanam. Nam & in aqua & in terra est assiduum elementaris instaurationis fermentum. Quod enim ex igne generentur elemēta inferiora, falsum omnino est. Est enim motor & defecator & consumptor solum nō multiplicator. Nec enim quicquam procreat, sed destruit, ut etiam ipse cogitur fateri Aristoteles. Consumit enim vegetando & non instaurat. Terræ itaque & aquæ aut commune centrum est, aut omnino proximum. Nam & in itineribus & in Lunæ globo per eclipsin umbras rotundas videtur eorum una iunctorum rotunditas & globus. Longitudo terræ & aquæ una est ab ortu in occasum secundum Equatorem & parallelas, atque climata, quæ

ex auctoritate Ptolemæi in magna constructione sunt 19. citra, & totidem ultra lineam quæ est sub æquatore. Alij & maxime Ptolemæus cosmographus, ponunt 7. citra & 7. ultra. Paralleli sunt illis dupli. Latitudo est secundum meridianum à polo ad polum. Vnde quadrifariam diuiditur orbis terræ in quater nonaginta gradus quaquauersum tendētibus in sfera recta mediante finitore posito ad Moluccarum meridianum, & ad finem terræ, ubi primū meridianū posuit Ptolemæus, alioqui à circulo verticali & ab Horizonte fit eadem diuisio. Sed non solet sic diuidi orbis.

Diuisio terræ.

IN Asiam, Africam, & Europam diuisere olim orbem terræ, sed quia à tribus Noachi Ianive filijs post diluuiem uniuersalem est primo habitata, ita ut Asia fuerit ut maxima parte Semi, Africa Chamis seu Chamesis, Europa Iapeti, opus est vocare Asiam Semiam, Africam Chamiam aut Chamesiam, Europam autem Iapetiam, nisi uelimus Asiæ ideo nomē seruari, quia illud est impositum ab Asia uxore Iapeti. cui Iapeto fuit uniuersi ius concessum, quum Chamus fuerit constitutus seruus eius & illi acquirens, & præter suum ius Europæum, iussus fuit ut in Semi tabernaculis habitaret. Præter has tres partes superest apud Antipodes nouus orbis quæ est Athlantis à Platone memorata, sed de altero Iapeti nomine uocata. Nam Iapetus Atalus & Atlas uocaliū vario usus dictus est, unde & occidua parti Africæ & toti mari Athlantico nomen imposuit qui creditus est ibi ob astrorum scientiam sustinuisse cælum in Orpheica autem doctrina, eo quod uoluit

luit contra Ihouam superiorum Dominum tanquam gy-
 gantum princeps insurgere, detrusus est in inferius Hemi-
 sphaerium ad regnum inferiorum siue descendens caeli, ubi
 caelum siue superius Hemisphaerium sustinuisse dictus est.
 Sed reuera haec est mythologiae ratio, quia concessio iure Re-
 gni temporalis ipsius Iapheti filius, eo quod a regno bene in-
 stituto substinetur, perfecta religionis caelum, dixere a Io-
 ue religionis moderatore fuisse detrusum ad suum Hemi-
 sphaerium temporale. Sed & propter doctrinam qua for-
 mauit uniuersum, dictus est humani generis per se & per
 filium Prometheus (qui & Gomerus Gallus est) author
 Asia a Chamesia diuiditur mari rubro & linea ducta ab
 eo ad mare mediterraneum. A Iapetia autem partim mari
 mediterraneo ad Aegaeum, Helespontum, Bosporum, Eu-
 xinum mare, & Meotida, adque angustiis Bospori Cim-
 merij transmissam paludem partim Tanai fluuio & Du-
 uina, aut linea ducta a Maotide ad mare septentrionale.
 Admittitur inter Iapetiam & Chamesiam mare Medi-
 terraneum per Gibraltaris fretum, quod emittit mare medi-
 terraneum eas aquas, quas a Ponto ex Danubio, Boristhe-
 ne & Thanai, a Nilo, Bagrada, Pado, Rodano, Eberó-
 que magnis fluminibus recepit. Olim cooperuit hoc mare
 Numidia, Aegypti, Asiae minoris, Schythiae, Thessaliae,
 & Galliae Cisalpinæ partem ad Venetiam regionem per-
 tinentem. Habet sinus multos sed celebriores versus Iape-
 tiam ad Galliam, Hadriam, Ioniam, Atticam, Thessaliam,
 Propontidem, Pontum & Meotida paludem, inde rursus
 ad Pontum, & transmissa Asia ad sinum Issicum & Sy-
 riam. Inde iuxta Chamesiam ad Syrtes. Asia admittit tria
 maria

maria intra se, Arabicum, quod rubrum dixi, Persicum,
 & Caspium, quod caret patenti exitu ex maximis flumi-
 nibus conflatum, Rha, Oxo, Iaxarte & similibus. Conii-
 cit autem non immerito Aristoteles emittere subterraneo
 fluxu aquas in mare Poticum ad ea loca quæ βάραι πόντου
 vocantur, eo quòd bolis iacta nullum ibi fundum inuenit.
 Nam & marinæ & fluuiatili aquæ, tota terra confluxilis
 & peruia est, ut in hoc mari, in lacu Asphaltite, in Dama-
 sceno, in Nurbino, & omnium maximo Bono homo in A-
 tlantide America innumeris aliis patet, ita ut inde pa-
 teat, omnino esse possibile, ut ex quouis altissimo monte a-
 quæ possint nõ solum ad quatuor seiunctissimorum fluui-
 rum Paradisi terrestris fontes profluere, sed ubi libuerit
 cursum flectere. Præter illa, tres habet lacus in Media, quo-
 rum unus salsissimus est & rotundo sale in fundo abun-
 dans, tribus diebus à Taurisio urbe. Sic terra undique ma-
 ri alluitur. Nouus orbis à 50. gradu in latum versus austrum
 usque ad nostrum polum patet, & mari undique cingitur,
 habens ab ortu insulas fortunatas, quas dicunt hodie Isa-
 bellam & Hispaniolam cum multis aliis. Sic diuiditur or-
 bis terra bifariam, aut secundum cælum in quatuor æqua-
 lia, aut secundum suas partes aqua nudatas, & sic est A-
 sia, Chamesia, Iapetia, Athlantis, & quæ versus Australem
 polum alicubi aperta est, & quinto in loco vocanda
 Chasdio. Sic enim in disjunctionum Cosmographicarum
 libris qui apud Oporinum sunt typos cum Zohare expectan-
 do, vocare ratione alibi dicenda sum impulsus. Ubique sunt
 multæ insulæ, sed nusquam gentium maior videtur copia,
 quàm in Moluccis positis ad orientalem Syriæ partem. In-
 dia

dia citerior ad Calecutios multas habet. sic & Septentrio,
 Athlatis, mare Ægeū & sinus Hadriaticus. Verūm secū-
 dum rationem quinque parallelorū antiqui diuidebāt uni-
 uersitatē in quinque Zonas, duas ad polos inhabitabiles ob
 frigus, mediā ob calorem. Duas esse habitabiles & contra-
 rias omnino habere tēpestates. Sed tota terra ubicūque sit,
 est habitabilis, & nihil est, quin cōsuetudine fiat tolerabile:
 ut ex omnium gētium facie, quæ ubiuis detecta est, patet.
 Licet itaq; sub polis sint seni mēses noctis, post totidē diei:
 tamen semper ibi habitant. In media zona dies semper ferè
 æquales nocti, tolerabilē æstū reddūt. Cæterū in habita-
 bili illa quæ ultra dierū minorū tropicū est, omnino ferè est
 continuū mare, nec quicquam terræ prominet, nisi ad iuga
 Chamesia & Athlätidos. Est aliquid soli adhuc incogniti
 sub polo Antipodū nostrorū siue meridiano, quod quicquid,
 id est, ipse Athlätidi, qui fere coheret, ad fretū Martini
 Bohemi cōiugemus, eo q̄ de nouo orbe est. Alia itē diuisio
 nostræ habitabilis fit secundum septem climata. Sed reuera
 singulis locis ubi dies est una hora maior quàm in alio ma-
 gis æquinoctiali vicino, debet constitui clima, hoc est, incli-
 natio umbræ. Vnde à 12. horis ad 24. sunt 12. climata po-
 nenda, donec videlicet facta dies 24. horarum (licet reue-
 ra non possint ob subitam umbrarum mutationē differen-
 tiæ quinque ultimorum climatum distingui super terram)
 & inde ad sex menses usque, sensim crescendo perdat um-
 brarum meridianarum rationes. Sic aut 24. Paralleli sin-
 guli horis dimidiatis, aut 36. singuli trientibus horarum,
 aut 48. singuli quadrantibus horarum respondentes debe-
 rent poni, si ratio umbrarum potuisset poni. Sed solo intelle-

Et fieri potest.

De Cœlo figendo, aut sistendo in terra.

V Et ista philosophia finxit magnum hominem obuersa ad Orientē facie, tergore ad occasum posito, dextra manu polum australem, sinistra aquilonarem monstrante, quo voluere uniuersum in quatuor plagas diuidi. Fixi semper manēt poli. Ortus autem & occasus propter assiduum motū sunt incerti, nec possunt vsquam simpliciter aut absolute constitui. Itaque sunt termini ad aliquid. Nec enim potest dici ortus aut occasus certus, nisi illius aut alterius loci vel populi adiunxeris. Diuina autem prouidentia mirabiliter nostri temporibus dedit nobis figendi cœli argumentum certissimum. Ligula enim quadrantis horarij à magnete contacta nobis primum meridianum esse in fine Africæ & Europæ (quas Chamesiam & Iapetiam vocari volo) insinuat, ita ut non nisi in eo loco ostendat se filo meridiano subiectam. Deus ad hoc incogitantes Ptolemæum & Abilfedeam Cosmographos impulit, ut ostenderet id esse in cœlo confirmatum, quod ipsi in hac parte constituissent, nempe priscorum Abrahamum & Noachitarum Chaldaeorūve libris profeticis inducti. Constitit itaque in suæ creationis die, quæ mundi quarta erat, Sol super meridianum Moluccarum, ubi est Syriæ orientalis Oriens, & Paradisi terrestri, secundum maiorum sententiam locus, summâque orbis terreni fœlicitas. Nam nō statim fuit intorta in hunc motum cœli machina quum assurrexit, sed singulis partibus orbis terræ influxit suas proprietates, quas demum vegetaret, postquam iam ante triduo
tantum

tantum unita monstrataque duobus in Hemisphaeriis lux, lucida in superiori, obscura in inferiori fecerat tres dies ante stellarum Solis Lunaque formationem. Luna autem in oppositione in septimo signo erat in occasu. sic confirmatis in terra Geniis aut Angelis facta est Regionum mundi proprietates. Vnde fit, ut licet idem caelum, cum eodem influxu & lumine semper agat, tamen semper sibi similia in sua dissimilitudine, loca mundi relinquat & seruet, adeo ut licet hominibus sua patriae displiceat conditio, tamen nunquam mutetur. Quia Aristoteles noluit cum suo praeceptore admittere creationem mundi, non potuit videre hanc caeli stationem, quae necessaria alioqui est. Nam inter principium & primam diem sensim Deus creavit materiam ex nihilo in Caelum & terram. Ratione motus primi mobilis fit ortus & occasus signorum & stellarum. Ratione autem Solis suo lumine omnia corpora contenebrantis, fit etiam ortus, quum stellas quas tegebat, relinquit extra radiorum suorum potentiam, fit Occasus Heliacus, quum radiis maioribus minores obliterat. Quum itaque constituerimus Caelum in sui primordio fixo notatis tribus meridianis, uno super Cambalu, altero super Orientalem Syriae Babylonice partem nempe ad Susianam sive Persidis Orientalem plagam, ubi ea de re Persarum Rex, tunc toto in orbe maximus, & Iudaeorum genti libertatem, cuius causa mundus est conditus, reddidit: & templum Dei, Gentilium primus curavit rursus erigi. Tertio in fine terrae (nam quodlibet punctum longitudinis ab alio differens meridianum habet differentem, qui potest & Meridiei etiam & occasus nomine dici) opus est in terra constituere etiam singulis duode-

cim signis singulas regias aut sedes regendi orbis vniuersi gratia. Quarum sedium primam ob diuinam electionē & primi signi fauorem oportet in Syria sancta Ierosolymis reponi, alteram in Gallis Romæ in sua iura collocatis à Iano orbi parente. Sic decreuit Deus Cælum & Humana ratio. Reipub. enim Christianæ, necessario toti terrarum orbi legem daturæ ordo hoc propter cōmoditatem sedium postulat, ut ad prima subsellia mūdi, quæ in Gallia & in Iudæa sunt ratione sui iuris constituta, constituātur decem alia loca. Chambalegh, Samarcand, Moscouia, Chassuma, Benemotapa, Marrocha, Leucetia, Chasda, Cusroa, Quimra, sub Romano Regno & Ierosolymitano Pontificatu.

Prouinciæ orbis ratio ex Cælo constituta.

Q *Uum scopus totius scripturæ bene ordinatæ sit, ut ostendatur Deus habere rerum humanarum curam, satagendum mihi est, ut secundū electionem Dei & Cæli ipsius ministri influxum demonstretur institutio, duratio, successus, euersio possessionum huius mundi: quorum alterum mihi ex Semi, Iapeti, & Chamesis progenie ex sacris petita faciendum est, alterum ex cælesti disciplina tractandū. Moses itaque & Ptolemæus erunt mihi pro meæ tractationis basi in medium adducēdi. Cæterum ut etiam his qui sunt in humaniorum litterarum curriculo versati, consulatur, ad feram post præcipua loca compendium Ptolemaicæ Geographiæ in medium, ut eam decerpserit ex Ptolemæo Glareanus (eo quòd nullus aptiori epitome illud argumentum tractauit.) additis mutatisque necessariis, obseruationem demum etiam tabularum Ptolemæi ad rationes longi-*

longitudinis & latitudinis accommodatam. Ptolemæus itaque quadripartiti secundo nobis eas regiones exposuit, quæ primariis duodecim cœli partibus sunt suppositæ. Sed mira Dei providentia fecit, ut licet nusquam visa sit concordare cum Sacra scriptura Astronomia, tamen quâcumvis dissite authoribus Disciplinæ demonstrent eandem rationem æternæ dispositionis. Primi itaque populi mûdi secundum sacra in Iapeti (cui solidum Monarchiæ mûdi ius à Noacho concessum est) Prosapia sunt Itali, Galli, Germani, & qui à Gallis primo processere. Demum Scythæ, Medi, Iones, Hispani, Moscouij, Thraces. Gallorû Gomeritarûmve propago sunt Scythæ seu Rifæi & Thagormæi, qui populi Scythici sunt. Ab Ionibus venerunt Æoles, Cilices, Cyprij, Rhodij. Quum fuerit ipse Chameses per ipsam maledictionem exheredatus, & factus in Repub. mundi nullus, non est quod illius in sacra successione meminerimus. Nam & quæ habuit in sua Africana parte, & quæ habuit præoccupatione, sunt Semo & Iapeto acquisita, eo quòd nullus erat in Republica. Quum autem sint omnia deducenda ad ius & possessionem Iapetitarum, ea relinquam in sua loca in Ptolemæo tradenda. Licet enim Chusfæi sunt à Chusso, paternæ impietatis vestigia in cute nigerrima referente, Æthiopes, Mizrami siue Mizir, seu Ægyptij, Phutæi, Mauritani, & Canaanæi à Canaan, tamen omnino nomina illius sunt abolenda. Porro à Semo supererant Iosefi temporibus pauca vestigia nominum, eo quòd licet fuerit in primo iure mundi, ut qui erat Melchisedec & summus natuæ Pontifex, tamen quicquid erat in illius possessione ad dubitationem usque, erat positum in

Iapeti iurisdictione. Arpacfad vocauit Chaldaeos, à quorum regione vocatus fuit Abraham in terram Sur, siue Syriam, quæ ab Assur detracto Alef dicta est. Ælamitæ Persarum clarissimi populi sunt ab Ælam. Aram est Syrorum pater, unde & ad tempora vsque Augusti quum scripsit Strabo, Aramæi dicti sunt. Sic enim dicit: Sunt admodum coniuncti Armenij, Syri, & Arabes, siue linguam, siue ritus viuendi, siue corporum cernas lineamēta. Et paulò post. Vocāt enim Arammæos quos Syros dicimus. Hinc Erembos putant dici, pro nomine tribus populis communi. Lydi sunt Ludi propago. Nam V, in Y verti facilè solet. Heber est Hebræorum parens. Cæteros voluit nomine igneto esse prouidentia præter unum Huz, qui Husitidis Regionis fuit nomenclator, unde Iob est agnitus, & præter Hastarmaut, siue Chassarmaueth, qui Sarmathis dedit nomen. Sed de iis suo loco. Quum autem Prouidentia mundum regi à Magistratu duplici instituerit, Sacro siue Sacerdotali videlicet & temporali siue civili, cuius utriusque iudex est minister, voluit etiam, ut prima iura mundi his magistratibus assignata & Diuini ordinis & Cœlestis influxus rationem ita tenerent, ut iure Diuino, Cœlesti influxu & humana ratione firmissimè illud cōstitutum videatur. Quum itaque sit nobis maximè ad eas orbis partes attendendum, unde nobis maxima prouenere compendia, particulari descriptione & originibus eas potissimum duas regiones attingemus quæ in Primogenitura mundi sunt. Quum autē nil sit clarius, fœlicius, aut magis admirandum ea prouincia, ex qua ius profluxit diuinum, à quo potissimum vnius Dei cultus exortus est, ex cuius gente de-

te demum Pontifex, Rex, & Iudex Patérque æternus Deus & homo Christus Iesus natus est, quæque ipsa vicina & obnoxia summis mundi potentiis, nunquam tamen potuit aut externis religionibus aut principatibus subigi, quandiu electi habitatores in ea sunt versati æquitate, quam illis diuinitus accepta lex præscribebat: merito prima tractatione in ea versabor, ut illam pridem scripseram, additis ante tractationem eius causis.

✿ SYRIAE DESCRI-
PTIONIS COMPENDIUM,
in Euangelij regni & Monarchiæ æter-
næ lucem & assertionem conscri-
ptum & comparatum.

Quæ sint Syriæ sanctæ Chorografiæ in consi-
deratione præponenda, ut quanti sit ea tractatio,
quiuis auditor aut lector facile iudicet: & in quem
scopum hæc sit cõparata, iudicando factis demon-
strare satagat.

 Olius penè regionis fœlicitate & fama indu-
ctus, quum lectorem Regium stipendiis agerẽ,
incepti ad Syriæ describẽdæ tractationem at-
tendere, donec ex illa cupidine, verus mihi sco-
pus illius descriptionis affulsit. In hoc enim potissimũ tum
iudicavi hoc operis debere suscipi, ut Chorografia & To-
pografia illius lucem adferet præstantissimæ totius orbis
disciplinæ, quæ in sacrorum libris & eorum interpretatione
vsuque

usque posita est. At verò hoc totum feceram, ex sola au-
 thorum lectione diues, nunc autem quum ipsam regionem
 præsens inuiserim, illique describenda, quandiu in illa egi,
 insudarim, ut in amplo satis opere de reconditissima Oriē-
 tis historia, seu de Syria originibus traditum est, visum est
 illi compedio, quod lector Regius emiseram, paucula quæ-
 dam prælibare, & si quæ sunt, aut mea, aut illorum, ex qui-
 bus desumpsi culpa corrigenda (nam à Typograftis sunt fe-
 re non pauciora errata, quàm verba) corrigere, donec opus
 in Syria scriptum prodeat. Nam mea scripta apud me nunc
 omnia non sunt. Cur autem nunc rursus in hanc curam de-
 ueniam, antequam ad descriptionem veniam, paucis ape-
 rire visum est. Ante omnia enim instituti reddere rationē
 oportet. Locus in toto orbe sublunari præstantissimus, fœli-
 cissimus, & admiratione dignissimus est Paradisus Ter-
 restris, quem constat ex sacris fuisse ab initio plantatum po-
 situmve in Oriente ipsius regionis, ex qua primum fuit vo-
 catus Abrahā. Atqui ab Orientali Syriæ parte vocatus,
 ex Chaldaea venit in occidentem, in qua scripsit Moses eius
 posteritatis & nervus & vindex, ut inde ad Christum i-
 bidem sibi promissum veniret. Quum Meridianus circulus
 sit basis puncti Orientis & Occidentis: Syriam, cuius
 nobilior pars suo meridiano subiecta monstrat Paradisi lo-
 cum, necesse est pro nobilissima parte mundi constitui, &
 ut reuera est, haberi. Dum hic de Terrestris Paradiso ago,
 duplici nomine ad litteram exponere satago. primò ut qua-
 tenus fieri potest sensus sacrorum ad litteram prius constet,
 quàm sensu absoluto, summo mystico, & vere spirituali.
 Secundo ut piorum catholicorum Doctorum sententiæ sub-
 scribam,

scribam, quia putarunt, & scripserunt esse in Oriētis regione fœlicissima, & ad orbem usque Lunæ eleuata. Nā dum secretiores sanctioresque Mosis interpretes impossibilem illius columnaris terræ eleuationem vidētes, perfectissime intelligūt Terrestrē Paradisum esse illū vitæ fontem Iesum, cuius vitæ & lucis sumus participes, nos docēt, quomodo verè ibi possit esse Paradisus Terrestris. Nam Christiani catholicique doctores, notant nostræ animæ substantiam quæ lux & vita est, ex illa luce quæ omnia replet decisa, deuenire in nos, ex horizōte orbis Lunæ (sicut pro concavo dicunt) proculdubio ibi eleuatum esse voluptatis ortum ex terra, ad orbem usque Lunæ cōstat. Et quum intra nos in vita nostra qua nil dulcius aut charius esse potest, hoc habeamus, si nos nostramque originem agnoscerimus, certè in Paradiso Terrestris viuēdo iustè in corpore essemus. Quum ubiuis gentium (si quid ad pietatem facit locus) potuisset diuinitus ex Nemrodi impia Pyrosebia vocatus Abraham destinari, certissimum est Syriam sanctam, in quam fuit eductus, esse præstantissima & ad fundandam religionem aptissima constitutione, & ad uniuersi Basim defigendam prædestinatione. Nunquam Adam pulsus Paradiso, in Syriam Iudæam, unde assumptus fuerat, rediens voluisset per sepulturam suam ibi primum sacrum locum mundi facere, ut in omnium sanctorum & summorum principum depositione videmus, & in iure humano legimus positū, nisi & diuinæ & cœlestis & humanæ doctrinæ peritissimus sciuisset ibi sui peccati expiatorem debere nasci, & in suo vicariatu oportere suscipi, quamuis in sua persona reprobatus ad quoduis tempus, ab ipsismet Iudæis

dais fuisset.

Cœli terræque dominus, & cuius sunt omnia propria, nunquam voluisset Syriam sacram **P R O P R I A** sua vocari & esse, nisi celeberrimam totius mundi cogniti regionem esse, credi & probari ubiuis gentium voluisset.

Ianus ille uniuersi secundarius parens, quum ex Syria illa in arcam diluuiariam intrasset, & rursus ex Armenia ubi exitum est, in eandem antequam in Italiam veniret, rediisset: nūquam ibidem constituisset pro summo mundi Pontifice Semum filium suum, qui & Melchisedec, nisi summum & Dei & Cœli & rationis summæ fauorem in eam procumbere vidisset, trium iurisdictionum mundi peritissimus.

Ad quid verò summus primusque Cœli fauor & influxus, hoc est prima Arietis facies, unâ cum Leonis vi in eandem regionem sub Phœnicum nomine influente, in eam procumberet, nisi ut ibi Basim primæ potentia mundi, hoc est, veræ religionis statueret, & omnibus potentiis mundi redderet inuictam?

Summis opibus, potentia neruis, imperiis, & principibus fretæ falsæ Religiones, innumerisque sacrificibus & libris ritibusque munitæ, nunquam totis annorum milibus, maximè autem 1547. annis potuerunt euertere aut gentem illam quæ rebellauit semper Regibus, aut suam Rempub. nisi 70. annis à Deo promissis euertere. Sed quæ factum est ut in toto orbe illi uni quam Moses, Syriacus & Abrahamicus nobis tradidit, ita funditus cesserint, ut hodie Christianismus, Iudaismus, Ismaëlismus Abrahamonatus, orbi imperet. A Syria enim duxerunt originem. Nam
Turcæ

Turchæ & Tartari sunt decem tribus Iudæorū antea clausorum in Arsareth . Et Mahumedes Ismaëliitarum parens religiosus & nothus fuit Samaritanis ex Iudæa in Arabiã proscriptis, toto decennio Messias, unde summam collegit Ismaëliitarum potentiam. Cur ita à prouidentia consultum illi regioni est (donec Christiani veterum excusserint) ut quum reges Persarum (potissimum aut Chosroes) edicto statuissent, nisi in toto orbe illis subdito omnes & singuli Christo homini Deo & Syriacæ religionis vero instauratori conseruatorique initiati, eidem renunciaissent, occiderentur, ut cessantibus à Syria & vera pietate ibidem defendenda Christianis, Ismaëlitæ semichristiani & semiu-dæi ibidem se idololatriis opponerent, & templum Homari in locum Solomonici seruatis Christianis ecclesiis & populis? Ut adulteratis legitimis antea Christianis nothi succedentes, illos castigarent, probosque afflictionibus redderent, & cruce coacta, postquam sponte paupertatē probra & dolores horrendo, vitam ueritati præferebant.

Sed reuera in hoc est electa Syria, & tot tantisque dotibus ornata, ut ab Occidente summum mundi que clarissimum regnum ex Gallia uidelicet & Gomeritis excitaret, ad hoc ut posita imperij Basi ad Noachi Ianive busta omnia in Syria ipsa restituat, & tantam ibi sub magistratu Melchisedeciano fœlicitatem constituat, quantam ibi ab aeterno Deus ad futuram decreuerat, quãdo Christum ut sui illum ibi reciperent, ibidem miserat, vel saltem post resurrectionem in suis vicariis primis agnoscerent. Hic uerò est constituta totius mundi Basis, Anchora, & Clauus totius orbis medius, ut licet ubiuis in rotundo terrarum

orbe possit dari & poni medium, tamen non nisi in arce montis Zion possit dari, poni, & haberi, ut demonstratiuè sit scriptum: *Deus, operatus est salutem in medio terræ, eo quòd summo voto Dei Cæli & humanæ cupidinis bene ordinatæ, summa fœlicitas sit ibi destinata. Sed quum sit certissimum fore, ut sub Christo ipso, qui Syriæ proprietarius dici voluit, cõgregetur totus orbis, non tantum in vitam æternam, sed ut Euangelium regni ante mundi consummationem in toto orbe actu prædicetur in unitatem rationis & fidei, quæ fides, viæ tantum est, & non amplius patriæ, opus est id secundum sacrorum præscripta fieri, posito in Syria sancta congregationis centro, ad quod centrum collocata ibidem vicarij Christi sede, sicut Christus pro Petro & successoribus suis fieri prima & indefraudabili suo nutu voluntate decreuerat, opus est ut ducto à Christianissima mundi potentia in Syriam sanctam principio ab altero videlicet Arietis aspectu conducatur motus iste congregationis. Sicut itaque in Cælo videmus per primi mobilis influxum seminibus totius mundi vires dari, & demũ per motum octauæ sferæ & septem planetarum ab occasu in ortum motorum proprietates earundem rerum, quas seminavit influendo ab ortu primum mobile colligi in se, & in sua reduci genera ipsis septem planetis subiecta, secundum sanctioris Magiæ disciplinam: sic opus est, ut ad litterã intelligatur sententia Profetæ ubi ait: *Ab Oriẽte educam semen tuum, & ab Occidẽte congregabo te. Sicut enim videmus ex Paradiso siue ex fœlicissimo totius mũdi loco in Oriẽte posito, exiisse Adamum ad Syriam sanctam, indẽque Christum per Petrum venisse Romam, & in summa**

ex Syria sancta, quæ nobis est Oriëntalis, exiisse omnes religiones unius Dei cultrices (quod est semen Dei) ad totius orbis habitationem, & maximè ad occasum prodiisse, sic necesse est, ut à Christianissima totius orbis occidui potentia congregetur ad Syriæ sanctæ centrum, totus orbis.

Sicut enim ciuitas diaboli (cuius caput Nemrod finis autem Romanus Cæsar) sensim ex Babylonijs seu Assyriis ad Medos seu Persas, & inde ad Græcos, & demum ad Romanos assiduè oppugnando ciuitatem Dei, donec Christi vicarius, est Simonis Magi, & Neronis Cæsaris coloribus omnino tinctus, ab Oriëte in occasum est profecta, prima iura mundi fidelibusque debita præripiendo: sic opus est ut ciuitas Christi & Dei (quæ reuera nil quietis ad hanc diem habuit) ab occasu in ortum proficiscens, ad Christi proprietatem uniuersum orbem terrarum congreget, & ab occasu in ortum reducat.

Historia itaque præterita in sacris & eorum appendicibus posita, & futura locorum & rerum omnium restitutio à Gallis ibi promouenda, sunt duo Scopii descriptionis Syriacæ, uti figura & figuratum.

De Syriæ nominibus & eorum etymo.

IN omnibus linguis mundi requiri solita, & in una sola primaque lingua mundi constituta Etymologia veritas, nobis aperit Syriæ vocabulū, esse rei aut prouinciæ cōforme. Nam ut videmus per veteris Testamenti contextum, nullam plane totius mundi potentiam contra Abrahami posteros quicquam post Iosuem potuisse, nisi quum ipsi electi derelinquebant Deum, ita ut sine ullis humani

artificij muris esset solido muro diuinitus comparato munita, sic Deus voluit ut regio ipsa Dei murus diceretur שוריה Suriab, שור enim murus est. in nulla enim alia lingua mundi quicquam significat. Arabes propago linguæ sanctæ vocant Ssam, id est, primariam nominis denominationem, famam, & stabilitatem. Hoc tamen vocabulū hodie vulgares Damasco attribuunt, quia habitatio Syriae celeberrima est. Sed magis merito vocarint Damascum, quamuis ab Abrahami œconomo conditam Ssam per Ssin, quasi veneficā, eo quòd totius sanctæ Syriae & populi Dei destructio ex eo hæctenus pendet, quod perditissimus princeps Achaz altare, & per consequēs Deum aut intelligentiam Damasci traduxit, & posuit intra templum Ierosolymitanum. Terra Canaan est dicta ab assidua rerum humanarum cura & diuinarum incuria, quam habuere Canaanæi in Chamo filio Noachi maledicti. Sed nominis Syriae sunt aliæ multæ rationes. Nam à שרה Sarah quod dominari significat, potest dici, eo quòd absolutè & αὐτονομία suōs dominium aut principatus totius mundi summus ea voce significatur. Licet enim & sint & olim fuerint inter Iudæos, Christianos, Ismaëlitas & Abrahmanes summi principes, tamē omnes coacti sunt in ea verba doctrinae sanctæ iurare, quæ nõ nisi ab ipsa Syria sancta ortum habuit. Est itaque murus, stabilitas, & principatus primarius. Notat etiam vox Syria aut Suriab summam & diligentissimam prouidentiam aut circumspectionem, qualis est in lege diuina ibidem data. Vnde & diuinorum canticorum fons est, ubi demum est exaratum & trituratam quicquid sacrosancti Doctores bubus à Paulo cõparati, diuini verbi to-

bi toti orbi enucleare satagerunt. Lingua autem Chaldaica, quae in secundo genere veritatis est, habitationem per antonomasiam, castra primaria, effusionem summam, & diuinam satietatem nomine Syriae intelligit. Quod summa omnia illi regioni tribuam, ideo facio, quia summus apex diuinæ voluntatis cælestis influentia & humanae rationis authoritatísque in ea versatur. Quum autem in sacris sola intelligitur, vocatur ארץ ישראל, id est, terra Israël, hoc est, eorum hominū qui summa charitatis violentia satagunt cum Deo luctari, & conformes Christo tam agendo quàm patiēdo fieri. Talis autem est virtuti veræ addictorum congregatio diuini verbi luce prædita. Quum autem in sacris ceteræ nominentur prouinciæ, quas sub Syriae nomine comprehendunt Cosmografi, tunc dicuntur ארם Aram, hoc est, sublimis prouincia: unde Strabo, Arimos & Arimæos Syros vocatos olim fuisse notauit. Mesopotamiam vocant, ut postea dicam ארם נהרין, hoc est, fluuiorum duorum Syriam. Occidua autem pars dicta est פלשתי hoc est Palaestina propagata gens à Mizraim, id est Aegyptiis per Patrusios, aut Arabiae Petreae populos. Sonat autem illa vox ruinæ positionem apto genti vocabulo. Græcia vocauit eam potissimum plagam Φοινίκια nomine, non à palmetorum abundantia, sed per similitudinem ad raritatem auis Fœnicis aut quod magis crediderim quod primi cultores fuerint Poneesch, hoc est, ignis inspectores & cultores Baali siue Solis. Hæc enim una prouincia semper ex seipsa affecta & destructa in eosdem cognatus religionis toto mundo dandi resurgit, & suis dogmatibus iam toto in orb e succitata est, quum in se periit. Omnes enim artes quibus

bus humana vita reddita est cultior ad Fœnicum inuentionem referuntur. Sed de Etymo satis. Quum enim videamus sicut ex ea fons omnium summæ authoritatis legum, hoc est sacrarum, quæ unius veri Dei cultum, docent processit, sic etiã Plinio, Mela, Strabone aliisque plurimis authoribus testibus omnes artes ex hac vna prouincia sancta ad litteras & doctrinas vsque esse natas, nullũ est dubium quin sicut diuino, cœlesti, & humano voto prima est, & sicut primas Etymi sui rationes seruat, ita effectus totius mundi præstantissimos toti orbi parturivit, & hinc oportet in ea omnia restitui.

Quò tendat tantæ in vna prouincia excellentiæ scopus.

L*icet uniuersi summus pontifex & Imperator Christus suæ diuinitatis rationem omnipotentissimam, & à nullo rationali animante refutabilem demonstrauit, & quum & suæ proprietatis regno, & iure, & vita per suos (suapte tamen volũtate assentiente) priuatus ad nihilatũsque (quatenus summus pontificatus mundi, & summã monarchia mundi in eum committere potuerunt) dum & pontificatus Auiti sedem fregit, & Romanam Monarchiam sibi subegit, vt nunc videmus: tamẽ eius regnum hætenus de hoc mundo nunquam ita fuit, vt vel atatem vnã veræ libertatis in eius ecclesia videre licuerit: vnde ad eius potestatem in terra sicut in Cœlo monstrãdam necesse est diuinitus eius spiritu plenam suscitari potentiam, monarchie temporalis videlicet, quæ omnino ad regnum Euangelij & Euangelium regni sit comparata, & summo Pontifici assiduo*

duo vindici eiusdem regni sit assidua vindex. Quare scopus huius tractationis in hoc est, ut sicut militem & vires corporeas in suam monarchiam comparat Rex Christianissimus, ut sit optatissimæ pacis Ecclesiæ author, assertor, & conseruator: sic & nos qui sub tam fœlicis principis legibus, & sub summi populi mūdi fatis in disciplinarum omnium acquisitione versamur, eò contendamus, ut cordium uniuersi victoria illi ad hoc comparetur, ut adhibito in primis ad regni Christi in proprietate Syriæ constituti Basim, animo, uniuersum orbem in sacram expeditionem & votis pertrahat & personis. Ad hoc enim in summa totius orbis uniuersitate Christus Romæ, Ierosolymæ, & Athenarum summum specimē litteras & disciplinas videlicet, ut in regno christianissimo collocavit, ut fructus & finis earum in regni christianissimi Basim transeat, per eas rationes quas subiungo.

Cur ad Gomeritas Gallos pertineat Syriam instaurare.

QUum sit necessarium, ut (sicut ab æterno Deus instituerat, humanus autem omnium gentiū consensus nullo modo suis votis defraudandus optat) sit unus in uno modo, sub uno Deo princeps, qui omnibus præscibat, illius gentis & populi primario cōsensu eligatur necesse est, penes quem (omni fœlicitatis capite dotata ipsius regione) primogenitorum mundi ius reposuit, cuius nomen sit totius orbis terræ antiquissimum. Qui fidem primariam nempe de animorum immortalitate, & de summa sapientum & sacerdotum authoritate, ut apud Gētiles ante Christi ad-
e uentum

uentum semper habuit, ad quē prima totius Europæ occupatio pertinet, cui etiam vi armorum & secundariae occupationis iure secūdo successit subacta Europa, cui Cœlum primarium influxum infundit, ad cuius ornamentum & insignia, & sacra unctio est cœlitus demissa, de cuius insignibus, nomine, gente, & regno est ab æterno in sacris constitutum, penes quem est nata, lustrata, & reformata Romanorum monarchia, cuius arma imponunt sacris templi Dei mysteriis Colophonē, de cuius monarchia & antiquissimi sacrorum interpretes, & singuli qui nunc sunt in orbe populi, habent profetias sibi certissimas, penes quem agit summus ille ordo, qui sacris verum sensum distinxit, & ex Apostolico sensu repetiuit confirmauitque, rationi summam veritatem adnexuit, hoc est, sacram & Christo summam seruauit auctoritatem. Cuius Rex ipsa lectione miracula edit, summus autem est Ecclesiæ Dei vindex & Christianissimus, cuius regio & gens est clarissimis totius orbis commētariis, hoc est, vel solius Iulij Cæsaris illustrata. Cuius ordo sacer etiam conflictu audentibus principibus præscripsit, in cuius regione fuere & Reges filosofi & amatores sapiētiae moderatores, cuius regionis Genius tam formidabilis Romano fuit, ut Romanos desperatis rebus humanis ad supplicationes, & ad cogendum sacrosanctum aerarium, & senes sacerdotēsque alioqui immunes, ad militiam contra motum Gallorū cogeret: cuius regnum tam validè est diuinitus conseruatum, ut assidua septingētorum annorum impugnatione post iniuste ipsi ablatam imperij possessionē per ipsas imperij iniuste ablati vires instar vere virtutis & Ecclesiæ Christi sit redditum viuacius potentiús-

tentiúsque. Quod regnum ope humana destitutum & fe-
 rè euersum diuinitus excita puella restituit, in quo est sum-
 ma totius orbis victoria & finalis quæ cordiū est, ubi iam
 700. annis agit ea facultas quæ tandiu Christo suum ius
 imperiūque sola asseruauit, sacris veri sensus limites &
 coronam imposuit, Antinomias & Antilogias interpre-
 tum omnium duce ratione enucleauit, rationem possibilem
 omnium sacrorum tradidit, in summa cuius gentis prin-
 ceps est in primo merito mundi, & ea de re summo do-
 nandus præmio. Cuius gentis Ecclesiæ datum est, ut in
 Claromonte sanctio sit de Iudæis conuertendis, & Ismaë-
 litis per suas Arabicas litteras attrahendis edita, & de-
 mum ut opes & ius primaria qua Reformatorum uni-
 uersi consortium stabilitum est, ex eadem Gallia urbe sit
 Parisiis collata. Quæ una fuit gens tam foelix, ut nullum
 unquam Regem sectarium habuerit, primarios Christi ho-
 spites statim post eius Ascensionem Iudæa proscriptos re-
 ceperit, & in hanc usque diem obseruauerit, & quæ ut à
 Dite, seu Pluto, aut Paluto inferorū regni principe ortum
 habet, ita extremo Christi, caput alioqui instar cæterorum
 morientium inclinantis spiritu super Galliam emisso, ele-
 cta confirmatâque fuit, & ob id reformatorum ordinem
 toti orbi peperit, & iam in totum orbem per Romam emi-
 sit, solius I E S V nomini gloriam adscribens, & Lusita-
 niæ seu Portugalliæ, Hispaniæ, & suæ Tzarphatiæ seu
 Gallicæ nationis in ordine primæ vires uniens ad domini
 regnum parandum. Ut itaque rationem interiorem resti-
 tuere orbi Christiano, & ante omneis patriæ meæ & pri-
 mogenituræ, in variis operibus explicare sategi: sic primi
 e 2 officij

officij mundi rationem demoſtraui eſſe Gallis collatam ad hoc, ut ius ſibi conſeſſum in Carolo magno de ſede ſummo pontificatui eligenda de potentia in actum omnia in Syria reſtituendo deducant. Nam hoc eſt ante omnia curandum, ut ibi ſit ſumma ſedes, unde & reſta ratio & locutio profluxit, ut iure ubique cognito, iam eſt conſtituta ubi uerbi Dei authoritatſue primarię manifeſtatio primo facta eſt.

SYRIÆ regio, ut eſt tam prophanis, quàm ſacris authoribus commendatiſſima, ſuãque fertilitate longe notiſſima, ita & penè ab omnibus eſt aut partim, aut in uniuerſum deſcripta. Itaque uidear operam ſuperfluam in ea deſcribenda collocare, ſi priſcorum tantum imitari uelim ueſtigia. Verùm quòd ea regio ſit ab authoribus diuerſarum perſuaſionum pertractata, nulluſque ſit (quod licuerit uidere) conatus Ethnicorum, & noſtræ perſuaſionis hominum, quæ de illa ſcripſere, in unum reducere: uisum eſt, quum una eadẽque rerũ ueritas ab utriſque quærat, quantum noſtra in litteris diligentia poterit præſtare, omnium conciliare placita. Primum itaque antiquiſſimos de ea ſcriptores: ſecundo ut tulerit ætas, ſum imitaturus, & maximè quæ ipſemet oculis obſeruauit propriis ſincerè traditurus, ut noſter labor lectores conciliandi leuet ſtaſtidio. Quum uerò potiſſimũ meum ſit inſtitutum, iuuare noſtræ religionis ſtudioſos, inque uerorũ ſtudiorum fines conducere, tamen uniuerſæ SYRIÆ diuiſionem ex authoribus humanitatis tradere uolo. Demum de illa quæ ad noſtrum præcipuè inſtitutum facit, facilius tracta uero.

Syria

SYRIA igitur, ut generali vocabulo intelligitur, finitur ab Ortu, flumine Tigri, ab occasu mari nostro, & Ægypti parte, à Meridie Arabiis Petrea & Deserta & maris Persici parte, ab Aquilone Armenia maiore, & minore, montéve Tauro, quanuis & Adiabene, quæ illius est pars, ultra Tigrim fluium ad Choatram, & Niphatem montes est, ut & Sophene aut Sophosene in Armenia maiore (quæ reuera vocabulum ab Arimis, id est Syris habet) illi à multis adscribantur. Continet in uniuersum regiones, secundum mare nostrum incipiendo à Meridie Ædumæam, Palestinam, quæ & Iudæa, Phœniciam, Damascenam, & Seleuciam Pieriam, à Septentrione Comagenem, & Chalsitim, ab ortu Mesopotamiæ, quæ & Aram neharim, id est, Syria fluuiorum dicitur, quod sit inter Euphratem & Tigrim media, atque Babyloniam, quæ alias Chaldæa dici solet, & patrio vocabulo Chasdai à Meridie habet Trachonitidem & Arabia partem. & præterea huius Persici partem ferè ad Orientales usque Persidis fines. Nam Chaldæa eo usque olim fuit protensa, & ulterius ante Persarum imperiũ. In media ipsa regione Chalybonitidẽ, Chalcidicam, Palmyrenam, Laodicenam & Cœlem. At quia non de singulis illis dicere decreui, tãtum quæ in illis ad argumẽti rationẽ facere videbuntur, attingam, in unã Palestinæ, Iudææuẽ descriptionẽ stilum collaturus. Babylonia ab ortu habet Tigrim, & Euphratẽ iunctos à meridie, mare Persicũ, ab occasu est illi Arabia deserta, & Mesopotamia, quæ illam item à Septẽtrione cingit. Ex ea fuit nostræ persuasionis princeps principiũque Abrahamus, qui oraculo diuino persuasus, præsentis reliquit

opes, ut promissas sequeretur, & etiã 520. passuũ milibus disitas quæreretur. Illic est Orchoa, aliàs Hur Chaldæorũ ubi erat magnũ Pyræum falsæ religionis fanum nam Vrignem notat, Couah robur & vehementiam. Ibi flumine utroque iuncto alluebatur Babylon, à Nemrodo cœpta, Belo & Semiramide absoluta, Nebucadnezaro instaurata, olim 60.m.p. in ambitu habens, nunc deserta, iuxta quam est nunc Bagdet, aliquando regia Calephorum, & Persarum: nunc Turchæ illam Sophianis eripuerunt. Pars illius Pharsi, id est, Persia dicitur, quæ scilicet in ortum vergit. Nam Persiã littera, p, defectu, dixerunt Barbari Pharsi & Pharusi.

MEsopotamia etymo fines aperit, quasi dicas medi-fluuiã, nisi quia ad Septentriones habet montem Taurum, aut Armeniam maiorem. Clara est Nisibi, seu Niuiue urbe, à Nino ædificata, ad quam missus est Ionas profeta. Huic à Borea imminet Assyria, olim pars illius. Nolo hic Carras Crassi recitare, ne Romæ urbi tam sacris quàm opibus & artibus mūdum spoliante refricem sui meriti memoriam. Illam à Septentrione sequitur Comagene terminata Euphrate, Armenia minore, Amano monte, Seleucia, Samosata urbe clarissima. Seleucia, Chalibonitis, Chalcitis, Pieria, Palmyrena, suis urbibus nomen provincie sibi peperere. Memorabilis autem maxime est Palmyrena ob Solomonis instauratoris mysteria in cuius nomine abdita. Dicit enim voluit תְּרַמּוֹר, id est, Palmam cum littera Daleth, quæ mediis in desertis est. Laodiceæ & Apamæ eadem est ratio. Damascena, Cœle, Tracheia, vel Tracho-

nitis sunt in nobis proposita Syria.

Hæc itaque ab occasu habet mare nostrum, à meridie Arabiam Petream, Ædumæamque ab ortu desertã à Septentrione Libanum: & quãvis Phœnicia habeat amplio-rem apud aliquos authores descriptionem, tamen quia Ptolemæus illam Palæstinæ adiungit, illum magis decreui in ea parte sequi.

Vniuersa itaque Syria, quam terra sanctæ vocabulo nominamus ab Ortus habet monte Libano continuos, & partem Arabiæ à Borea Libanum, & Lineam ductam ab eo ad mare: ab Occasu mare nostrum, ab Austro Arabiam Petream, Ædumæam & montes Malanes, quos Sinai & Oreb dicimus. In ea est ab ortu Thrachonitis, à Septentrione Damascene, Phœnicæ, & Cœle, à meridie Idumæa, in littore maris nostri citra Iordanam, Iudæa, quæ Galilæam, Samariam, atque Palæstinam comprehendit. Quamuis post Solomonis tempora decem Tribuum Chussearum factione, est separata ab obediëntia Iudææ tam Galilæa quàm Samaria & Iezraël. Quarum omnium, ut sit tractatio clarior, ita descriptionem tradam, ut tempora tuleret. Quum verò nil ex sacris libris antiquius in ea habeamus Canaanæorum reproborum hominum præoccupatione, qui illam habitam cultamque pro Abrahamitis reddidere, de istis autem sit tacendum, de introductis in illam Israëlitis agemus: ubi nil memoria se offert dignius, quàm ut cognoscamus illam in duodecim tribus à Iehosua distinctã, ut promissa Abrahamæ hæreditas in filiis locum post 500. annos haberet. Primum itaque illarum positiones partium adinuicem collocabimus, ita tamen, ut ipsos ex Ægypto in promissam

promissam hereditatem primum per 42. stationes Ecclesiae cursum significantes traducamus.

Relictis ergo peregrinationibus illis in suum locum, quas expectantes promissionem fecerunt, primum afflictos laboribus filios Iacob in Aegypto in terra Gossen, id est, accessionis accipio, deducóque per stathmos suos in terram promissam.

De accessionis igitur terra collecti sunt in Rahmessess. id est, gaudij strepitum, donec in Sucoth, tabernacula videlicet transitoria, hinc fortiores perfectioresque venerunt in Ethan. Inde ad principium ora Phiachiot, è regione turris Magdal, ad Bahal Tzephon. Indèq; recedente diuino praescripto maris aestu, per siccas arenas pro littore transiuerunt. Iam Suph, mare rubrum, seu Caricosum, aliàs rubrum. continuóque trium dierum itinere, dum regem submersum per desertum sicca fugiunt, veniunt in Marah amarorem, & laboris, & aquae amarae illic repertae. Inde Elim arietum fortiumve: ubi & palmas mystico numero & aquam habere. à quo loco iuxta sinum extremum maris rubri quod iam Suph dictum est, id est caricosum, in Sin desertum inimicitiarum venerunt, unde Daphca pulsatio est secuta, à quo loco Alus fermentauit illis manna & coturnices in desertis Sin, inde Rephidim videre manus remittendo. Duodecima verò statio fuit illis in Sinai tertio mense à quo iam discesserant ab Aegypto, aut ut praecisius obseruemus. 50. die. Illic legem à Deo Moseph recepit, venerunt verò à Sinai ad sepulchra concupiscentiae Kiberoh hatauah, unde in Chatzeroth atria scilicet, ut Retimah in deserto Pharan, irent Rimon Pharetz, secundo mala punica, unde in
Lebna

Lebna lateres, atq; Ressa & Cahalta Ecclesiã, 20. in Sopher pulchrã, post ï Harada miraculũ scilicet, unde Machalot, Thabath, Tharah, Nathca, Hasmonah, Masseroth, Bene Iahacan, Gadgad, Iethbatha, Ebrona, 32. in Asion gheber portũ maris rubri ad Hailan, unde ad Tzin, Hor, Tzelmona, Phunõ, Oboth, Hie Haëbarin, ad Dibbon gad, inde Almon Deblataiema, Habarin in transitu torrentis Arnon, in monte verò Abarim sublatus Moses desideratus est rapiente ipsum nube. Moab, Abel sitim ubi Balaham volens maledicere, præfagiuit de Christo. Totis itaque 40. annis ille populus à Deo seruatus in solitudine, sua meruit ingratitude, ut tãtum Iosue Hebræus & Cheleb ingrederentur terram sanctam, ad quam explorandam mistus fuerat Chaleb. Cognita ergo regione inter Bethabara & Aegla transiuere sicco pede fluëta Iordanis nõ longe à mari mortuo aut salso, seu ab Asphalite lacu, & Iericuntem amplissimam ciuitatem miraculose subsidëtibus muris eius ad tubæ sacræ sonũ euerterũt. Deuicta demum maiori illius regionis parte. Iosue singulis tribubus præter Leuiticam (cui suæ oblationes & domus satis amplum pro sacris premium putauit, Mosis sequutus mentem) suas terræ sanctæ portiones adiudicauit, quæ undecim fuere. Nã duodecimam partem Enakim dedit Chalebo. Quam diuisionem ut melius possim explicare, suisque terminare finibus, visum est paucis celebriores partes Palestina prius describere. Littoris secundum mare nostrum extensio est ab Aquilone in Lybonotum. Extenditur verò per 160. mile passus, ut inquit Hieronymus illius admodũ diligens explorator. Ea verò lögitudo recta linea, à fontibus Iordanis,

f seu

seu à Dan in Bersabee aut Bersammam, eadem mensura
 obseruatur, nisi quia nauigantibus littorum anfractus red-
 dit aliquanto longiores vias. Latitudo verò ipsa est à Syr-
 bonitide palude, quæ ipsa parum, in Austrum à Rinocoru-
 ra abest, per deserta ad mōtem Tzebir & mare mortuum,
 103. ferè milium passuum Italicorum. A Tzidone ad Da-
 mascum per Libanum montem vsque in Hermon (quem
 Alsadanum & Hippō videtur appellare Ptol.) Septen-
 trionalis latitudo penè par priori est, nisi quòd aliquātò an-
 gustior. Secundum verò Hippon montem Orientis parte
 limes est, vsque ad petrā Arabia. Ille quidem mons à no-
 stris sacris dictus Galhad, Abarim, ad Moabitarum mon-
 teis dicitur. Montibus itaque ferè tota regio clauditur, à
 meridie habet Melanes monteis, quos nos Sinai & Ho-
 reb vocamus, celebres legis institutione: præterea Moabi-
 tarum ad meridiem maris mortui, ab ortu & Septentrione
 quos diximus. Mons verò qui in Ierusalem est, coniunctus
 est, teste Paulo, per ramenta ipsis montibus Sinai, mons e-
 nim Sinai per sua ramenta in Septētrionem ferè vsque ad
 Galilæam protēditur, quæ est ad 40. saltem millia passuum
 ultra Ierusalē. In media verò nil montis est celebrius Tha-
 boreo, Carmelo (cuius Thabor aut Itabyrius videtur Pto-
 lemæo pars esse) atque Ephraïmio. Primus habens adne-
 xam Nazareth non longius à mari distat 45. milibus pas-
 suum, à Solymis duplo. Alter, mare attingit, protenditur
 tertius, veluti secundi ramentum inter Samariam & Ior-
 danem. Sunt & alij quidam fama quàm re ipsa maiores.
 Verùm post fines atque monteis descriptos, quibus aquis al-
 luatur, præcipuè est tradendum. Nullas habet nobiliores
 ipso

ipso Iordane flumine, qui illam penè ab ortu terminat, ortus duplici scaturigine Ior & Dan, unde nomen, aut ut alij volunt, Phiala fonte non longè hinc distante, à quo per cæcum alueum in alterum fontem procedit cursus. Verum longè ampliores aquas quàm ex Phiala aut ex Ior & Dan accipit à flumine inter Libanum & Antilibanum fluente cuius fontes sunt iuxta Heliopolos Syriacæ quã nunc Balbec vocant, rudera. A Phiala verò distans ferè 40. milia passuum deuenit in lacum authoribus humanitatis Smechonitidos nomine vocatũ, quique à nostris vocatur Meron palus: à quo loco, ubi singulis æstatibus aquæ extra alueum siccari solent, venit in alterum magnum quidem illum, ita ut maris nomen ipsis obtinuerit. Primi vocabant lacum Genezar, posteriores Tyberiadis, alij Galilææ, in quo pars Torrentis Cison ab occasu recipitur. Alluit lacus ille plures vrbes, & vicos, sed celebriores quum extabant ab occasu Capernaũ, & Tyberiada, ab ortu Genezar, unde primum nomen stagno. Maxima verò locorum multorum difficultas inde oritur, quod istud mare variis nominibus à locis quos citra vel ultra alluit, nuncupatur. Inde item per alia sexaginta milia passuum deuenit in lacum Asphaltidem, aut mare mortuum, adhuc ultionem diuinam redolentem. In eo enim erant quinque ciuitates, quæ suo scelere sunt submersæ. Et valde certè est Dei iudicium ob hoc scelus notandum, quoniam etiam apud Atlantidas Peruensis eadẽ ultio contigit supra Gigantæo corpore homines qui igne cœlesti sunt exterminati ad B. Hele-næ Promōtorium. Lacus est versus meridiem extensus ad 90. milia passuum duplo sesquialtero ambitu, nunquam la-

tus ultra 30. milia passuum. In eo perdidit aquas saluberimas fluuius, odióque bituminosi lacus ceco alueo perire ma-
nult, quàm aquas miraculosas miscere pestilentibus.

De suis ergo possessionibus deturbatis nationibus Chananæorum (præter Ghebaonitas) occisisque Chananæis, scilicet Iebusæis, Pherézæis, Æmorrhæis, aliisque illis adnexis aut fauentibus nationibus, diuisa est terra ipsis quibus erat promissa.

Antequam transirent Iordanem, Moses constituerat Iosue, & cæteris ducibus, ut pars illa quæ est ultro Iordanem ad Hippon montem, cederet tribui Reubenitarum, Gadæorum, & dimidiæ Menassæorum, quia illi erant industrij homines, pascendisque animalibus, quibus illa regio plurimum pabuli adfert, aptissimi. Hodie à Nomadibus Arabibus potissimum colitur ea pars.

Novem verò tribubus & dimidiæ Menassæorum, quæ sunt citra flumen. In Trachonitide ergo, quæ & Ituræa est, fuere pascua Menasseh, iuxta illos Gaditæ, inde ad Bethabaram & Aroër, quæ in montibus est ad Arnon torrentem & reliqua quæ Arabiam attingunt desertam, habitarunt Reubenitarum familiae. His qui habitarunt citra fluuium, hoc fuit omnibus cõmune, quod mari nostro alluuntur ab occasu hoc ordine, à meridie ad Septentriones, aut ut dixi, ab Africo in Aquilonem, præter Beniaminitas, qui à Iericunte Ierosolymam usque tatum aut saltem paulò ulterius sunt progressi, Simeonitæ, Iehuditæ, Danitæ, Ephraimæi, Manassæi, Asseritæ, Zabulonitæ, Nephtalitæ, quibus si addes Bëiaminitas, Gadæos, & Reubenitas, tribus

II. compleueris, illis accedēs duodecima leuitarum, quibus
sue

suae urbes sunt assignatae, imponet colophonē. Verum quia non satis videor assignasse rem ipsam, nisi & limites omnium presiniuero, tradendi imprimis illi mihi videntur. Simeonitae igitur habent à meridie desertum Sin, quod Arabia arenas hodie dicunt, & torrentem Aegypti, id est, Syrbonitidem paludem, ab ortu lineam à Bersemma aut Bersabee ad Bethlehem, & inde ad Gazam nouam. Quàm verò numerosas urbes, populosasque temporibus Iosue habuerunt, ut nō potest videri, nisi nomine, ita parum refert. Constitutis enim tribubus, illi assignabimus, non quas urbes illi tūc habuere, sed quas tempore Christi Iesu, Iosephi, Hieronymi, & nostro, habere regiones cognitae sunt. Libido enim praedonum orbi imperitantium, aut funditus quotidie urbes delet, aut semidirutis nomina noua cōfingit de sui sceleris memoria. Iudae tribus fuit, 2. loco ab austro finita superiori ac reliqua deserti parte, ab ortu mari salso (quod sic per antonomasiam dicitur ob summam salis illius amaritudinem & vim) aut bituminoso & Iordane, Septentrionem claudit Benjamin & Dan. In tam paruo terrae angulo fuisse sine vicis & vilis, 104. urbes mihi cū miraculo relinquit argumentū & populosae prouinciae & nunc effaetae aut neglectae in eo solo naturae. In hac est celeberrima Bethlehē Christi nataliciis clara, olim urbs, nūc vicus exiguus. Beniaminitarum pars, quae Solyman habuit à meridie Iudae proximam à Septentrione Ephraimeam, ab occasu Danicam, ab ortu Iordanē, pars, ut inquit Iosephus, mole minima, sed opibus excellens. Illi Dan ad occasum est, inter Ephraim & Iudā, sequens ab ortu Iordane, Aquilone Manasseorū sorte dimidia clauditur. Manasse inter hanc &

Carmelum montem est ad Scythopolim usque, quæ illi ab aurora est, cui cōtinui Aseritæ, Zebulonitas partim à Septentrione habētes, hi ab ortu Nephtaleos, illi ad Manasseos, & Ituræos, his montes Solem Orientem tegunt, secundum Gaditas & Reubenitas, qui ad Asphaltidem lacum sunt. Hæc de finibus.

Nunc de urbibus & rebus cæteris celebrioribus in tota Syria est dicendum, ubi non obseruabimus qua in tribu singula sint, quaque occasione celebrata (esset enim infiniti instituti ista persequi, & præterea iam in Gallica illa terræ Sanctæ descriptione, quam Concordiæ Euāgelistarum, & in maiori Syria Chorographia exposui) verum nobiliora nulla prætermittentur. Sed antequam ad particularia nomina urbium venio, conandum est, ut prouincias in quarum nomine nobis & authoribus humanitatis conuenit, nostris aptemus tribubus. In Idumæa ergo est pars tribus Simeō, & pars Iudæ quæ scilicet ad montes vergit. Iudaitæ & Beniaminitæ cum Dan & Ephraim occupant Palestinam, quæ propriæ Iudæa est. Samariæ Ephraim adscribebatur & Manasteb. Galilæa vicina est duobus lacubus, Phœnicia mari proxima ad radices Libani montis, quæ procurrit in ortum inter Libanum & Antilibanum est Cæle Syria Trachonitidi, quæ Hutz sancta voce dicitur, proxima est. Nostris verò, præter dictos, sunt in ortu Moabitæ, & Ammonitæ, ad Orientalem plagam maris falsi. Plinio verò erant Essenii, continentia insignes, ad occidentam illius partem non longè ab Enghedi. Decapolitanam etiam à decem urbibus vocauit partem illam quæ Damasco proxima est. A nostri littoris finibus veluti à notiori & celebriori

ri utriusque authoribus plaga, incipiam describere, à parte Ægypti vicina exordium ducens. Quia limes est notior à Torrète Ægypti, seu à Syrbonitide palude, inde in Rhinocoruram, quæ in littore è regione Berseba est, tendo. Ea verò dicta est à naribus mutilatis, qua pœna proscriptos Ægypto Æthiopes victores in illam mittebant. Illam sequitur Anthedon Gazæ celeberrimæ urbi vicina, quæ in nomine Gazara prisca servat reliquias. Clara est Sansonis facinorib⁹ portu Maioma, vicinis eremis ab Hilarione ad 6. milibus passuum inde cultis. Thabatha vicus 5. m. pass. dictans, ortu illius nobilis. Inde ad 12. m. passuum est Berseba, aut Bersamme dicta Ptol. limes illius terre ad Austrum: in qua collocãda & Iacobus Zieglerus vir Mathematicarum eloquentissimus, mihi in sua Palæstina errasse videtur. Locat enim post Gazam versus vrsas, quum reuera versus meridiem tendat, quam in partem etsi collocavit Vvolphangus Vvuisseburgus, in sua distantia admodum aberravit. facit enim ut plus quàm 50. m. passuum distet à vero suo loco. eam nunc Gyblin vocari cõtendunt. ibi hodie præter arcem Arabum nil superesse videtur. inde ad 6. m. passuum est Askalon, quæ & nunc nomen servat, fortissima civitas, forma semicirculi portum ambiens. A quo loco secundum littus 12. m. p. abest Asdod, Azotas dicta, olim urbs, nunc vicus ruinis magnitudinem testans. Accaron sita in promontorio Iannetorum Ptol. olim vocabulo urbem, nunc villam representat, Quam statim sequitur post 15. passuum millia. Geth, quondã etiam urbs, nunc vicus Ybelim, distans in eandem plagam 12. m. pas. à Ioppe antiquissima, quæ nunc Iaffa est, multis clara nominibus

sed

sed nullo nobiliori quàm appulsu peregrinorum occidenta-
 lium Ierosolymam contendentium. Hodie autem funditus
 est eversa, licet sit tam illustris ut ante generale diluuium
 à Iapeto parente Gomeri Galliae primi habitatoris, & qui
 generis humani reparator creditus est, sit condita. Enos e-
 nim quæ & Enoch in Libano & Ioppe solæ ante diluuiũ
 fuisse leguntur, illa in Beroso, hæc in Plinio: illa à Caino
 primo, genito, hæc à Iapeto primigenio secundo. Inde enim
 vix per. 60. p. m. distant Solymi. à Geth in euronotum est
 Bethsemes, id est, domus Solis, urbs in bibliis clara, nõ lon-
 gè à Iamniis 6. aut 8. m. p. distans, à quo loco in ortum mons
 visitur clarus ortu & sepulchro Macchabæorum, Modin
 vocatus. Sequens à Iapha sinus excipit Cæsaream Palesti-
 nae, dictam Stratonis & Philippi, quæ olim erat Palesti-
 nae uniuersæ metropolis, seu Archiepiscopo. Non longè ab
 illa erat olim Dor, Dora Ptol. inquit Hieronymus, suo se-
 culo diruta. Credidit falso Hieronymus Accarõ antea di-
 ctam, quam turrim Stratonis, à quo & Cæsarea in hono-
 rem Cæsaris, prius Apollonia Plinio, postremo Flauia Co-
 lonia à Vespasiano. Nobilissima est domibus & fide Phi-
 lippi & Centurionis, qui accersuit Petrum à Ioppe. Pto-
 lemæus tamen inter turrim Stratonis & Ioppem in medio
 sinu locat Apoloniã veluti diuersam. Iuxta versus Ian-
 næos, sic olim à Iano duplicata media littera nũcupatos, in
 vitis inuentæ memoriam, qui 40. hominum m. in bellum e-
 ducere poterant, ponit Strabo Gadaram, quam non est du-
 bium vocari in sacris Gæzara, quum Gazara & Gaza
 maxime distent, & littera z. facile in d. migret. Antipatris
 ab Herode nomine patris dicta, quæ nũc Arsur versus au-
 strum

Strum paulò ad 12. milia passuum est. Iuxta quam ad ortum eadem ferè spatio est Manathat, alias Cathoë ad montem Saron, vel Saronam, vel Ephrahim fortissimum Arabum castrum. A Iaffa in ortum ad 6. milia passuum est Diospolis, olim Lyda, Dorcadis suscitatione celebris. inde versus ortum ad duas horas itineris erat, Lobna, paulò versus austrum erat Lachis, & duæ Bethoronim, Haialon & Gabaon. Acheda, & Maceda, olim urbes, nunc nomina. A quo loco secus Helenæ monumentum aditur caput Palæstinæ Ierusalem. Sed redeo ad littus. E regione ferè Cæsariæ est insula quædam, in qua hodie castrum est ædificatum Mahumeticis hominibus habitatum olim peregrinorum dictum.

Dor vel Doram olim alluebat fluuius Chorfeus, alias torrens Cison vocatus. Cison oritur ex montibus Ephraim & campis Galilæensibus, & partim in lacum Tyberiadis, partim in mare nostrum fluit, Ad illius ripas iuxta montem Carmelum, qui nunc Carmene est, locus est celebris, in quò falsos profetas diuina ultione occidit Elias, qui sui monumenta etiamnum in fine occiduo ipsius montis seruat Carmelitarum, unde in totum orbem ordo serpsit, urbes eremis præferens.

Vulgares peregrini non longè ab eo urbem quandam Caypha nomine adscribunt, aut nouam aut priscis ignotam, nisi quæ olim Aca, postea Ptolemæis nunc prisco nomine Acon & Aca mutauerit nomen in Caypha. Ita enim nautæ certissimi authores tradunt. Aca ipsa, ut ut vocetur, erat munitissima, duodecim milibus distans à Carmelo versus Boream, quo ab ea spacio aberat Ecdippa, in

eo loco ubi nunc est castrum Labarti, per demum in eandem partem spatium est Isthmus Tyriorum, in loco quem Sardanialium vocant, ubi arx est munitissima, & erat urbs caelo, soloque felicissima: vitibus fructibus omnis generis, frumentoque abundans, ex qua colonia in totam Aphricam translata. Et reuera est hac in re, Tyriorum & angeli summa potentia Tyriis data notanda est, ut Iechezkel notat, eo quod nulla toto in orbe potentia valuit tantum remorari. Alexandri tertij monarche victorias quantum sola Tyrus. Sacrae litterae, Hebraica voce Tzor nominant, tzade vero Hebraeorum solet frequenter in t. transire, Hodie vulgari vocabulo Suri vocant, non ita longe ab Acri promontorio. Habet iuxta se ad occidentem, arcem munitissimam totius Syriae, quam tamen Mahumedi deicere. Ante 300. proximè actos annos erat Archiepiscopus sub se habens Berytensem, Acanensem, Sidoniensem, Paneensemque Ecclesias, nunc nomina illa & ambiuntur & redimuntur ab episcopis titulorum cupidis. Non longe eo distat puteus ille viuentium aquarum, de quo ob pulchritudinem fit mentio in scripturis. Tzidon olim erat sequenti ordine, nunc vicus ruinis, & nomine insignis Said nomine. Licet autem semper ita obstiteret isti Iudaeis, in quorum hereditatis parte omnino praestantissima erant, ut non potuerint edomari, summa tamen sacrorum miracula ibi suam Basim habent. Sed nihil est magis notandum, quam viduae illius mulieris Sarephthanae una cum Elia propheta conuersatio, & diuinitatis Christi in ea parte prior confessio. Illi regioni à tergo imminet mons Antilibanus dictus, vulgo Abelinas, Coele Syriae terminus. Illinc versus mediterranea est sacchari, seu mel-

lis cannae copia, vici nobiles castra munita, erat & Sarephta Sidoniorum, nunc mutatam crediderim in eam quam Safet hodie vocant, quaeque Iudaeis habitatur hominibus. Nam & loco proxima est Sydoniis versus mediterraneas regiones, & nomine satis est adhuc affinis, ut ex Sarephta (quod vocabulum non sine mysterio alioqui Galliam sonat, ut in Habdia legitur) detracto R sit vocata Saffat. Sic enim vocant Iudaei. Videtur ad occasum ipsius lacus Moron super montem. Inter illas duas, Leon fluvius excurrit. Ultra ipsas ad 9. horas itineris est Berythus servans hodie Baruthi nomen. Biblos Giblet dicta est, sequenti in littore distans sex horis à superiori, quam ad aequale ferè spatium sequitur Botrys, nunc & diruta à Christianis, & Botrum & à Syrii Elpatron vocata, inde à 9. m. passuum est insula Roncino dicta, ubi Nepros urbs & castrum fortissimum, inde ad leucas 3. erat Tripolis illa celeberrima amplissimaque, nec minus opulenta, quae ea semper est visa felicitate, antequam proximis bellis ruinas pateretur. Habebat hominum omnia genera, opumque, sed praecipue serico abundabat. Illam à Septentrione ambit Adonis fluvius pro magnitudine amoenissimus, qui Libano monte profluens, fons hortorum fluens de Libano, ob irrigandi delicias, dici creditur. Vno hostio ponit aquas ultra Berythum 6. m. passuum. creditur pars Septentrionalis esse Eleutherus fluvius. uterque enim Libano oritur. Sed posterior Arqua vocabulum habet, Arados & Antarados, celebres Orthor-siaque, & Balana, quam Bagnias hodie dicunt, faciunt finem ab Aquilonibus, littori phœnicum. Servant alia nomen. Celebris est Arados insignibus pyramidibus. verum

insula Arados à Tortosa, id est Orthosia nomen seruat. Sed nunc mihi Libanus patēdus est versus luciferum, si tamen prius de flumine Eleuthero in Cœle Syria orto, addidero esse apud Strabonem finem Phœnicia, unde quum Velenam, vel Velenā urbem alluat, dicatūrque eo nomine, adducor magis ut credam ita nomen mutatū. Nam oritur ex Damascena regione. Ego interim nolo obmittere vitrearias arenas (quāuis præter sacrarum argumentum sunt) quæ in littore Syriae inter Acam & Tyrum repertæ sunt ex casu, demum Sidoni fusionem recipiunt. Plinius ait ad radices montis Carmeli ex palude Candebœa nasci flumen Belum, s. passuum m. amari potu insalubrem, limosum, vadosum, profundū, cæremoniis sacrum, quod nō nisi refuso mari arenas fluctibus purgatas fateatur vitreas. Littus in quo sunt, s. m. Passuum tantum est. Nolo hic immorari in casu suppositi à notis nitri, igne tum cum arenis liquefacti, unde rei vulgarissimæ origo, quum nostris, aut lapilli, aut arena, aut petrae salis, aut cineres filicis, aut herbe alcali, sint in melioris viri usu. Verum quū hodie nulla insalubris aqua illic reperiat, nisi timerem mea cōiectura offendere quosdam, crederem sanè lubens illas aquas mitigatas, ab eo qui Hiericuntis fontem sale & precibus ex amaro salubrem reddidit, & istas ut sequacibus utiles essent etiam mitigatas, inque usum cōuersas humanum, eo argumēto, quòd fontes illi qui sunt ad puteum aquarū viuentium videantur non longè à Candebœa illa palude abesse, & præterea nulla in parte Syriae, quàm illic salubriores sint. Libanus ergo Hebraicè dicitur aut ab albedine niuiū ibi semper durātium, aut eo quòd plātationis summarum arborum, Cedrorū videlicet,

delicet, qui summis hominibus in sacris comparantur, basis est. Vniuersæ autem animantium à Deo dependentium Naturæ Liban siue summæ & excelsæ potētia albedo est origo & maximè hominis tam in ortu quàm in nutrimento. Hinc sacra priscorum misteria, ubi mūdi sublimitas & fœlicitas, aut à summo Cælo, aut à meridie albedinem purissimæ & formalis lucis probasse statuit, ut ordo naturæ independeat. A Septentrione autem corpus est, sicut ab austro animus, Eam Mosis auditores Etymi de Labano aut Lybano monte rationem adferunt, & certè mirum est, quum sit (si ad summos montes conferatur) humilis, tamē assiduè in regione calidissima totis triginta aestatib⁹ vix unquam niues ponit. Sic non nisi Chyli & seminis albi constantia in hac corporea & sensibili vita duramus. Nō longius 12. passuum m. à mari incipiens, abit in ortum per 1500. stadia, id est m. pass. 187. ad Palmyrenam vsque regionem, cui interiacente Cœlesyria, quæ nunc Boca & Bocalbalbec dicitur, à Balbec, quæ olim erat Heliopolis, obtēditur Antilibanus, olim muro iūctus. Ex ipso oritur Antilibano, & Libano, inter medios mōtes currēs à vicinia Balbechæ urbis Iordani fluius, qui inde abiens cum aquis fontium Ior & Dan, seu phialæ fontis in lacus Merō, Tyberiadis, Asphaltidis finē, ut dixi, facit. Humilis Syria nihil habet Damasco nobilius, tam loci amœnitate, Cæli Solique fœlicitate celebris, quàm immutatione Pauli nostræ persuasionis principis. Regio illa mōtibus intercepta Straboni lata 200. stadia, longa à mari ad Trachonitidem duplo quàm ad Damascum pertinet, irrigatur flumine Chrysorrha, qui in irrigationes consumitur, Lyco flumine ab occasu, & Iordane,

unde apud ipsum esset in Cœle aut totus Iordanis, aut illius pars, ut reuera est. Pingunt enim non pauci & apte amplum, riuum in illum à Damascena regione descendentem, ut & ab occasu paulò ultra montem Antilibanũ paruum Iordanẽ, qui reuera maximus est. Ibi est Heliopolis, Cæsarea, Abyla, Hierapolis, Chalcis. Cæsarea plura nomina differentia fuere Lachis aut Lais, Laisedan, Dan, Cæsarea Philippi Tetrarchæ illius regionis, Panæas, Neronia, quod nomen à Nebulone non obtinuit: hodie Bellenam dicunt, & ab Euãgelistis Maggedan & Dalmanuta. Ante illam concurrunt fontes duo Iordanis, & aquæ, quæ ab Syris Arabicè Medam, id est, aquæ Dan dicuntur, inde dimidio itinere versus Ptolemaida sunt ruinæ Antiop urbis quæ dicebatur Hassor, quum à Iosue est euersa. Non paulò longius in Libonotum est arx Thuron munitissima. Verum antequam paulò longius discedo à Libano monte, nolo obmittere urbem à tergo illius sitam, ad Septentriones Paradisus nomine quæ ob amœnitatem hortorum, qui Hebraicè Pardesim, Græcè παράδεισος dicuntur, nomen habet, à qua ferè ad 60. milia passuum in eadem plagam est. Antiochia vicina Chalchidi, clarissima episcopo Petri, & Egnatij, & Orientalium ecclesiarum primatu ibi tanquam ad Petri successionem cõstituto etiam hodie uti suis ruinis celebris quàm ab ortu Chalibo, nunc Halap respicit, itinere diurno distans. Sed redeo ad Iordanis fluẽta, quum in ortu illius celebrius Tracheis mōtibus, Galhad, Tzehir, Hermon, Hebarim, Moabi, quo sunt ordine dicti, nil sit. Ab occidua parte aquarum Meron non longè ab Assor urbe locus est facinore Iabelis in Sisarem clarus, inde ad 6. passuum

suum milia est Zebul castrum à Zabulonitarum tribu, quae illic finem habebat dominij, dictum: etiámmum fortè & munitum, à quo si in notum tendas, occurreret intra tres horas Sephet, locus pulcherrimus arce munitissima, postea deflectendo versus Borream, ad 12. milia passuum, se Cades Nephtalim offeret, olim populosa, nunc praeter arces, suis ruinis clara, Quae fuerit olim Sephet, supra indicaui. Iam sum proximus locis à Christo frequentissimè frequentatis, inde enim, à Sephet scilicet, in loco decliui ortum versus est mons in maris, lacusve Tyberiadis littore occiduo nobilis. In eo enim quum in regione, in qua natus est, sit, docuit discipulos mūdum cōtemnere, orare: praedicavit, quinque milia hominum pavit, paucis panibus, & piscibus. Ibi specimina diuinitatis celeberrima edidit.

Distat tantum stadio à lacu mons miraculi panum, quumque sit parvus, mirum tamen quod prospiciat & totum lacum, & regionem Trachonitidem. Illinc non longè erat Capharnaum fons, urbs, regioque litteris sacris cognita, nunc nomen & ruina. Nollem hic obmittere, quòd fontem Capernaū credidere multi esse Nili scaturiginem. eo quòd fons ille solus pisces Coracino similes post Nilum cognoscitur producere. Verum lacus Tyberiadis amplitudo est prosequēda. Genetzar lacus (quem mare Cinereth biblia dicunt) 40. stadia latitudine patens, 100. longitudine. praeter lacuum morem claris aquis, frigidis, nūquam ab aestu maceratis est, ob idque salubribus & potabilibus. Aluebat olim praecclaras urbes multas, nunc ferè tantum nomina, arcibus & vicis paucis assignata. Habebat olim in ipso ingressu fluminis Iuliada urbem, quam quidem voluit esse

esse Bethsar, unde constat duas esse, si hic una sit. Regio tota, ut vult Iosephus, dicebatur Genetzara ea de re mirabilis, quod quum omni genere fructuum abundet, nullique cedat regioni fertilitate, uiam tamen & ficum totis decem mensibus ipsa ferat, quum alioqui esse biferas & triferas arbores, præcipuè ficum & Muzam, in ipsa Syria sit vulgare. Muzæ autem fructus usque adeo mirabilis & pulchritudine & gustu est, ut natura in ceteris vincere industriam sategerit, in hoc uno fructu edendo seipsam superare visa sit. Arbor est humilior palma, foliis tantum in cacumine productis, sed tam amplis, ut uno solo possis penulam homini, posito in medium capite, facere. Fructus racematim instar palmarum veniēs ad exilium oblongorūque cucumerum ferè magnitudinem tãta est quum maturuit dulcedine, ut solus ille fructuū vini & appetētiam & gratiã conciliet. Ipsi Capharnaum aut Capernaum erat proxima Betsaiedah ex qua Petrus & Andreas orti, quæ utraque hodie etymia rationem seruat piscationis, aut venationis officinam. Nam sunt ædicula piscatorū. E regione erat Chorozain, cui maledicebat Christus. Erant & Tarichææ, suo excidio claræ, ultra amnem, regio Huscitæa est in Trachonitide, in qua Tzueta, quam Pyramis Iobi honestat, Themam, Gaulon, Seleucia, eæque paulo versus Aquilones. In nostro littore est Magdalum vicinum 6. m. p. à Bethania, nobile sua Magdalena & affinibus. Tribus passuum m. versus occasum, erat Nephtalim ciuitas, nunc Sizz Arabes vocant, non longius tribus horis pediti distans à Betulia monte, ubi etiam hodie Dutni vel Dotaim castrum errore Iosephi prisca clarum visitur. Nunc quum sit
proxima

proxima nostra descriptio Nazareth, antequam de saluatoris incunabulis dico, percurro Oriëntalem plagam fluminis scilicet Moabitarum, aut duas tribus Quedar, Gedarah, Ghemala, Astaroh, Rhamah ghilead sunt è regione stagni ad ortum. Pella præterea & Amathus, atque ab illa aquilonia, Geras Ephron, Machanain versus torrētem Ieboc. Debir quæ & Cariath Sepher, id est, academia, vocata est. Chesbon, Aroer in homonymo torrente, Lybias, Macherus, Callirrhoë, Serim, Norim petra deserti, Iasmoth, Bosor, veniunt in fines Ashaltitis lacus. Nunc passim cætera mediterranea. Nil Galilæa habet magis celebre loco cõceptionis saluatoris nostri IESU CHRISTI vico Nazareth scilicet, in qua nata est sancta MARIA instauratę naturę principii. Vicus est humilis, in quo mundi author arbitérque voluit suę tēporanę originis ducere incunabula. In Galilæa gentium ad viam maris est sita, ut prædixerat vates, populis, qui in tenebris ambulabant, Galilæis scilicet & Samaritanis, qui iam à lege Dei descuerāt, temporibus Rhehabani, quique in mōte Gazirim religionis placita seruabant. Vicus ille ad radices montis Thabor. 6. m. p. plus minus situs est. Qui mons clariss. esse potest diuinitatis argumento, quod in se Christus ostendit. Inde ad Sephoram urbem sunt tres leuæ, ex ea putatur ortus aut oriundus Iosephus politicus pater Christi. Montes Hermonij, Endor, planicies Galilææ vel Esdrelon, torrens Cison, ad pedes Itaborij profluens, ambiunt prædictum vicum, ciuitas Naim est in ramento Hermonij maioris ad occasum sita, respiciens Nazareth ab austro. Si inde versus Euronotum eas erit campus Sabæus, vel planicies Sa-

h marita-

maritana obuia, in cuius parte Septentrionali est Suna vel Tzion, occidua autem. Aphetenses ruinae visuntur, in ortu versus mare Bethsan, iuxta montes Ghelboë qui contigui sunt Samaritanis. Differunt quidem montes Ghelboë & Hermon secundum latitudinem tantum, sed prior australis est iuxta Bethsan ad occ. vicus est Zerecin, qui creditur olim fuisse Iesrael, in monte Ghelboë. Non hinc longè distat Salim, ubi Iohannes Baptista fungebatur officio intinctionis, & adhortationis ad pœnitentiam. Ennō illi est vicina borealis. Quavis ruinae Sebastopoleos, quæ olim erat Samaria, veluti secunda Ierusalem tantum relinquunt præscæ nobilitatis argumētum, tamen ideo mihi referendæ videntur, quod rerum humanarum conditionem maximè representēt, ut quæ maxima sint, nusquam sint. Ex reliquiis illius loci superest Ecclesia Ioāni Baptistæ dedicata quum locus sit alioqui amœnissimus & adhuc columnis Herodiani Palatii visendus, & ex arcis loco clariorem Phœnicis partem prospectās. Inde ad sex milia passuum versus ortum erat Thirsah prima Samariæ regia ante Somron Samariamve. Sichemij & Bethelij intra 8. milia pass. sunt, loca vicina montibus ubi primum falsæ religionis primitias publicè locādas curavit Ieroboham. Sichem verò Neapolis aut Napolotza dicitur à Samaritanis Iudæis, solo Mosis Pentateucho in sua lingua Adamina utentibus, & à ceterorum Iudæorum commercio abhorrentibus habitatur. Intra iactum arcus erant Thebæ Syriæ, in quibus ne casa quidem mansit, mons Ggebal & Garizim clari sacris Samaritanis. Præterea duo fontes, unus ex quo à Samaritana, vitæ custos aquas postulavit, alter ex quo torrēs Cherith

Cherith, iuxta quod non longè corui pauerunt Heliam.

Inde breui versus ortum itinere, est Jerichus palmetis, aquisque medicatis, ac suis clara ruinis, habens è regione Galgala, ubi fuit prima Iudæorū castrametatio. Inde Essenorū gens commēdatæ castitatis erat in occidua Asphal- tidis parte, infra quos erat Engheddi, & Maceda castrū. Redeunti inde ad sinistram relinquitur Herodium, quæ o- lim Thacuab erat, veniendóque in Hai reperitur mons il- le in quo Christus insultus Sathanæ verbo ieiunióque fre- git, pérque Bethaniam Elia Capitolia, seu Hierosolyma aditur, hæc verò nulla non parte sui celeberrima à meridie habet, post Bosrath Bethlehem terrā Iudah non minimam inter principes eius, ex qua exiit dux qui suum hodie Israel in æternum rectorus regit I E S V S Christus.

De utraque puto melius silere, quàm pauca scribere, quum ipse Plinius nulli addictus persuasioni illam clarissi- mam urbium Orientis dixerit, istam lógè antè vates sacri celebrauerint. Ultra magis ad austrum erat vallis Mam- re illustris sepulchro Adami, & primo loco sacro aut reli- gioso mundi, unde tam sedulo Abraham voluit illius loci speluncam à Cananeo Chettæo redimi, ut ibi proprietatis Christi qui summus erat sui generis apex, Basis in Ieru- salem profectura poneretur. Ceterum locus ille sepulturae sacerrimus est Ismaëlitis, qui illic posito ad Abrahami imi- tationem Xenodochio volunt esse Mecheb cochiuc, hoc est parvam Meccah quam loco alterius adeunt. Chebrō, Ramah meridiana, mōs Chermel interior Cades Barnæ, finis terræ sanctæ secundum montes Arabum vel Edu- mæorum, in quibus est Tzeghir. Partem Lybonoti atque

occiduam Solymorum obtegūt, proximè quidē Cariathie-
 harim, saltuum ciuitas, versus Eglon Betsur, Gerare, Sice-
 leg, & Bersammem. Lacis est versus Gheth, paulò versus
 Solē deciduū, & sabbathi itinere Emmaus, nūc Nicopol,
 quæ versus austrum habet torrentem Sorred baptismo Eu-
 nuchi clarū, hinc venis per Bethsemes ad Accaronitas &
 Iabneos, quos Ethnico vocabulo Iāneos & Iānetas dici in-
 dicauimus. Rhama seu Rhamata medio est itinere in-
 ter Iopenses & Solymos, quæ in bello contra Gazelum fuit
 diruta. Rhama tertia est Bethelis vicina, sic autem dictæ
 sunt Syriacæ, quod sint in editis locis sitæ. Bethel verò ipsa
 respicit ab Elia Septentriones, demum per Gabaah, &
 Ghebaō, & Haialon adit urbem. E. ssem prolixior in trās-
 scribēdis à sacra scriptura nominibus urbiū, si aliud quàm
 nomina essent: verum quum rerum bona pars à Recutitis
 primo, secundo à Medis, Persis, Assyriis, Ægyptiis, Ma-
 cedonibus, Rhomanis, Tartaris, Turchis, Mauris Christia-
 nis, & in summa ab omni ferè orbe sit euersa, locaque nuda
 reliquerit, videbor fecisse satis, si hoc Enchiridio, antiquo-
 rum nostræ persuasionis authorum peregrinationes elucida-
 uero. Primum itaque Christi authoris, secundo Pauli &
 Petri amplificatorū maximorū nostræ religionis adscribā,
 ut clarè liqueat, quantū pro fragilitate nostra ærumnarum
 sustinuerint, ita tamen ut si qua in re precedenti fui paulò
 breuior, suo loco singula aperiam.

Peregrinatio Christi secundum Matthæum.

Natus est IESVS in Bethlehē, unde timore He-
 rodis tyrāni secessit in partes Ægypti mater, sua-
 su

su Angeli, inque eum locum iuit, ut credunt, ubi est hortus balsamo nobilis, donec Herodes à Magis illusus occideret bimos in Bethlehē & Rhama meridiana, à qua pridē audiuerat Rachelis plāctum & ululatū vates diuinus, inde post furorem rediit in Nazareth vicum matris in Galilæa, à qua secessit versus Iordanem Baptismi causa, unde fuisse in Salim ad Ioannem unā cum Essenis, vero est simile. Spiritus demum illum in desertum, templi pinnaculum, montem valli & urbi Iericūtinae imminentem, quem Carentanae dicunt, duxit: unde rediens, item Nazareth illam (quū nemo sit propheta in patria) reliquit, ut secederet in Galileam ad Capharnaum, ambularētque iuxta mare Tyberiadis scilicet, unde pererrata tota Galilæa, conscendit montem illum de quo dixi iuxta lacum Genetzaret, à quo secundò dum lepra infectum curasset, est vocatus in Capharnaum à Centurione, qui fide operam Christi praeueniens, Paralyticum filium sanatum vidit, inde adiens Petri domum, Betsaidā, socrum illius febris liberavit. Voluit verò & ultra lacum transfretare, ut ventis cōtrariis & mari æstuoso imperās, suæ diuinitatis argumentum ederet, traiecto itaque lacu, venit in Genetzar, quam alij Gerasen vocant, ubi immundos spiritus ad legionis usque numerum corpus humanum habitantes, & ab humano in porcinum migrare volentes, eiecit. Traiectione inde repetita redit domum, sed interim principis filiam suscitando, cecos duos lumine donando, & in ipsius aedibus Paralytico demisso curato, opera naturæ instaurabat. Templum inde proximum sabbatho adiens Capharnaum, ut Ioannis 6. aridam hominis manum instaurat: unde secedēs ob Phariseos

inensos, mutum, cæcum dæmoniôque correptum sanum facit, repetitâque item domo, quam Capernachi suam dicebat pergit ad lacum, ubi vim obscure scriptorum discipulis aperit, inque desertum vadens, pascit ample turbam 5000. hominũ duobus piscibus, & panibus quinque, quibus peractis turbæ iam importunæ fugitantiôr, petit Genetzar, ultra lacum, à quo loco per mediam Galilæam petit Tyrô, & Sydona maritimas gentis Phœnicię urbes, ut illis esset melius, quàm Chorozaïm & Betzaiedæ. Ibique curauit filiã Chananaæ, quæ à Dæmone agebatur. ut Chananaæ gentis, toto in orbe ad Gallias usque diffusa, mysteria secundaria præfaretur. Inde verò item repedando repetit stagnum, & montem solitum. Mare enim Galilææ, cum lacu Genetzar idem est, ibique item extemplo sanatis omnibus, & miraculose aucta quam quotidie nobis multiplicat natura, pauit septem panibus, & paucis piscibus. 4000. hominum, indèque soluens, venit Maggedam, versus Iericũta, ubi petiuere Pharisei signum, unde illorum inuidia recedens traiecto lacu venit Casaræam, à qua mōtem Thabor adiens, diuinitatis exemplum tribus ex suis monstrauit.

Agens verò aliquot dies in Galilæa, superato Iordane, venit è regione Iudaicæ tribus, unde petit Æliam, à qua (non acceptus sacrificulis) petit partes Iericuntei busti, ubi cæcos duos, qui alibi uno solo nomine expressi sunt, luce donat. Rediens inde in Salem trāsīt per vicum Betphage & ortum olyuarum, quæ loca sita sunt ad ortum Solymæ, intrans demum Hierosolymam, vir abiectus & simbriatis exosus, audet (ut sub quo quum libet tremunt uniuersa) purgare patris templum negociatoribus. Petit item Bethaniam.

niam, à qua rursus Hierusalem & templum, unde tertio Bethaniã redit, inque oliuarum montem & villam Gehsemani, inde per torrẽtem Kidron & per urbis colluuiem, quæ ortu Iordanem petit, trahitur in ius, in urbẽ ad quam seruandam venerat, supplicio demum afficitur in monte Caluariae, olim extra urbem versus Caurum. ad quã plagam, summi beneficii indicio & signo, **INCLINATO CAPITE EMISIT SPIRITUM**, ad occasum ea de re crucifixus. In instaurata verò urbe fuit mons ille cinctus muris, ibique nunc est templum Sepulchri & Crucis.

Post resurrectionem verò visit suos in Galilæã, ut prædixerat. Hactenus Matthæus, verum quia Iannes proficitur multis, quæ alij obmisere, ante peregrinationem secundum Lucam, non tradam quæ addidit.

Vt Lucas scripsit, Christi Peregrinatio.

Nata **MARIA** & desponsata in Nazareth, visitauit cognatam Elizabeth in terra Iuda (loco Bethlehema proximo) sexto à conceptione mense, repetita inde domo, professuri nomina sub Cyrino adierunt Bethlehem, ubi suæ familiæ Dauidicæ subscriberentur Ioseph & Maria, illicque occurrente magna admodum turba, Maria paupercula diuersorio occupato coacta est in publico stabulo foris tum & media in lapicidine fovea, ut nunc locus visitur, & ut à Iacobo fratre domini in Euangelij capite à nobis ex Græcis verso scriptum est, coacta est inquam partum mundi arbitrum edere, quo in loco commorata, ad tempus purgationis curauit deferri in templum, ut sub lege, à

ge, à lege soluturus, ob circumcisionem esset 8. die. Quadra-
 gesimo autem die Maria demum ipsa Hierosolymam abi-
 iit, purgationis gratia, Symeonisque ultimi Iudaicae solius
 gentis summi sacerdotis & vatis in vlnas exposuit primo-
 geniturae ius soluens domino. Vnde Nazareth suã patriam
 petiuerunt, quotãnis tamen templum maius semel voti gra-
 tia visendo, donec anno duodecimo insciis parentibus, ince-
 pit iuuenis I E S V S sui specimen inter legis arbitros e-
 dere, & quomodo litteras Grammaticas qui nõ didicerat,
 sciret, ostendere. ubi tandiu mansit, ut parentes domo exi-
 re ad se quærendũ, coegerit: inde rediens cum matre in Ga-
 lileam, diutius in illis locis conuersatus, baptizatur à Ioan-
 ne, iuxta Salim in Ennon ad fluenta Iordanis: unde actus
 à spiritu in montem desertum, templi pinnaculum transf-
 fertur, ieiunãtque in monte quadraginta dies, more Mo-
 sis & Eliae. Indéque per Ierusalem trásiens, redit in Naza-
 reth, à qua pro beneficiis nebulones sacrilegè eum eiecerũt,
 in montem trahendo, ut præcipitarent profetam in patria
 nõ probatum, unde effugiens Caphernaum petiit, ubi in
 templo docēs fuit, antequam Simonis in Betsãida domum
 abiret, in qua socrum à febre vindicaret, unde cõscenso na-
 uigio petiit Genetzar, indéque in desertum paralyticum
 curaturus se contulit, à quo discedens loco, per sata trásiens
 media in Galilea, venit in solitum montem oraturus, quod
 ubi peregit, discipulósque instruxit, repetit Caphernaum cu-
 raturus Ceturionis filium, indéque in ciuitatẽ. Naim mon-
 ti Thaborio oppositã, ubi viduae filius est vitæ restitutus,
 abacturúsque dæmonium ab homine, Genetzar repetit, &
 intrat in domum Iairi principis Synagogæ filiam curatu-
 rus.

rus. Inde verò discessit in desertũ Bethsaiedæ ad Boræam partẽ stagni, petiitque Thabor montẽ diuinæ naturæ signa precipuis discipulis ostēsurus, unde digrediens, lægorēsque curans innumeros, reperit Hierosolymã, indeque adit quoddam castrum (quod Bethania aut Magdali, ob parētum Lazari amicitia suspicor) trāsit hinc per varia loca veniēs in Salē, ibique in domo principis Phariseorũ sabbatho curans Hydropicũ, beneficio iram ingratorũ Phariseorũ suscitauit. Inde ergo digressus, venit in Samaria, ingressusque castellũ, 10. lepra infectos purgavit, hinc repetit Ierusalē, & usque Hiericũtis busta iuit, unde Hierosolymam repetēs, à plebe & pueris honores diuinos habuit, adiensque inde, post longam exhortationem in tēplo, & cœnam cum discipulis sumptam, hortum à se frequentari solitum, proditore Iuda domestico traditur, & affligitur: atque post resurrectionem adparet discipulis, euntibus in Emmaus, qui postea Nicopolis fuit dicta, indeque bis videtur à toto cœtu discipulorum, editque, ne spectrum crederent: confirmatisque illis, & promisso Paracleto in Bethaniam concedens, præsente cœtu credentium, Cœlum petiuit.

Ioannes addit visum fuisse secundo, id est, post Hierosolymitanam apparitionem, ad mare Galilæum seu Tyberiadis, ipsique Petro pristino vitæ instituto intento consiliũ melioris piscationis dedisse, ubi item comedit cum discipulis. Diuersi verò nil habet Ioannes, nisi quod loco illo in quo dicunt versatum fuisse I E S V M in Galilæa, in Cana Galilææ (qui locus non longè à Nazaret versus Septentriones seruat sui vestigia) fuisse bis exponit, & ubi aiunt cæteri Samariam inuisisse, dicit fuisse in urbem Sichar,

i ubi

ubi petiuit mulierem aquam, aquæ viuæ largitor, qua miseram nostram sitim sedare sua misericordia dignetur. Ex Apostolorum Actibus patet, postremo fuisse in monte Oliuarum, unde ascendit in Cælum, Apostoli autem ab Angelo Galileorum nomine non sine causa vocati, inde redierunt Hierosolymã, ubi 120. ferè constituerunt Ecclesiam primam. Nunc Apostoli quomodo prouinciam executi sint, duóque præcipuè Colophones Petrus & Paulus videndũ.

Peregrinatio Petri.

PAUCA admodum de Petro sacra scriptura tradit, unde ab Actibus & Epistolis Paulinis, atque Ecclesiastica historia cõtextu mihi scribenda peregrinatio eius videtur. Natus est Bersaiedæ vico sito ad littus maris Galilæi, exercuitq; cum fratre Andrea piscationẽ, donec à Christo in piscationem hominum mundi illecebris immerforum deligerentur. Cæterum postquam Ioannis fuissent discipuli ipse & Andreas eius frater, fuit semper assiduus Christo comes quoad vixit. post mortem ergo I E S V subse- dit parum Hierosolymis, ut sepulchrum inuiseret, clausus- que cum cæteris confirmaretur à Christo suscitato, unde na- tale repetens solum, cum fratre, habuit item obuium domi- num antequam ex monte in Cælum tenderet. Neglecta er- go arte paterna, totus absente domini persona, in opus fer- tur, Hierosolymis que inculcat verbum, post demissum à pa- tre paracletũ, insistit que donec afflictus sit Stephanus, in- dé que cathenas effugiens, petit Samariam, prouinciæ que Samaritanæ bonam partem docendo pererrat. Inde item in Palæstinæas vrbes seminans petit Lyddam & Ioppem, quibus

bus in locis, suscitata Dorcade & epularū discrimine sublato, à Centurione vocatur in Cæsaream, unde ipsis intinctis repetit Ierusalem, ubi ab Herode cōiectus in carcerem liberatúsque ab Angelo, venit in domum Bethania (ut vero simile est) visere Mariam matrem Ioannis Marci. illic enim prisca erat Ecclesia à Christo instituta, inde verò peragrata item Samaria repetiuit Hierosolymā, quum de consilio circumcisionis ageretur, quo in conuentu (ubi illum præfuisse Lucas testatur) nil amplius addit cæteris. Ex ratione verò mansionis quàm in sua Canonica, id est, de Ponticis, Bithynis, Galatis, Cappadocibus, Asiaticisque facit Eusebius, Hieronymus, & plerique, alij coniectantur illos vidisse, ad quos scribat, quod reuera cōiectari est. Fuisse autem Romæ, & ibi sacrosanctum Christi vicariatum instituisse (licet ut & Paulum, sæpius æquum fuerit à Roma repetere terram sanctam confirmandorum fratrum gratia) ita per totius Ecclesiasticæ historiae sententiam constat, ut si quis illud neget, perinde faciat, ut si quis neget ipsum Christum fuisse Ierosolymis. Ex Clementis autem Alexandrini scriptis constat, dum Romam veniret ex Iudæa Corintho iter fecisse, & Ecclesiam in unionem Catholicam, quanuis ibi Paulus antea prædicasset conduxisse, unde humana tã latè passus est Paulus erga illum. Nam quisquis Latine aut Romanæ Ecclesiæ successum & uniuersalem auctoritatem interconciliorum tempore detractare contendit & satagit, orbis consensum, unà & conciliorum omnium auctoritatem eleuat, & sacra in dubium reuocat, atque adeò Christū sensim è medio tollit. Fuisse verò Antiochia præter consensum Ecclesiæ, & Paulus ad Galatas

i 2 scribēs,

scribens, testatur: quo verò tempore, aut Anthiochiam, aut Rhomã adierit, non ita per sacra constat. Si quis scire desideret, legat Roffensem in refutationibus Hulrici Veleni, qui Petrum nõ fuisse Rhomæ suadere conatus est. Dionysius Areopagites dicit eadem die à Nerone Petrum, & Paulum martyrij palma donatos. Tantum de Petro.

Pauli peregrinatio.

PAULVS natus oppido Gischalis, quod in Iudæa esse Hieronymus dicit, in Galilea verò ostēdit prope Tyberiada & Sefhorim Iosephus: subactò à Rhomanis oppido ipse cum parentibus deductus Tharsum, ciuitatis Rhomæ iure est donatus, unde Hierosolymã studij gratia remissus, profecit vehemēter sub præceptore Gamaliele, ut tenuiori adhuc ætate, illi daretur pronũcia de legis arbitrio perquirēdi. quod munus inquisitorium fidei dicimus, quod opus ut in Christianos exercere incipit, Damascum adiēs, ex Saulo Paulus fit, Baptisatus ab Anania, ut ipse de se scribit in epistola ad Galatas, abiit in Arabiam prouinciã Damasco confinem, deinde reuisit Damascum, triennioque exactò visit Petrum Hierosolymis, à quo in parteis iens Ciliciæ & Pamphiliæ post annos quatuordecim visit item Hierosolymos, ubi redarguit Iudaizantibus, ac statim Antiochiæ ipsi Petro, quia reprehēnsibilis erat in faciem restitit. Sed paucis de se ista tradidit, quæ Lucas peregrinationis eius comes tradit. Profectũ à Damasco Hierosolymã, si statim, an tardius, non liquet. Inde Cesaræam Philippi contēdens, Tarsum petiuit, indeque comite Barnaba repetit Antiochiã Syria, ubi donatus Apostoli nomine Seleuciam

ciam eodem comite adit, unde in Cyprum breui traiectu
 iuit, Salaminámque urbem in insula ortu sitam, primò, se-
 cundò Paphum, quæ in occiduo latere iacet. à qua soluēs, pe-
 tit Pergam Páphilia, Antiochiam Pisidiæ, Iconium quæ
 sola in nomine Gognia superesse videtur. Lystram, Der-
 bem, quæ Lycaonia adscribuntur. Verùm quum in Lystra
 lapidibus recutiti impetiuissent, visa Derba rediit eadem
 via qua iuerat, ad Pergam usque, à qua secundum littus
 Ataliam, quæ nunc est Sattalia, petiuit: tandem Antio-
 chiam & Syriam reuisurus, totámque Phœniciam, & Pa-
 læstinam, ut fratribus suam probaret diligentiam. repetit er-
 go Solymos tertio, propter consilium de circuncisione, quo
 peracto Antiochia perque Syriam, Ciliciamque (sine nau-
 gio ut credibile est) transiens, Derbẽ reuisit, Lystramque,
 ubi ob multitudinẽ recutitorum coactus fuit circuncidere
 Timotheum: prouinciásque Asiæ minoris Galatiã, Mysiã,
 Phrygiam, Asiam minorẽ (in qua uetuit Spiritus prædi-
 cari) atque Troadẽ institutis formã diuinis, traiecto mari
 Ægeo uenit in insulam Samothracẽ Lẽno & Imbro uici-
 nã, unde Neapolim Philippos, Amphipolim, Apoloniã,
 Thessalonicã, Berrhæam, Athenas, Corinthum per Cen-
 chreas in Isthmo sitas, adiit. quibus in locis postquam Chri-
 stum plãtasset, trãsmisso mari Ægeo, iterũ repetit Asiam
 minorem Epheso appellẽs, votique gratia attonsus, relictis
 Priseilla, & Aquila Ephesi, nauigio cõtendit Cæsaream:
 ex qua votum soluturus Solymeum templum uisitat. Voto
 peracto Antiochia Pisidiæ uisitur. unde Ephesum regres-
 sus soluit in Macedoniã, in qua Philippopolim secũdò salu-
 tans, superato Helespõto Troadẽ repetit, ubi Eutychnũ re-

stituit vitam. Circumiensque regionem, Assum Troadis urbem vidēdo transit in Mitylenem insulam, à qua navigio Borea secundo Chion, Samum, insulas Egæi maris præcipuas, Myletum urbem in continenti sitam, attingens. Cum venit insulã Hippocrate alumno claram, inde Rhodum insulam. Pataram urbem secundo Zephiro appellant, à qua per cætera littora & urbes Tyrus additur, deinde Acca, quæ & Ptolemæis, postea Cæsarea Sratonis, ac postremo Hierusalem, 4. petitur, ubi vincētus ob seditio- nem à recutitis deuotis excitatam mittitur Cæsaream, in qua, ut calumnias suæ gentis effugeret, Cæsarem appella- uerit, ad quem præsidis Felicis iussu cū delecta hominum manu hoc modo ductus est. A Cæsarea Sydonem venit, hinc Myram Lyciæ, deinde secundum Rhodum ad Cni- dum promontorium, unde legendo australia littora Cretæ immanitate aduersi venti, à Cauris sunt penè fame eneca- ti, donec fracta rate omnes in Melitam natatu euaserint incolumes. Illic abacta à corpore vipera est à Paulo. Inde Syracusas Rhegiúmque per Scyllam & Charybdim, præ- tergressi Neapolim Puteolósque venit Rhomam, ubi ver- bum Dei summa cum constãtia asseruit, donec illum Ne- ro de medio cum Petro tolleret. Scripserat iam pridem ipsis Rhomanis è Corintho per Phœbem ministram Ecclesiæ Cenchreensis. Iphis verò Corinthis primam scripsit Philip popoli per Stephanã, Fortunatum, & Achaicum & Ti- motheum. Secundam autem eodem loco scripserat per Lu- cam & Titum. Quum verò iam esset Rhomæ Galatis se- quentibus quam ex ordine scripsit. utraque verò Thessalo- nicensium ab Attica profecta est Timotheo ex Laodicea Phrygiæ

Phrygiæ prima : secunda Rhoma, cum secundo illi esset apud Neronem agendum de capite, Philemoni item Rhoma per Onesimū & Nicopoli Macedonia ad Titum, Hebraeis item ex Italia, quæ omnia notata volui, ut hominis in re Christi promouenda diligētia videretur. Si quis videre cupit cæterorum Apostolorum peregrinationes, is poterit apud Philaetem, virum bene doctum, & quod nomē fert videre. Is autem Philactis nomine in sua prima ἐν τῷ πρώτῳ vocatus est, à pio quodam viro & catholico, qui ne offenderet eos qui satagunt haberi reformatores, dissimulato nomine sic voluit vocari Habdian Babylonis Chaldaicæ episcopum, qui unus ex septuagintaduo Christi discipulis diligenter duodecim Apostolorum vitas ut medio in martyrio licuit scripsit: ut autem fructus Chorographiæ maior habeatur, breuissime cæterorum Apostolorum maxime autem Euangelistarum Peregrinationes exponentur.

✿ DE GALLIA, SIVE GOMERIA.

Visquis reuera Galliam pro sua prisca magnitudine vellet scribere, proculdubio uniuersum orbem terrarum scriberet. Si enim perpēdimus Ius illius gentis, quæ à primogenito mundi huius dependet, iure uniuersitas ab ea nomē acceperit. Vnde factū est, ut quum nil populi dari possit ipsis Gōbris (quos umbros ideo dicunt, quod diluuij pluuiis superstites essent antiquissimique totius orbis) tamen à Gallis ortum habēt, teste Solino. Itaque nullum nomen prius est Gallico. Sed di

uini

uini beneficij gratia, ut assidua illius memoria haberetur, factum est, ut penes solos Gomeri alumnos hoc nominis seruetur, Vnde Berofus scriptum reliquit, qui erant ex posteritate Galli, illos Auito nomine Ianus pater Gallos vocari voluit. Quum itaque uniuersum genus humanum sit diluuiο ereptum, & inde Galli nomine vocandum voluit Naturæ conseruatæ mediator Ianus, ut nomen illud nobilissimum mundi in solius primogenituræ domo posteris & principatu seruetur. Sed quum in præfatione cur de Fœnicum litteris scripserim, sint expositæ multæ causæ, quare Gallia sit in primo loco post terram sanctam celebranda, remisso ad illas lectore erit ex ordine ut ipsius Corografiam attingam.

Quum Celtarum Cimbriorūve nomine omnes Europæi populi sint olim nominati in tota Græcorū antiquitate, nō est dubium, quin Gallia nomine Hispania, Gallia, Italia, Britānia & Germania saltē debeat intelligi. Cimbro & Cimmerios populos uocatos fuisse à Gomero Galorum parente, est etiam apud Gallia aduersarios certissimum. Sed quū ita sit iam à septingētis annis à prouidentia ita conseruatum Gallia regnum, ut ab Imperij Romani Gallis etiam ablatis uiribus, non potuerit debilitari aut frangi illud quicquid Cæsar olim in Gallia primariæ limitibus posuit, satis fuerit ibi fines posuisse prouinciæ diuinitus, ad conseruandam diluuij memoriam ordinatæ. ubi olim sunt positi.

Gallia itaque ab ortu Alpibus & Rheno flumine, ab austro Mediterraneo mari & Pyrenæi montis parte, ab Aquilone mari oceano Britannogallo, ab occasu oceano
Athlantico

Athlantico & obliquis montibus Pyrenæis terminatur. Prouincias autem ab ortu habet Prouinciã, Sauoiam, Heluetiam aut Suiciam, Bressiam, Borgoniam, Lorraniã, Campaniam, Haynauum, Cliuiam, Flãdriam, ab Aquilone Picardiam. Norminiam, Britanniam, ab occasu rursus Britãniã, Andes seu Angiersam, Poictauiam, Sanctongiam, Aquienã seu Vasconiam, à meridie rursus Vasconiam, ad monteis Pyrenæos, Bierniam, Russilonẽ, Delphinatum in medio ad meridiem est Velaiorum, Forestanorum. Aluernorum, Lemouicorum, Perigordorum & Angolesmensium ditio. Post Poictauos rursus sunt Burgesij, Borbonesij, Beauuolij, Lugdunenses, & rursus sub Burgundis Franccomitatus, Auxerrij, Niuernenses, Berrij, Turrij & super Angiersos Vendosmij, Beauuissij, Gastinenses, & post Senonas Galli Valoisij & iuxta illos Perchij, Driusij, & ad Britannos Mansij. Sicuti singuli scriptores vsi sunt nominibus suo sæculo vsitatis, ita volui nostro sæculo cõmunibus uti. Positis itaque his nominibus, ut sint considerationis nostræ Basis, est ab ipsis originibus videndum vndenam prisca nomina sint imposita. Licet itaque Franciæ nomine nunc vocatur Gallia, quod nomẽ est à principibus ex Francis primò in Galliam receptis impositum, tamen etiam quingentis annis obtinuit post acceptos Francos principes, ut adhuc Galli vocarẽtur. Nam temporibus Caroli Magni scribit Desyderius Rex Longobardorum, in Priuilegio aut Chronologia potius inscripta in marmore Viterbij, se non esse destructorem Italiae, sicut apud Gallos illum, ut ait, calumniabatur Hadrianus Papa ille qui Carolo Magno ius eligendi confirmandique Pontificis summi

Et sedem ubiuis statuendi concessit. Licet itaque principes
 Franci fuerint pridem in Galliam accepti, & ea cōditione
 recepti, ut legem à populo acciperent sui sanguinis in fœmi-
 nis exheredatricem, populus autem nomen Frācorum pro
 Gallo reciperet, tamen priscum illud nomen nunquam po-
 tuit aboleri, eò quod diuini miraculi memoriam in se reti-
 net. Et certè est illud omnino concedendum, semper par-
 tes illius qui dat legem accipienti incommodam fortiores
 esse, quàm qui dat Nomen. Quum autem lex Gallica aut
 Salica (si qui velint de nomine contendere) sit summopere
 ipsis regibus damnosa, ut quæ sanguinis eorum dimidium
 destruit, quod ad ius coronæ attinet, non est dubium, quin
 imposita sit olim regibus à populo, iam sic à legis diuinæ pe-
 ritissimo profeta Noacho instructo per Iapetum & Go-
 merum eius primogenitos. Itaque videtur reuera quàm
 fuerit semper diuina prouidentia conseruatricis nostri nomi-
 nis. Quauis enim multi scribant Francum aut Francio-
 nem Hectoris filium super Celtas regnasse, tamen tan-
 tum abest, ut quicquam mutationis attulerit, ut Casar
 nusquam vocabuli Francorum meminerit. Tota itaque
 Europa tunc nomine Celtarum dicebatur ad Greciam us-
 que. Vnde Francus in Austriam irrumpens dictus est
 Celtis imperasse. In caussa nominis mutati fuere Roma-
 ni. Quum enim Valentiniani Cesaris tempore, Galli ob
 singularem virtutem, qua Alanorum gentem fregerant,
 anno à Christo nato 367. fuissent decennio immunitate
 donati, atque post decenniū graui exercitu premerentur ut
 solueret, tunc in partes Galliae Belgicae ad vigintiquatuor
 millia hominum Gallorum concessere, ubi iam ferè Franci
 per

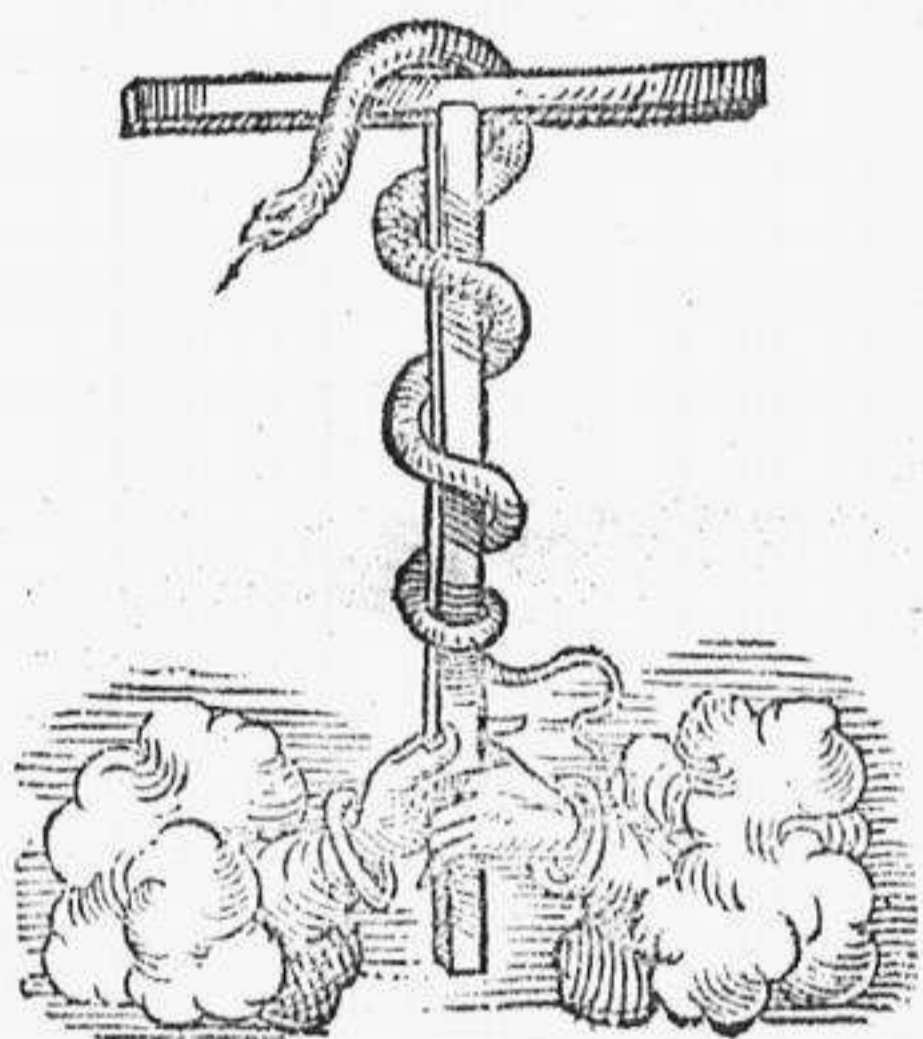
per sexcētos annos belligerabantur assiduè cum Frācis Belgæ. Quum itaque attriuisent omnino Romanorum exercitum Theodosij temporibus unà coniuncti & Franci & Galli, tunc in unum ita coaluerunt, ut Principes tunc ex Francis assumpti dederint nomen, quod vix post quingentos annos obtinuit: populus autem & nobilitas dederit legem hinc in hāc usque diem servari solitam. Quod autem scribit post multos alios Nicolaus Gillius tunc primum incepisse Francos legibus uti, quis credat? siue Gallos siue Francos dicas, est omnino impossibile. Si quidem Galliam à diluuiio 1130. annis celebres ad tempus usque videlicet destructa Troia 430. annis ante Romam à Romulo instauratam fuerant semper toto in orbe celeberrimi & maximi. Franci autem à Troianis orti & iam à 2793. anno mundi ad 4351. Germanico siue Celtico imperio clari per annos 1558. non poterant non habere litteras & leges iam amplissimas, ut notauit ex Hunibaldo Trithemius. Est itaque intelligendum ut legibus tunc communibus & Gallis & Francis uti cœperint. Interim quàm essent potentes Galli eo tempore quo principum caruere memoria satis patet, quum temporibus Tarquinij Prisci sexcenta hominum bellatorū millia miserint, Cæsaris autem temporibus fuerint supra trecentos, populi illi qui omnes Gallorum nomine in Gallia vocarentur sine vlla planè Francorum memoria. Curia itaque suprema non habet memorias originū regni, nisi postquā in unum coaluere & Galli dātes regibus legē durissimam, & Franci principes, qui populo nomē honorādum dabant. Siquidem Dardanus à Iani Saturnique eius hospitis iure Italico, in Asiā occiso Iasio delatus, ut ibi

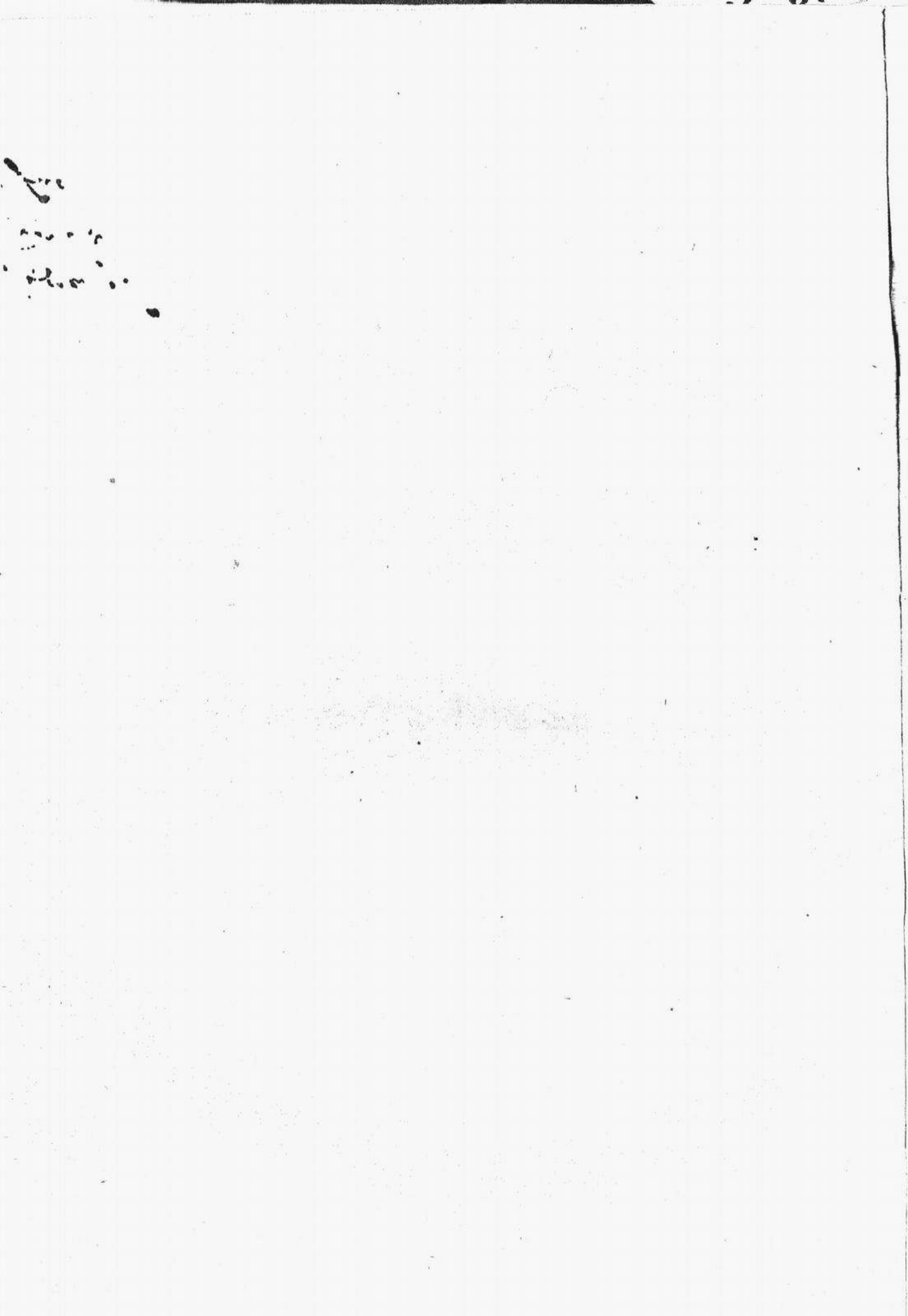
Iapetus inciperet Semi fratris habitare tabernacula, à fun-
data, aucta, & destructa Troia per posteros postliminio re-
diit in Francis à Franco Francionéve Hectoris filio nun-
cupatis, & super Celtarum in tota Europa sparsorum no-
men replantatis. Sic seruat sua iura prouidentia & proscri-
bendo merentes, & per eos acquirendo fraudata posterita-
ti deperdita. Sic nomen primæ summæque transmigratio-
nis mundi Gallorum dico, nõ est à Galla siue lacte, ut men-
tiuntur Græci (nam sunt adhuc cãdidiores Gallis populi)
nec à Galathe, qui diu post diluuiũ fuit, sed à Galah quod
transmigrari & fluctibus undisque circumuolui significat
in prima lingua mundi, ita ut sit Auitum mundi nomen,
quod fuit inditum à Iano posteritati ipsius Gomeri, à cuius
vocabulo Cimbri & Cimmerij, Cymbrium & Gomarj
dicti sunt in Bactrorum finibus, quò miserat Ianus aliquot
ex Gomeri Galli filijs, ut seruarent Ibi Iapeti Monarchæ
iura. Et aliquid maius de sacris assumã: Gallia reuera est
uniuersi reuelatio, in qua prouincia nũc videmus factum,
ut non tantum duce Fide & authoritate, sed multò magis
duce ratione & intellectu sensim sit reuelatum, detectum,
& apertum, quicquid unquam fuit in secretissimis Semi
siue Melchisedeci tabernaculis sacris videlicet scripturis,
quarũ iurisdictio est data Abrahamitis per Melchisedeci
benedictionem. Christianissimis enim Christianissimos o-
portuit adesse sensus, sicut olim Druidibus certissimam de
immortalitate fidem, donec verior à Messia de Semi pro-
diret tabernaculis Gomeriam, hoc est, consummationem
perfectissimam in Callia acceptura & in totum orbẽ tan-
ti miraculi rationẽ transfusura. Est & reuolutionis Gens,

in qua Deus quod ab æterno decreuerat restituere, & duce ratione instaurare decreuit, ut ea omnia in quibus Deus sua fraudatus intentione fuit.

Post Gallicum & generale nomen, Celtarum est clarissimum à Garumna ad Sequanam aut Frubium, qui nunc Soma vocatur, impositum à Celtæ filio Bardi iunioris & à Iapeto decimo. Drius genti & ciuitati & religioni nomen imposuit. Sarron & Bardi Filosoficis scholis. Samothes, hoc est Cælestis nomen Ditis, hoc est, regni inferorum & Occidentis habuit clarissimum usque ad Cæsaris tempora. Namnes ciuitati Armoricæ, Longo seu Lango Celticæ. Illa Nantes, hæc autem Langres vocatur. A Belgio decimo quinto rege Belgica, à Narbone decimotertio Narbonensis, quæ ad occasum ob aquarum cursum, Aquitania dicta est. Allobrox 17. Sauois, qui olim dicebantur Allobroges dedit vocabulum. Parisij, à Paride decimonono rege. Remi à Remo vigesimoquarto, & Lugdunenses à Lugdo decimoquarto. Sunt clarissimæ ciuitates & populi. Non displicet quòd Celtæ regi sit impositum nomen ab uisione siue conflagratione Faetontia. Nam
nbp reuera significat torrere. Hinc
Græci Gallicum nomen immu-
tarunt. Charta in cæteris
est adhibenda.

EXCVSSVM PARISIIS A
Martino Iuene, Anno D. M. D. LXIII.
octava die mensis Octobris.

Alterius siue secundæ

PARTIS OPERIS GVI-
lielmi Postelli de Vniuersitate ex-
positio, cui nomen imposuit
Ptolemeolus.

*opus by
Gymnasium
permissum*

P A R I S I I S,

*Apud Martinum Iuuenem, sub insigni D. Christo-
phori, è regione Gymnasij Cameracensis.*

M. D. L X I I I.

INSTITVTI RATIO.

*V*oniam scopus est eorum qui in Cosmo-
 graphicis promouere diligēter cupiunt,
 ut ad tabularū Ptolemæi intelligētiam
 perfectam deueniant, & demum ex ea
 planè admirāda arte, qua nostri Hemi-
 sphærii partem suo seculo cognitam tra-
 didit, tam alterius Hemisphærii quàm earū partium quas
 in nostro ignorasse videtur obseruationem conscribamus,
 ideo omisissis illis quæ à me in prima parte de Vniuersitate
 scripta sunt, tantum finalem hanc tractationem recudere
 nunc statui. Nam licet etiam pars prima præclaræ obser-
 uationis monumenta non pauca contineat, tamen duplici
 nomine nunc cogor obmittere. Nam dum statim postquam
 me probavi summo nostræ Gallie Senatui, & postquam
 restitutis mihi illis exemplaribus quæ fuerant iure manu
 conferta à curiæ ministris, prælectionis munus incepi, tar-
 diuscule cognoui, mihi perpauca pro meo auditorio exem-
 plaria ex ea clade superfuisse, ita ut non licuerit post indi-
 ctam prælectionis diem totum opus recudere, & præterea
 eius modi sunt, quæ in prima parte sunt, ut in multis à me
 scriptis aliis sint exposita. Ea de re cōmodissimum esse iudi-
 co, ut hæc tantum pars prodeat, quæ Compendium solum
 Tabularum Ptolemæi, ut ipse primò exposuit Ptolemæus,
 & post ipsum Henrichus Glareanus cōtineat, & demum

Tabularum siue Prouinciarum Cælestem influentiam ut in Quadripartito eiusdem authoris exposita est proponat, addita longitudine & latitudine tabularum cum quantitate dierum, & postremo, qua in re est summa difficultas & utilitas, Mediorum quæ in singulis sunt tabulis Parallelorū explicatio. Nolui autem vel vlla in parte à Glareani compendio differre in exponendis compendiose tabulis, quia satis absolute tractauit. Monendos tamen censeo omnes, qui rationem huius artis Quinta, seu Quinti elementi scientiarum Mathematicarum volunt perfecte assequi, ut prius saltem degustarint, Arithmetica, Astronomia, & Geometriæ elementa atque adeo ipsam Musicam Theoricã. Nam illarum omnium utitur opera. Musices quidem rarior usus. Sed assiduus Arithmetica & Geometriæ est, nisi quia cum idiotis & imperitis circini beneficio succurritur. Tamen inter Sphære circulos 8. qui sunt Horizontus, Meridianus, & æquator ad sex genera positionis, Zodiacas duo Tropici & duo Polares, duo sunt potissimum in usu nempe Æquator cum sibi parallelis pro longitudine & Meridiani pro latitudine mensuranda, Observatio verò certissima longitudinum à nobis, vita comite, propediem emittetur in lucem.

❁ **V N I V E R S I O R B I S**
S E C V N D V M P T O L E M A E V M
 expositio & ad rationes Cælestes
 applicatio.

De Europa & partibus eius maioribus.

A *B* *Europa* descriptione omnes authores inceperunt, tāquam ab ea, quæ esset notior ac magis culta, & in qua fuit semper summum vitæ ornamentum & prima iurisdictio. Tota olim Celtica dicta est, & primo quadranti cœli subesse Arieti, Leoni, Sagittario. Denique maximè celebrata, cum ob Macedonum imperium, tum ob Romanorum potētiam. Strabo etiam lib. 2. multas præterea rationes adfert. Hanc Ptolemæus libris duobus, videlicet secundo & tertio, descripsit, in utroque regiones denas septenas enumerās. Ita ut uniuersum regiones *Europa* sint 34. tabulæ verò decē. Sūt autem regiones hoc ordine, *Hybernia* insula *Britannica*, *Albion* similiter insula *Britannica*: *Hispania Bætica*, *Hispania Lusitania*, *Hispania Taraconēsis*: *Gallia Aquitanica*, *Gallia Lugdunēsis*, *Gallia Belgica*, *Gallia Narbonensis*: *Germania magna*, *Rhætia*, *Vindelicia*, *Noricum*, *Pannonia superior*, *Pannonia inferior*, *Illyris* & *Dalmatia*. Hactenus ex libro secundo

apud Ptolemæum, sequente verò libro rursus 17. hæ: Italia, Cynus, Sardinia, Sicilia, Sarmatia in Europa, Taurica Chersonesus, Iazyges Metanastæ, Dacia, Mysia superior, Mysia inferior, Thracia, Chersonesus, Macedonia, Epeirus, Achaia, Peloponnesus, & Creta insula.

De regionibus quæ libris secundo ac tertio apud Ptolemæum continentur. Et primum de insulis Britannicis.

Cum autem in describendo orbe, ingenium ac industriam Ptolemæi nemo vicerit, operæ precium visum est nobis illuc iuventutem velut ad fontem, & perfectum huius negocij artificem dirigere. Perstrinximus itaque regionum generales fines ad illius præscriptionem, paucula adiciuntur rerum vel prisca, vel nostræ ætatis, insigniumque locorum quædam nomina, ut videlicet tædium iuventutis allevaremus. Porro nec in artificio solùm eximius Ptolemæus, sed in ordine quoque admirabilis, ita regiones deinceps texuit, ut à sinistris ad dextra, hoc est, ab occasu ad ortum: deinde à magis septentrionalibus ad australia pergeret. Ideoque ab Hybernia insula maxime Septentrionali atque Occidentali incepit. Hybernia itaque insula à Septentrione Hyperboræo alluitur Oceano, ab occasu Occidentali, à meridie Vergiuo, ab ortu Hybernico. Hodie dicitur Irland. Paret autem Anglorum regi. Homines sunt agrestes. In ea fabulatur esse D. Patricij purgatorium. De hac miranda scribit Pomponius Mela.

Albion à septentrione habet Oceanum Deucalionum, ab occasu Hybernicum & Vergiuum, à meridie Britannicum, ab ortu Germanicum. In ea neque montes sunt, neque

que paludes, authore Ptolemaeo. Sed refragatur experiētia. Hodie in duo regna diuisa est insula, Angliæ & Scotiæ: quibus populis non admodum cōuenit. Insula triquetra est apud Casarem & Strabonē. De ea copiose tractat Casar lib. 5. de bello Gallico. Insulæ adiacēt his Orchades triginta numero, & Thyle Septentrionis vltima apud veteres.

Subest Arieti. à Bruto autem agnoscit origines 1100. annis à diluuiio quum à Gallis pridē ante fuisset orta & eloquentia docta, nomen habet alioqui ab vniuersi angulo, Anglia. Saxones eā impetiuerunt 493. anno Christi, qui partim obtinuerunt Longit. à 7. g. ad 33. 25. Latitud. à 51. g. ad 63. 11. Dies maxima 18. horum medius parallelus ad meridianum est, vt 11. ad 20.

De Hispania.

Continentis prima portio ad occasum, est Hispania, quæ à Septentrione Cantabrico, ab occasu occiduo clauditur Oceano, à meridie freto Herculeo, & mari nostro, ab ortu Pyrenæis montibus, qui Galliam ac Hispaniã distermināt. Strabo li. 3. corio bubulo adsimilat. Hæc treis in parteis à Ptolomæo diuiditur, in Baticã, Lusitaniam, & Taraconensem.

Batica à Beti fluuio denominata, fines habet à Septentrione Lusitaniam, diuisam ab ea fluuio Ana: ab occasu Oceanum occiduum, à meridie fretum Herculeum & mare nostrũ, ab ortu lineã, quæ à Balearea ciuitate ad Anam ducitur. Hæc regio hodie regnũ Granatæ dicitur, clarum Hispali emporio.

Lusitania à Septentrione habet Taraconensem Hispaniam, diuisam ab ea flumine Durio ab occasu Oceanũ occiduum, à meridie Anam flumen ab ortu lineam ab Ana ad Durium ductam. Hanc regionem aliquantò maiorem facit

facit Strabo, & nostra quoque aetas. Portugalia enim vocatur, regnum nobile, cuius solertia factum est, ut ab Hispania in Indiam hodie nauigetur. Ciuitas regia in ea est Vlysbona quam Plinius Olyssiponem vocat.

Taraconensis Hispania, plus quàm dupla ad priores, à Septentrione Oceanũ Cantabricum, ab occasu occiduum habet, Lusitaniam, Beticamque: à meridie mare Ibericum, siue nostrum ab ortu Pyrenæos montes ac Galliam. Hanc secat amnis Iberus, à quo olim Romani Hispaniam citeriorem ac ulteriorem diuiserunt. Hęc natio hodie quatuor habet regna, Castella, Gallicia, Nauarra, ac Tarraconia, ab inclyta Scipionum ciuitate. præclarissimi in Hispania populi Celtiberi, ac eorum vrbs Neumantia, quæ Romanis decem annis restitit, tandem à Scipione inferiore expugnata. Item Sagunthum oppidum insigni clade sub Annibale clarum, & Carthago noua à Scipione superiore expugnata clarissima sunt Barcino & Valentia ciuitas. Porro Hispania Romanis obstetit plus ducentis annis, sub Augusto primùm perdomita. Insulæ duæ adiacent Hispaniæ Baleares, maior & minor, quæ hodie etiam inde Maiorica ac Minorica vocantur, & Gadis in extremo Oceano Herculi sacra. Item Herculis columna in Bætica, Calpè.

Subest Sagittario. H abuit olim reges post Tubalem primum, ad Romanos vsque. Inde Gotthos & Vandalos, postea Mauros siue Ismaelitas, vltimò indigenas. Ad tempus vsque Troiæ euersæ 24. reges habuere, quorum decimus nomine Hispanus Hispaniam, Hesperus 12. Hesperiam, 17. Lusus Lusitaniam Bætus 6. Beticam. Iberus 2. Iberiam condidit. Longitud. à 2. ad 20. 18. Latit. à 36. ad 46. 10. Dies 14. hor. ad 16. parallel. ad mer. vt 3. ad 4.

De Gallia.

Sequitur Gallia post Pyrenæos montes, inter Hispaniam Germaniamque, & duo maria, Oceanum & mare nostrum sita. Quam C. Cæsar, & veteres omnes in partes tres diuiserunt, Aquitaniam, Celticam (quæ propriè Gallia) & Belgicam, Aquitania à Celtis diuiditur Garumna flumine, Celtæ à Belgis flumine Sequana, Denique Belgæ à Germanis flumine Rheno. Hic enim est antiquus limes Gallorum & Germanorum apud omnes authores. Atque hæc diuisio fuit antiqua. Augustus autem Cæsar Aquitanis adiecit quicquid inter Garumnam & Ligerim amnes est populorum. Tum reliquos Celtas in Galliam Lugdunensem & Narbonensem diuisit, adiecta Narbonensi prouincia uetere, quam antea Romani tenuerant, quæque hodie adhuc nomen tenet. Hanc diuisionem posteriores secuti sunt Geographi, præcipuè uerò Ptolemæus. Eam nos quoque nunc prosequemur.

Aquitania igitur habet ab occasu Oceanum Aquitanicum, à Septentrione & ortu Lugdunensem Galliam, flumine Ligeri discretâ, à meridie partim Pyrenæos montes, partim Narbonensem Galliam.

Lugdunensis à Septentrione Oceanum Britannicum spectat, ab occasu partim Oceanum, partim Aquitaniam iuxta dictos limites: ab ortu Belgicam, diuisam ab ea flumine Sequana, à meridie Narbonensem Galliam.

Denique Belgica à Septentrione Britannicum habet Oceanum, ab occasu Lugdunensem, ab ortu Germaniam magnam, diuisam ab ea flumine Rheno, à meridie Narbonensem Galliam.

B Postre-

Tertia Europæ
tabula.

Postremò Narbonensis Gallia, à Septentrione Lugdunensi ac Belgica concluditur, ab occasu Pyrenæis mōtibus ac Aquitania, ab ortu Alpibus, à meridie mari Gallico. Hic lectorem admonere volumus, in descriptione Gallia, quod ad loca attinet, plus tribuendū C. Cæsari, quàm Ptolemæo. Quippe Cæsar regionem peragravit ac vidit. Fuit enim diligentissimus in locis describendis Cæsar. Porro Ptolemæus id non egit, ut omnia priuata loca ad amussim pingeret, sed ut regionū in genere veram phātasiam ac formā oculis subiiceret, Sequani igitur, Rauraci, Heluetij, Leuci, & Lingones, vicinique populi, nequaquam Belgis sunt adscribendi, sed Celtis: etiamsi aliter tradidit Ptolemæus. Item Dubis, quem Cæsar Alduasdubim vocat, Arar & Rhodanus, non ex eisdem mōtibus originem ducunt. Nec Auenticum, aut ciuitas Equestris, Sequanorum ciuitates sunt, etiamsi ita exhibuit nobis Ptolemæus: sed Heluetiorum, ut de Auentico Cornelius Tacitus lib. 17. docet. Hoc idem de ciuitate Equestri satis patet ex situ Heluetiorum, à Cæsare descripto. Gallorum omnium fortissimi (ait Cæsar) Belge, maximæ fame, Celta. Cæsar totā Galliā decēnio subegit, ait Strabo. Flumina Gallia habet opportunissima in utraque maria, & nostrū & Oceanū. Eam Franci, origine Germani, regio sanguine occupauere, præter Belgicæ maritimam oram, & eam quæ Rhenum attingit: præterque Lothoringos, & Heluetios, qui hodie Sabaudenses dicuntur. Vrbes habent principalē Lutetiam, olim Parisiorum oppidum, & Lugdunū nobile emporium. Belgæ hodie in Picardos, Flandros, Brabantos, Holandósque diuisi sunt, & quosdam alios non ignobiles populos. Aquitani

tani Gasconia hodie nomen retinent. Celtæ autem innumera nomina. Ex his multi sunt, qui Francis parent, sunt item qui non parent.

Huic Aries signorū caput cum Mercurio, Marte, & Ioue præst.

Sub propriis regibus bis mille annis fuit à diluuiō ad Cæsarē 300. annis sub Romanis. Postea ab anno Christi 400. aut circiter sub Frācis principibus. A Gomerō nomen habet & ius. Sed Galli nomen est ideo quod sint per aquas & fluctus diluuij traducti in hunc orbem ex altero, & antediluuiāno. Longit. 15. ad 29. 14. Latitud. à 42. ad 54. 12. Dies max. à 15. ad 16. hor. parall. ad merid. vt 2. ad 3. Sub Druidarum imperiis bis mille annos regnarunt ad Cæsarem vsque. sub Romanis autem ad Valentinū imperatorem & Theodosium. Postea sub Francis regibus in legis Gallicæ tamen incommodissimè, verba iuratis ad nos vsque. Christum amplexi sunt reges 400. anno. ius. imperium penes Gallos est formatum in Cæsare, reformatum in Constantino, restitutum in Carolo magno, asserendum in suo Vindice.

De Germania.

Germania magna ab occasu Rhenum habet Galliās que, à Septentrione Oceanum Germanicum, à meridie flumē Danubium. Regiones verò Rhetiam, Vindeliciam, Noricū, Pannonias duas, superiorem & inferiorem. Ab ortu Vistulam flumen, & Carpathum mōtem. In hac tā vasta ac magna natione, ex antiqua appellatione quatuor duntaxat populorū nomina mansere, Saxonum, Phrisiorum, Marcomānorum, & Sueuorum. Et Sueui quidem quondā ad Albim fluuium habitabant, patētissima regione, vt patet apud omneis authores. Ceterum Strabo etiam Sueuorū ad ortum Danubij meminit lib. 4. ad finem, vbi hodie quoque manet nomen. Marcomanni autē hodie vulgo Merrhenlandi dicuntur. Germania maximus fluuius est Albis, ultra quē Romani non habuerūt imperium, ait Strabo lib. 7. Maxima sylua in ea Hercinia est, de qua

Cæsar lib. 6. elegātissimè differit: & quæ hodie Nigra sylua dicitur, eiusdē caput est. Bacenis autem sylua longe alia est, videlicet non lōgè ab Albi fluuio in Suenis. Multi hodie Piceariã volunt: quæ in Turingis est. Tota hodie natio in multa regna & regulos diuisa est, non magno suo cōmodo. Vtitur autem fermè vetere lingua Germania, exceptis Bohemis, ac parte Polonia. Vrbes quoq; in ea præclarissimæ, ut vrbs Norica in umbilico propè Germaniæ, Ertphordia in Turingis, Praga in Bohemis, Vratislauia in Slesis. Lubecū in Cimbricæ Chersonesi isthmo, & riliquæ infinite.

Germani sunt dicti quasi Gallorum essent fratres. Sunt autem ab Aszenazo primo genito Gomeri. Nam Hebræi vbiuis gentium scribunt & vocant illos Aszenazim, hoc est, filios Aszenazi: hinc vbi cæsarūt Galli eorum parentes, illi in eorum locum successerunt, & ante alios Cimbri qui à Gomero nomē habent. Subsunt etiam Arieti vnde imperium habuere, & electionem donec restituantur omnia. Nam vt Gomerus Gallus duo nomina habuit primū à miraculo, secundum à persona, ita vniri vtrūque populum in vnum necesse est. Sed vincat miraculosum nomen oportet. Ob incursiones Septétrionales tam ab ipsis quàm à Scādinauia insula & à Schōdia peninsula & à Scythia sunt profectæ. Vix vnquam habuere certum imperium. ab electione 600. annis ferè imperant. Longit. à 27. ad 46. 18. Latitu. à 46. ad 59. 13. Dies maxima horarum à 15. vsque ad 18. quæ sunt in Scandia Parallelus medius ad merid. vt 3. ad 5.

De Rhætia, Vindelicia, Norico, Pannoniis
duabus, Illyri, & Dalmatia.

Rhætia ab occasu Heluætiis, à Septentrione Danubio & Germania, ab ortu Lyco flumine & Vindelicia, à meridie alpibus terminatur. Hæc natio nō prorsus ita habet apud Strabonem, qui eam ad Comum vsque extendit. Hi origine Thusci sunt, vt author est Liuius lib. 5. ab Vrbe cōdita. Et lingua Thusca etiamnum apud Rhæ-

tos

ros manet, quanquam non incorrupta, ut idem ait *Liuius*. Ipsi in tria fœdera scissi sunt, licet non eo omnino tractu, quem pingit *Ptolemæus*.

Vindelicia ab occasu *Lyco* & *Rætia*, à *Septentrione*, *Danubio*, & *Germania*, ab ortu *Aeno* & *Norico*, à meridie item alpibus clauditur. In ea præclarissima urbs *Augusta Vindelicorum* ad *Lycum* amnem.

Noricum ab occasu *Anum* flumen & *Vindeliciam*, à septentrione *Danubium* & *Germaniam*, ab ortu *Pannoniam* superiorem, à meridie alpes habet. Hæ duæ nationes nunc nomen *Bauariæ* habent. *Pannonia* superior ab occasu *Noricum*, à Septentrione *Germaniam* & *Danubium*, ab ortu *Pannoniam* inferiorem, à Meridie *Illyrim* habet. Hodie *Austria* & *Stiria*. Porrò in ea præclarissima urbs *Vienna*.

Pannonia inferior à Septentrione *Germaniã* & *Danubium*, ab occasu *Pannoniam* superiorem, à meridie *Liburniam* siue *Illyrim*, & ab ortu *Iazygas* *Metanastas* habet. Hæc hodie sub *Vngaris* propemodum est.

Illyris, quæ eadem *Liburnia* (nam authores hæc duo nomina ferè confundunt) item *Dalmatia* (quæ magis ad ortum ac meridiem à *Ptolemæo* non singulatim descripta, quanquam regionem singularem puto) à Septentrione habent utranque *Pannoniam*, ab occasu *Histriam*, ab ortu superiorem *Mysiam*, à meridie *Macedoniam*, ac mare *Hadriaticum*. Tota hæc natio *Sclauonia* hodie vocatur, vulgò *V Vendenland*.

Sunt hi ab Italia in hos montes profligati populi, ducèque *Rheto* conducti, vnde *Grizones* hodie quasi *Relones*, cõiunctique sunt *Heluetiis* populis liberis & fidis, quique ubiuis gentium custodes adhibentur

tur principibus, & sic imperant penes se rebus publ. penes alios, principum custodia.

Subsunt etiam arieti, vnde isthæc imperandi vis, atque Austriæ etiam fœlicitas. Longit. à 29. ad 47. 17. Latit. à 40. ad 48. 7. Dies maxima 15. parallelus ad merid. vt 43. à 60.

De Italia, Corsica, Sardinia, & Sicilia.

Europæ

H Actenus quæ lib. 2. apud Ptolemæum sunt regiones, nunc quæ lib. 3. Italia peninsula ab occasu Alpium iugis terminatur, ad Varum usque flumen, & Tyrrheno pelago, quod etiam mare Tuscum & inferum dicitur, à Septentrione alteris Alpium iugis, quæ Rætia, atque aliis sequentibus nationibus imminet, ab ortu Hadriatico mari, quod nunc Venetum vocant, olim à Romanis superum vocabatur, denique à meridie mari Siculo. Hæc omnium regionum preclarissima. Caput habet Romam, olim gætium dominam, & Tyberim amnem. Vrbes præterea præclarissimas, Insubrium, Mediolanum, Venetorum Veronam, & urbem Nouam, quæ nunc Italia clarissima est, Ligurum Genuam, Tuscorum Florentiam, Capanorum Capuam, nec longe ab ea liberam quondam Neapolim. Per mediam Italiam mons Apenninus tendit, perinde atque spina per tergum hominis. Est in Italia togata Gallia iuxta Padum ingens flumē, ad Rubiconem usque amnem, ubi vera Italia incipit. Hæc olim Gallia Cisalpina vocabatur, cum altera Gallia, videlicet nostra, Trāsalpina, Comata, ac Bracata dicertur. Italiæ forma, tibiæ demortui hominis adsimilis est.

Cyrnos, quæ & Corsica insula, ab occasu & Septentrione mari Ligustico, ab ortu Hetrusco clauditur, à meridie mari, quod inter ipsam ac Sardiniam iacet. Hæc insula est

nunc

nūc sub Genuēsium dominio. Laudatur hodie ex ea vinū.

Quisquis in Italia imperavit, his præfuit infulis, nisi quia aliquādo sub Græcis, Chartaginēsis, Hispanis, & Normānis Sicilia fuit. Genuenses imperant aliis. Italiæ autem imperium totius mundi occidenti primum est. Eo quod & Aries & Leo, duo prima signa cæli, illud in ordine, hoc autem in stellæ magnitudine (vnde præcipua vis) huic parti præfunt. Inde tam ambitiosus in eam partē aduentus Græcorū, Troianorū, Pythagoreorum, Saturni. Ianus ea de re ibi ad basim imperij Christi, suo regno paterno & reuera aureo cum sua sepultura locū sacrum aut religiosum toti mūdo faciens, fecit primā electionem mundi. Ea de re voluit Gomerū primogenitū mundi in Umbria Gallorū nomen plantare, donec ad Samothem fratrem primo & inde ad Germanorum plagam, ne à Chamesitis corrumperetur, profectus est, quoad scelus Chamesitarū completū esset, hic sicut in Amorrhæis, Chamesitis, Canaanæisve. Quandiu imperarint Romani notum est. Nam ad Hirtiū & Pansam Coss. notavit Varro, citāte Arnobio, durasse imperium à Iani diluuii temporibus. Vnde Romulus perditissimus fatigat abolere memorias Iani & cōcedere primū ius Italiæ Saturno, donec à Numa Iani nomen in primo mense repositum est. Longit. à. 27. ad 43. 15. Latit. à. 37. ad 45. 7. Dies maxima à 14. ad 15. hor. Parallelus, vt 3. ad 4. in Italia autem, Varro asserente, vt dixi, Arnobio, ponit Italiæ regnum 2000. annos durasse à Iano ad Augustum, quod quidem cōstat sic. Nam à diluuiō ad Christum sub Augusto natum sunt 2300 anni. Quod si ætatem Iani post diluuiū exceperis (vixit enim 350 annos) supererūt 2000. annorum plus minus. Nam secūdo suo aduentu Ianus 82. annos rexit Italiam. A Etates autem istæ possunt in Iohanne Iucido Samotheo videri quibus idem constat.

Sardinia ab ortu habet Tyrrhenū pelagus, à meridie septima Euro-
Africum, ab occasu & Septentrione Sardoum. Hæc pæ tabula.
insula plantæ humani pedis adsimilis est.

Sicilia insula triquetra, ab occasu & Septentrione mari Tyrrheno clauditur, à meridie Afro, ab Oriēte Hadriatico siue Ionio. Tria habet promōtoria, vnde & Trinacris à Græcis dicta, quorū Pelorus Septentrionem ac Italiā spectat, Pachynus ortū, Lilybæū meridiem & occasum. Ex
Lilybæo

Lilybæo quidã naues è Carthaginensium portu egredientes videre poterat, vt refert Val. Max. lib. 1. non ita longe à fine. Itaque quidam putãt Siciliam plus æquo remotam ab Africa in Ptolemæi descriptione. Strabo tamen lib. 17. ait Carthaginem distare à Lilybæo spacio millium stadiorum ac quingentorum ferè, quæ cum Ptolemæi non omnino discrepat pictura. In hac insula mons Ætna incendio memorabilis, Syracusæ vrbs, ac Messana. Sardinia ac Sicilia hodie sub ditione Hispanorum esse dicuntur.

A Sicelo Hispaniæ rege vocata Sicilia nil vnquam celebrius Platone captiuo & Archimede maius habuit. Longit. à 30 ad 40. 10. Latitu. à 35. ad 40. 5. Dies maxima 14. parallelusve ad magnum circulum est vt 4. ad 5.

De Sarmatia Europæ, Taurica Chersoneso, Iazygibus Metanastis, Dacia, duabus Mysiis & Thracia.

Octaua Europæ tabula.

Sarmatia Europæ terminatur à Septentrione Oceano Sarmatico, ab occasu Vistula fluuio & Germania, à meridie Iazygibus Metanastis, Dacia ac Mysia inferiore, ab ortu Sarmatia Asiatica, fluuio Tanai, Maotidæque palude. Hæc regio nostra ætate in multas regiones diuisa est, Poloniam, Rhusiam, Prusiam, Lituanicam, Liuoniam, Moscouiam, Podoliam, Albam, Rhusiam. Sarmatiæ maior pars, neque parua Germania portio hodie sub victoriosissimo principe Sigismundo rege Polonia degit. Est in hac Borysthenes satis celebre flumen.

Taurica Chersonesus Maotide palude, Cimmerico Bosphoro, ac mari Euxino penè circūdatur. Hodie minor Tartaria à quibusdam.

Licet ex sacrorum interpretum contextu non habeam, tamen nomina

men Hassar mauthi dicam impositū toti Sarmathiaē, eò quòd ibi reuera prouidētia posuit secundū etymon conclauia & penetralia mortis Nam inde in totius orbis mortem & ruinam prodire, tanquā Satanæ Septentrionarij viribus armati Parthi, Turchæ, Tartari, Alani, Vandali, Gothi, Gepidæ, Heruli, Huni, & si quid pestis mortiferæ ab Aquilone in totum orbem quietiorem trasiit, ita vt etiam inde Cimbri in suos parentes Gallos insurrexerint olim. De Scythia in Asia dicam. Longit. est à 43. ad 72.28. Latit. à 47. ad 62.15. Paralleli proportio 11. ad 20. Dies à 15. ad 16. horas. Imperium ferè semper incertum. Sed nil tota natura magis admirandū habet, quàm quæ circa Schoniam sunt à Satanæ viribus ibi assiduè perpetrari solita, vbi ascendens posuit sedem. Siquidem mundus sublimior ibi est.

Iazyges Metanastæ terminos habent à Septentrione Nona Europa
Sarmatia Europæ, ab occasu & austro Germaniam tabula.
Pannoniam inferiorē, ab Oriente Daciam, hodie septem
castra dicuntur, vulgò Sibemburg, aut Sibemberg.

Dacia terminatur à Septentrione Sarmatia Europæ, ab occasu Iazygibus Metanastis, à meridie Mysia superiore & Danubio, ab ortu Mysia inferiore & Danubio. Hæc hodie Transyluaniam vocāt. Est autē longè alia ab ea, quã non rectè hodie Daciam vocāt, cùm sit Dania appellanda, vulgò Danmark, ad Cimbricã Chersonesum.

Mysia superior à Septentrione habet Daciam, ab occidēte Dalmatiam, à meridie Macedoniam, ab ortu Thraciam. In ea est Dardania. Hæc hodie Seruia dicitur.

Mysia inferior ab occasu habet Daciã, à Septentrione Sarmatiã in Europa, ab ortu pontum Euxinũ, à meridie Thraciam & Æmum montē. Hic Danubius sex ostiis in pontũ Euxinũ effunditur. Hodie Valachia & Bulgaria.

Thracia à Septentrione habet inferiorem Mysiam, ab occasu superiorem, à Meridie mare Ægæum, ab ortu Bosphorum Thracium, à Thiras Iapeti filio, ac Propontidem.

In hac Constantinopolis est, olim Byzantium.

Ad Thraciam & Hellespontum est propriè Chersonesus, ubi urbs Sestus, amore Herùs & Leandri clara.

Sunt in hac tabula omnino perturbatæ origines, ob frequètes Sarmatharum incursiones. Bastarnarù regio his populis cõmunis cum Scithia aut Sarmathia. Arieti subest, vnde tot incursiones, & domnandi libido. Longit. est à 42. ad 57.15. Lat. à 40. ad 48.7. Dies maxima à 15. ad 16. horas, Proportio vr 43. ad 60.

De Macedonia, Epeiro, Achaia, Eubœa, Peloponneso, & Creta insula.

*Decima Europa
pæ tabula.*

M*acedonia limites habet à Septentrione Dalmatiam, Mysiam superiorem & Thraciam, ab occasu Ionium pelagus, siue Hadriaticum, à meridie Epeirum atque Achaiam, ab ortu. Egeum pelagus. Ea natio rebus gestis, & regù nobilitate præclarissima, præcipuè verò Alexandri Magni. in ea urbes quoque præclarissimæ, Thessalonica, Philippi Demetrias: montes, Athos, Olympus, Ossa, Pelios, & Othrys: fluuij, Sperchius, Peneus, Axius & Strymon. Ptolemæus hanc latiorẽ facit quàm vetusta descriptio habet apud Liuium de bello Macedonico.*

Epeirus à Septētrione terminatur Macedonia ab occasu & Meridie mari Ionio siue Hadriatico, ab ortu Achaia. Montes in ea Acroceraunia & Pindus à Thessalis imminens. Ciuitates Oricum Ambracia, & Actium. Hac natio à Romanis maximè vastata fuit, nobilis suo quondã Pyrrhorege. Insulam adiacentem habet Corcyram, olim Phæaceam dictam, vt putant quidam, nobilem carmine Homeri, & Alcinoorege, nunc Corfun nominant. Sunt & alia adiacentes insulae, Ithaca Vlyssis patria, Cephalenia, & Echinades, ac Zacinthus.

Achaia

Achia ab occasu habet Epeirum, à Septentrione Macedoniam, ob ortu mare Ægeum, à meridie Hadriaticū, & Creticum pelagus. In hac sunt Athenæ disciplinarum altrices quondam, Delphi in Phocide oraculo Apollinis clari: montes, Helicon, Parnassus, Cithæron, Hymettus. Fluvius Asopus. Regiones præclarissimæ, Ætholia, in qua Calydon: Bœotia, in qua Thebæ: ac Phocis, in qua (ut diximus) Delphi. Itē Sunium promontorium. Achaia Eubœa ingens adiacet insula, hodie Negropont. In ea Chalcis ciuitas clara morte Aristotelis. Ea est iuxta Euripum è regione Aulidis portus Bœotia.

Generale Græcorum omnium nomen Iones à Ion seu Iauan Iapeti filio. Helas autem ab Elissah eiusdem postero authore Iosefo deductum est. Virgini subsunt. Et ob spicam virginis monarchia secūda post Leonem, vnde Assiriorū & Medorū Persarūmne natum est, sunt donati, ita tamen vt Leo occiduo influxa omnia receperit, donec Cōstantinus ex Capricorno & Virgine in Thracia cōpleuit influxum Byzantij, quā mutato nomine Cōstantinopolim dixit. Lōgit est à 44. ad 55. II. Latit. à 34. ad 42. est 8. Dies maxima à 14. ad 15. horas. proportio, vt septē ad 9. temporū autem ratio sic habet apud Græcos. Nil habent certi ante olympiadas, quæ Medorum 48. anno incœperūt. Regnarant antea Assyrij annos 1351. & 131. anno à diluuiο inceperāt, Mundus autem 1656. annorū in diluuiο fuit. 7. autem olympiade Israëlitzæ facti Samaritani, sunt abducti. 41. verò captiuitas Babylonica fuit, post quas destructiones omnia fuere perturbata, quare deus dedit tunc tēpora Græciæ quanuis sub Idololatria, admodum prospera.

P*Elopōnesus limites habet à Septētrione Corinthiacū sinum, isthmum, & Creticum pelagus. Ab occasu atque meridie Hadriaticum pelagus, ab ortu Creticum mare. Hodie Morea dicitur. Hac toto orbe peninsula maxime celebrata est, propter Mycenarum, Argiuorum, Lacedæmoniorum, Sicyoniorum, Eliensium, Arcadum, Pyliorum,*

rum, & Messeniorum imperium. Multa horum populorum præclarissimæ urbes, multi principes celebrati, immensæ res gestæ, montes quoque ac fluuij celeberrimi. Ab occasu Strophadas insulas habet duas, ab Austro Cythæra, ab ortu Salamina, & Æginam maximæ famæ.

Creta insula ab occasu terminatur mari Hadriatico, à Septentrione Cretensi, à meridie Punico, ab Oriente Carpathio. Hac quoque insula nulla sub celo magis celebrata. centum olim habebat oppida, ideóque ab Homero ἐκ τῶν πόλιν dicta, hodie Candia. Itē in Ægeo pelago insulæ sunt multæ, quædam ab situ vocantur Cyclades, quæ circa Delum in circulo positæ sunt. Reliquæ Sporades dicuntur, quòd undique per mare dispersæ sint. De his omnibus Plin. lib. 4. cap. 12. copiosissimè. Hæ omnes nationes, quas hoc capite enumerauimus, sub Turcarum imperio sunt.

AFRICA.

De Africa, & eius partibus, ac primùm de Mauritaniiis duabus, Africa minore, ac Numidia.

Prima Africa
tabula.

Sequitur deinde Africa, altera mundi pars, quæ Ptolemæus, lib. 4. tabulis quatuor descripsit. Habet autem regiones duodecim Mauritanias, Tingitanam ac Casariensem: Numidiam nouam, Africam propriè, Cyrenen, Marmaricam, Libyam, Ægyptum inferiorem, Thebaida, Libyam interiorem, Æthiopiam supra Ægyptum, Æthiopiam omnibus his australiorem.

Mauritania Tingitana ab occasu habet Oceanum occidentalem, ad Septentrionem fretum Herculeum & Ibericum, usque ad Maluæ fluuij ostia, ab ortu Mauritaniam Casariensem.

Cæsariensem, à meridie Getuliam & Lybiam interiorem. In hac Ptolemæus duos Atlantes constituit, maiorem & minorem. Est in ea Tingis Casarea, & columna Herculis Abyla.

Mauritania Cæsariensis ab occasu habet Tingitanã, à Septentrione Sardoum pelagus usque ad Ampsagam fluvium, ab ortu Africam, à meridie Libycos montes & Getuliam. In hac Siphacis quõdam regia, & Masæsyliorum regnum, quod postea in Masinissa manus venit.

Iosefus scribit ab Afer siue Efer filio Abrahami ex Ketura fuisse Africam nominatam, quum in Libya sedẽ potuisset primò. Scorpionni subest occidua pars Metagonitis Mauritania, Getulia. Longitudo à 5. ad 27. 22. Latit. à 26. ad 36. 10. Dies maxima à 13. ad 14. Proportio ad merid. vt 13. ad 15. Carthaginenses, Phoenices, Romani, Vandalli, Ismaëlitaë imperarunt in ea.

A*frica latus Occidentale, terminatur Mauritania Cæsariensi & Ampsaga fluuio. Septentrionale pelago Africano: oriẽtale, Cyrene: Meridionale, desertis interioris Libyaë. in hac Carthago est pertinax in perniciem usque suam Romani imperij æmula. Est Utica, ubi posterior Cato se occidit. Est & Numidia prouincia, quã suis quibusdam, sed non ita propriis terminis descripsit Ptolemæus. In ea Cirtha regia ciuitas maxima, quanquam Ptolemæus eam Cirtesiorum faciat urbẽ. Multæ ante Aphricã insulæ sunt, & duæ Syrtes, maior & minor, impediti ac salebrofi sinus maris. Hæc tota cum duabus Mauritanis natio, hodie Barbaria vocatur à nostris, à suis autẽ Islem.*

Secunda Africæ tabula.

Numidia & Africa propriè sub Cancro. Origo à Punicis Fœnicibusve. Regnarunt ibi Carthaginenses vt supra. Longit. à 26. ad 47. 12. Latit. 9. à 25. ad 34. Dies maxima 14. hor. Proportio ad meridianum vt 13. ad 15.

De Cyrenaïca. ac reliquis nationibus Africæ.

CYrene ab occasu habet Syrtim magnã, ac Africam propriè, à Septentrione Libycũ pelagus, ab ortu Marmaricam, à meridie deserta Libya interioris. Ciuitates insignes inter ceteras sunt Beronice, Arsinoë, Ptolemais, Apolonia ac Cyrene. unde & Pentapolis dicta.

Marmaricam, Libyam, ac Ægyptũ, Ptolemæus non adeò accuratè distinxit, quanquam Marmaricam ad Cyrenem ponit, deinde Libyam, postremò Ægyptum ad Asiam & sinum Arabicum. Hæ tres etiam nationes ad Septentrionem habent Ægyptiacum pelagus, ad meridiem Æthiopiam supra Ægyptũ. In Libya hac est Hammon oraculo Iouis clara ciuitas. In Ægypto inferiore Alexandria est metropolis, opus Alexandri magni, & regum Ptolemæorũ regia, denique nostri Ptolemæi patria. Hæc Ægyptus Nilo quotannis irrigatur, fluuio totius orbis maximo, qui septem ostiis in nostrũ mare exoneratur, ac Ægyptum inferiorẽ in litera Δ formam ambit. Supra hanc Thebais regio est ad Nili ripas utrinque, ac undique propemodum montibus circũdata. In ea multæ ac præclarissimæ urbes, ut Thebæ cætum portis, Homero celebratæ: quæ etiam Δ ίόπολις, de qua Iuuenalis,

Rari quippe boni, numero sunt vix totidem, quot

Thebarum portæ, vel diuitiis ostia Nili.

Ad sectionem Nili, ubi Δ efficit, Babylon est: atque paulò infra Tanis siue Tzoan, ubi filij Israël priorem captiuitatem, de qua in Exodo, passi sunt, ac Mose duce per rubrũ mare siue sinum Arabicũ in deserta Arabiæ deducti, postea in terram sanctam venerunt.

Sub Geminis sunt Marmarica, Cyrene, Aegyptus inferior. Pharaones, Ptolemæi, Cæsares, Ismaëlitæ ibi sunt dominati. Lōgit. à 46. ad 65. 18. Latit. à 27. ad 32. 9. Dies maxima 14. Proportio paralleli medij vt 13. ad 15. Aegyptus in hanc vsque diem Mitzir. & Mazaræ dicitur à Mizrain filio Chamefis maledicti.

Libya interior terminatur à Septentrione duabus Mau ^{Quarta Afri-}
ritaniis, Africa atque Cyrene, ab ortu Æthiopia que ^{cætabula.}
supra Ægyptum est, ab occasu Oceano occidentali, à meridie Æthiopia omnibus his australiore. Populi in hac celebres Garamantes & Getuli. Æthiopia quæ supra Ægyptum est, terminos habet à Septentrione Ægyptum, Marmaricã, & Libyam: ab occasu interiorem Libyam, à meridie exteriorem Æthiopiam, ab ortu Arabicum sinum, siue mare rubrum. In hac Meroë insula est Nili, in qua diuus Matthæus prædicasse Euāgelium dicitur. Item Trogloditica natio & aromatica.

Æthiopia omnibus his australior à Septentrione habet Libyam interiorem & Æthiopiam supra Ægyptum, ab occasu & meridie Ptolemæo incognitam terram, ab ortu sinum Barbaricum, quæ pars est Oceani Indici meridionalis. In hac montes Luna sunt, ex quibus Nili paludes originem trahūt. Extremum Ptolemæo cognitum Prassum est promontorium. Verum nostra ætate tota hæc portio à Lusitanis inuenta est, vt postea exponemus.

Lehabim de suo nomine dedit Libyæ vocabulum. Piscibus autem & Aquario subest. Aethiopes olim Chusseï à Chusso filio Chami dicti sunt. Lōgit. ab vna ad 85. Latit. 47 partium. Proportio eadem ferè cum maiori circulo.

ASIA.

De Asia tertia parte mundi.

ASiam magnam Ptolemæus tribus libris descripsit, quinto,

quinto, sexto, & septimo: itē duodecim tabulis. Prouincias eius facit 48, quanquam in ultimo catalogo libri octauī apud eundem non vsque adeò clarū est, num Pontum ac Bithyniā duas faciat regiones, an Galatiā ac Paphlagoniā: utraq̄ue enim illic binæ, quæ in quinto singulæ, nec distinctæ. Idem de magna Phrygia & Syria Caua dubitamus. Sunt autē in quinto hæ nationes, Pontus ac Bithynia, quæ propriè Asia dicitur, Phrygia magna, Lycia, Galatia, Paphlagonia, Pamphylia, Cappadocia, Armenia minor, Cilicia, Sarmathia Asiatica, Colchis Iberia, Albania, Armenia maior, Cyprus insula, Syria caua, Phœnicæ, Palæstina, Iudæa, Arabia petraea, Mesopotamia, Arabia deserta, Babylonia. In sexto hæ sunt nationes, Assyria, Susiana, Media, Persis, Parthia, Carmania deserta, Carmania altera, Arabia felix, Hircania, Margiana, Bactriana, Sogdiana, Sacæ, Scythia intra Imaum montem, Scythia extra Imaum montē, Serica, Aria, Paropamisus, Drangiana, Aracosia & Gedrosia. In septimo libro sunt hæ, India intra Gangem fluuium, India extra Gāgem, Sinarum regio, & Taprobane insula.

Asia ab Vxore Iapeti id nominis fœmina, quæ nomē ea de re huic parti mūdi dedit, quod ius secundariū Asiæ ad ipsum pertinet Iapetū, qui generis humani creditus est in fabulis author, eo quòd vti mundi parēs & pater omnes informabat doctrinis & veluti animo donabat. Et ea de re Gomerus primogenitus ipsius Asiæ dict⁹ est Prometheus quòd naturæ humanæ formandæ sapientiāq; instruendæ ius haberet.

De Pōto, ac Bithynia, Asia propriè, Lycia, Galatia ac Paphlagonia, Pāphylia, Cappadocia, Armenia minore & Cicilia.

Prima Asia tabula.

Ponti ac Bithynia termini sunt ab occasu Thracius, Bosphorus,

Bosphorus & Propontidis pars, à Septentrione pontus Ex-
xinus, ab ortu Galatia, à meridie regio quæ propriè Asia.
In ea sunt urbes præclare Chalcedō, Nicea ac Nicomedia.

Quæ propriè Asia dicitur, habet à Septentrione Bithy-
niam, ab occasu Propontidem, Hellespontum, ac Ægæum
pelagus, quod iis in locis Icarium ac Mirtoum dicitur: à
Meridie Rhodiense pelagus, ab ortu Lyciam, Pamphy-
liam, ac Galatiam. Sed notandum regionem, quæ propriè
Asia dicitur, apud Ptolemæum cōprehendere Phrygiam
magnam ac Cariam. Præterea esse in ea Mysias duas, ma-
iorem ac minorem, Phrygias autem duas, maiorem & mi-
norem, & hæc quidem dici Troadem, in qua Ilium ac Ida
mons. Denique in ea esse Æolida, Ioniam, ac Dorida re-
giones. Est autem hæc natio abunde apud omnes authores
celebrata urbibus præclarissimis. Præterea fluminibus ac
montibus innumeris. Carū etiam nomen in militia clarum
est, Lydorū verò in diuitiis. Hæc hodie cum adiacentibus
regionibus magna Turchia dicitur. Lycia terminatur ab
occasu & Septentrione, regione quæ propriè Asia dicitur,
ab ortu Pamphylia, à Meridie mari proprio. In ea Xan-
thus flumen, ac Patara urbs.

Galatia limites habet ab occasu Bithyniam & partem
Asiæ propriè, à Meridie Pamphiliam, ab ortu Cappado-
ciam, à Septentrione pontum Euxinum. In hac Paphlago-
nia est ad pontum Euxinum. Item ciuitas Synope, & ex-
trema Carambis, fluuius Halis, Lydiū olim ac Medici im-
perij discrimen. Galatæ à Celtis oriundi sunt, quos Græci
Galatas, Latini Gallos dixerunt. Galatarum linguam ait
D. Hieronymus, suo tempore fuisse similem Treuirorum.

ad hos D. Paulus scripsit.

piscibus seu vl-
timo signo sub-
iecta est.

Pamphylia terminatur ab occasu Lycia ac Asia, à Se-
ptentrione Galatia, ab ortu Cilicia & Cappadocia, à Me-
ridie Pamphylico mari. In hac sunt Perga & Attalia ci-
uitates, quarum mentio est in actis Apostolorum.

Cappadocia terminatur ab occasu Galatia, à Meridie
Cilicia, ab ortu Armenia minore, à supernè etiam maio-
re, à Septentrione ponto Euxino. In hac flumen est Termo-
don. Item ciuitates maritimæ duæ, Trapezus & Temiscy-
ra, Item Amaseia Strabonis patria.

Armenia minor à Septentrione & occasu habet Cap-
padociam, ab ortu Armeniam maiorem, distinctam ab ea
Euphrate flumine: à meridie Ciliciam.

ultimū signū
hic dominatur.

Cilicia terminatur ab occasu Pamphylia, à Septentrio-
ne Cappadocia & minore Armenia, ab ortu Ammano
monte, à Meridie mari Issico siue Cilicio. In hac fluuius
Cydnus, qui Tharsum urbem præclarissimam perluit D.
Pauli patriam. Hactenus Chersonesi regiones enumera-
tæ sunt, quam minorē Asiam vocamus. Habet autem insu-
las circunquaque adiacentes. Et Troas quidem, Tenedon,
& Lesbos. Lydia verò Chium: Ionia autem Icarum, &
Samum. Denique Caria Con, Doris Carpathum, Lycia
Rhodum, omni ætate claram insulam.

Nomē præcipuū habet eo quòd fuit semper clarissima Asiæ pars,
in qua etiam, vt scribit Iosefus, fuit habitatio Iapetitarum. Nam Iones
in Græco nomine primo sunt illic agniti: & primi habuerunt litera-
rum vsum. Subest tauro aut signo secundo, sed Cilicia & Pamphilia
piscibus. Longitudo est à 55. ad 72. 17. Latitudo à 35. ad 44. 9. Dies ma-
xima à 14. ad 15. horas. Parallelus est ad meridianum vt 3. ad 4.

De

De Sarmatia in Asia, Colchide, Iberia, Albania, & Armenia minore.

Sarmatia Asiatica terminatur à Septentrione terra *Secunda Asia*
 incognita Ptolemeo, ab occasu Sarmatia Europa, *tabula.*
 Tanai fluuio, Mæotide palude ac Cimerio Bosphoro: à Meridie Euxino mari, Colchide, Iberia ac Albania: ab ortu Scythia intra Imaum montem, & mari Caspio. In hac sunt Amazones, montes Hyperboræi, & Caucasus, Mithridatis regia, Alexandri columnæ. Et Turchi, qui corruptæ in omnibus Ptolemæi codicibus Thusci leguntur. Hæc hodie Tartaria dicitur. Hic etiam notandum quas Ptolemæus duas Sarmatias facit, eas alios authores Scythias nominare. Ac de aliis duabus Scythiis vel nihil vel parum tradidisse, tametsi omnes Septentrionis populos Scythas nominant passim.

De nomine Sarmathiaë dixi Supra. Nam alioqui Scythia dicitur tota regio Septentrionis à Scheth Adami filio, eo quòd à Scythica Armenia Saga est primo prognatum humanum genus, quod ipsi sciebant profetæ futurum. Sed in alia tabula dicitur amplius. Longitudo est à 64. ad 83. 23. Latitudo à 46. ad 63. 16. Dies maxima à 15. ad 17. horas. Proportio paralleli vt 7. ad 12. Hic regnabant Cimmerij, hoc est, Galli, Gomeritæ suorum finium defensores quando Scythæ ab Armeniaë finibus in hanc venere prouinciam, ita vt à Scythiis fugientes, sedem in Asia minori posuerint, vbi Sinopem ædificarunt. Herodotus ponit lib. 4. Melpome.

Colchis habet à Septentrione Sarmatiam in Asia, *Tertia Asia*
 ab occasu pontum Euxinum, à Meridie maiore Armeniaë, *tabula.*
 ab ortu Iberiam. In ea Phasis flumen, & vrbs Dioscurias. Ex ea Medea cum Iasone profugit in Graciam.

Cancer hic in Cholcide præcipue dominatur, Geminis subest Armenia quòd tertium signum est. Hic fuit humani generis renascentia

post diluuium, & postea Carduchi Celebres. hinc Scythæ & Itali seu Gombri Galli. Longit. à 70. ad 87. 17. Latit. à 38. ad 47. 9. Dies maxima à 14. ad 15. hor. Miliaria 47. seu vt 11. ad 15. Non longe ab illis montibus esse fons olei ab incolis perhibetur. Sicut olim Bituminis erat vnde & Babylon fuit constructa.

IBeria undique motibus septa terminatur à Septentrione eadem Sarmatia, ab occasu Colchide, à meridie maiore Armenia, ab ortu Albania.

Albania habet à Septentrione eandem Sarmatiam, ab occasu Iberiam, ab ortu mare Caspium siue Hircanum, à Meridie Armeniam maiorem. In his regionibus cum Mithridate rege Ponti bellauit Pompeius. Aiunt & in ea diuum Barptolomæum concionatum verbum dei. Gurgi seu Georgi vocant hanc regionem, in qua est Hamsem prouincia tenebrarum, nūquam videns solem, in qua sunt proscripti diuinitus Saporis Persæ milites olim Christianos persequentes.

Armenia maior terminatur à Septentrione Colchide, Iberia, ac Albania: ab occasu minore Armenia ac Euphrate, parte etiã Cappadocia: ab Oriente mari Caspio & Media: à Meridie Mesopotamia, atq; Assyria. In montibus Armenia post diluuiū arca Noë cōsedisse dicitur Gen. ca. 8. Quidā etiam addunt in Gordiæis montibus. Euphrates in ea oritur, & Araxes & Tigris, fluij celeberrimi.

De Cypro insula, Syria, atque eius partibus Phœnice, Caua Syria, Palæstina Iudæa, Arabia, Petræa, Mesopotamia, Arabia deserta, ac Babylonia.

Quarta Asiæ
tabula.

CYprus insula ab occasu pelagus habet Pamphylicum à Meridie mare Ægyptiacum, ab ortu Syria-

cum,

cum, à Septentrione Cilicium. Hæc insula Veneri quondam sacra fuit. Habet vrbes Paphos duas, veterem ac novam, & Salamina.

Syria terminatur à Septentrione Armeniis, ab occasu Syriaco pelago, à Meridie Iudæa Palestina, ab ortu Arabia deserta, Mesopotamia, ac flumine Euphrate. Natio mire celebrata in Iudæorum scriptis. Sub ea Phœnice cõprehenditur, & Syria Caua, siue Cœle, quam non rectè vocant Caruam. Antiochiam habet ad Orontem fluvium, nominatissimam urbem in actis Apostolicis. Item Tirum ac Sydonem, Seleuciam, Damascum: montes, Carmelum, Lybanum, & Antilybanum.

Palaestina Iudæa pars Syriæ, habet à Septentrione Phœniciam, ab ortu Syriæ partem, à Meridie Petraam Arabiam, ab occasu Syriacum pelagus. In hac Hierosolyma, Cæsarea Sratonis, Ioppe, nunc Iaphet. Multæ item aliæ in sacris literis nominatæ vrbes. Ipsa etiam Samariã completitur ac Galilæam. In ea Iordanis fluvius, qui Genesar lacum effundit. Ptolemæus etiam Tiberiadis addit lacum, qui neque apud Plinium, neque apud Strabonem habetur, sed Tiberias oppidum ad Genesaritidem lacum legitur apud Plinium: Denique in Asphaltida labitur, quod mare mortuum vocant. In ea est terra, quam sanctam vocant sacrae literæ, diuisa in duodecim tribus Israël. Cuius longitudo est à Dan ad Bersaben, latitudo ab Ioppe ad montana, quæ undique Iordani imminent ab Arabibus.

De hac dictum est in speciali Syriæ descriptione. Fuit autem à Canaano perditissimo quartogenito Chami occupata suadente patre, eo quòd primus locus Sacer toti mundo ob sepulchrum Adami ibi est, cum primo cæli aspectu. Fuit itaque terra sancta sub Chananaeis ad le

gis vsque scriptæ promulgationem, inde sub Mosaïcis ad Christum vsque: nisi quia post captiuitatem Israël Cutthei, Medi & Persæ, postea Assyrij, Græci, Aegyptij subegerunt, sed semper ibi ad Christum vsq; durauit gēs Iudaïca in Ierosolymorum possessione. Accepere postea Christiani ob ius Iapeti & Esau, deinde Ismaëlita ob ipsorū benedictiones, Et primum & quartum signum præest huic prouinciæ, vt supra docuimus, Aries ob ordinem, Leo ob stellæ magnitudinem.

Hæc est Christi ipsius proprietas à Christianissimo principe necessario asserenda, & summo capite authoritatis donanda. Long. à 63. ad 80.17. Latit. à 28. ad 38.10. Dies maxima horarum à 14. ad 15. & c. Paralelus medius vt 5. ad 6. Regnauit in Syria lex Naturæ ad Diluuium 1556. & centum annis, prædicatum ibi est diluuium dum fieret Arca. Sem qui & Melchisedec ibi Pōtificem egit maximum 500. annis 367. quorum vocatus est Abram, anno ætatis 75. obit autem Melchisedec 48. anno Iacobi, resignato illi Pontificatu 295. annis postea data est lex Scripturæ, quæ durauit sub iudicibus 437. annis sub regibus 339. 70. in captiuitate, & inde ad destructionem 490. Post libertatem alij ponūt 544. venisse Christum. In summa lex 1500. annos durauit, in suo Leuitico Pontificatu. Olympiades incepere anno 252. ædificati templi antequam rueret Israël. Olympiade autem 194. anno tertio natus est Christus, qui in suis discipulis & regno Iudææ 626. annis sua proprietate potitus est. Inde 950. annis Ismael in Muhamede ad idololatriæ profligationem contra Persas nato. Sic autem habent tēpora. Ab Adamo ad Enoch raptū 1000. anni, ad Abram 1000. ad Eliam 1000. ad Christum 1000. ad Bernardum 1000. & sunt apud Deum mille anni tanquam dies vnus. sumisq; in sexta die.

Arabia Petraea terminatur ab occasu Aegypti, à Septentrione Palaestina Iudæa, à Meridie interiore sinu Arabico, ab ortu Arabiae felice ac deserta. In hac Petra est metropolis. Hæc olim Nabatæa dicebatur. Per huius partē filij Israël ex Aegypto in terrā sanctā venerunt.

Mesopotamia finitur à Septentrione Armenia maiore, ab occasu Euphrate fluuio ac Syria, ab ortu Assyria per amnem Tigrim, à Meridie partim Arabia deserta, partim Babylonia per Euphratem flumen. Hæc regio, quòd inter
duos

duos fluuios Tigrim ac Euphratem media sit, Mesopotamia dicta est. Moses Geneseos cap. 11. vocat illam Aran. In ea urbs Carra, cæde M. Crassi nobilis, ab Hebræorum historicis maxime celebrata. Item Edessa Abgari regis ciuitas, cuius mentionem facit Eusebius lib. 1. cap. 15.

Arabia deserta habet à Septentrione Mesopotamiã, ab ortu Babyloniam, à Meridie fœlicem Arabiam, ab occasu Syriam ac Arabiam Petraeam.

Babylonia terminatur à Septentrione Mesopotamia, ab occasu Arabia deserta, ab ortu Susiana, à Meridie sinu Persico. In hac Chaldæa regio est, cuius urbs Vrchoa, quæ apud Ptolemæum Orchoa legitur, patria Abrahamæ. Geneseos ca. 11. In regione Babylonia, urbs est ipsa Babylon, opere ac magnificentia inter septem orbis spectacula. Hac-tenus libri quinti regiones recensuimus, sequuntur nunc libri sexti eiusdem Ptolemæi.

Hic Leonis est virtus, vnde est Basis Monarchiarum Satanæ, quæ in Babylone Orientali incœperunt, & in Occidua sunt consummatæ.

De Assyria, Susiana, Media, Parthia, Hircania, Arabia fœlice, ac duabus Carmaniis.

Assyria finitur à Septentrione Armenia maiore, ab occasu Mesopotamia & Tigri flumine, à Meridie Susiana, ab Oriente Media. Horum Imperium & antiquissimum erat, & maximum. In hac est Ninus urbs, edificata à Nino Beli filio.

Quinta Asia tabula.

Media terminatur à Septentrione Hircano siue Caspio mari, ab occasu maiore Armenia & Assyria, a Meridie Perside, ab ortu Hircania & Parthia. Horum etiam imperium olim magnum fuit, & ab Assyriis translatur.

ro regum Persarum domicilium erat æstiuo tempore Ecbatans in Media, Hyberno in Perside.

Susiana habet à Septentrione Assyriam, ab occasu Babyloniam, ab ortu Persidem, à Meridie Persicū sinum. Huius regionis metropolis sunt Susa.

Persis terminatur à Septentrione media, ab occasu Susis, ab ortu Carmaniis duabus, à meridie sinu Persico. Hi à Medis in se & Susa retulerunt regnum. Quorum nomen & lingua etiamnum toto Oriente clarent.

Parthia ab occasu habet Medos, à Septentrione Hircaniam, ab ortu Ariam, à Meridie desertam Carmaniã. Hi omnium Orientalium maximè Romanorum imperiū, cū potissimum florent Romani, retulerunt.

Hircania terminatur à Septentrione Hircano pelago, ab occasu Media, à Meridie Parthia, ab ortu Margiana, ferax natio Tigridum. Vnde illud Virg. *Aeneid.* 4. *Hircanæque admorunt vbera Tigres.*

Quum tres sint Assurim, vnus Nemrodi, alius Semi, tertius Abrahami, dubitari posset à quonam Assyria dicta fuisset. Sed quum à Babylone sit Assur, vt est in sacris Geneseos diuinę, dubium tollitur. Itaque nomen Babyloniorum ab vrbe præcipua, Assyriorum autem ab Assur est dictum. Nam sicut Assyriorum & Babyloniorum eadē Monarchia est & prima: sic Medorum siue Persarum, est secunda, quia iisdem prouinciis & finibus sunt potiti. Sic Macedonum vel Gręcorum idem est. Romanorum autem siue Italorum est idem. Quarto in loco & senili impietatis, Quintum Elementum est additum eorum qui sacrosancta & primaria nominis Christiani gloria peruersissimè sunt abusi & Romã reuera esse, sicut B. Hieronymus docuit, Babylonem demonstrarunt. Tanti fuit Nemrodi rebellio, & turris Babylonicæ cōstructio. Regnarūt Assyrij sub 36. regibus, annis 1239. Medi autē annis 300. sub regibus 9. & sub illis Persæ 230. regibus 14. Græci 360. ānis. Nam sunt 235. ad Syriam per Romanos possessam, & inde ad Christū 91. Cæsar (præter Imperatores Gallię) imperat, 1500. annos. Longitudo

tudo. à 75. ad 101.25. Latit. à 29. ad 43.14. Dies maxima à 14. ad 15. hor.
Parallelus vt 4 ad 5.

Arabia fœlix à Septentrione habet Petraeam atque ^{Sexta Asia ta}
desertam Arabias, ab occasu sinum Arabicum, à ^{bula.}
Meridie mare rubrum, ab ortu sinum Persicum & mare
rubrum. In hac Saba est, & nostra ætate Mecha, domici-
lium Machumeti, falso creditū. Nam sepultus est in Me-
dinah urbe triduo distante à Mecha.

A Saba filio Chami Sabea, à populi mixtione Arabia dicta est. Is-
maëlitarum est possessio. Ibi fuit decennio habitus Messias Muhame-
des à centenis Samaritanorum millibus, donec successu temporis re-
diere cæteri Samaritani ex Arsareth terra ultra mōtem Belgiam sita
ex cuius confinio Turche & Tartari repedarunt ad nos facti Ismaëli-
tæ. Sagitarius illos agittat. Longit. à 65. ad 164.39. Latit. à 9. ad 31.22.
Dies maxima à 12. ad 14. Parallelus vt 10. ad 12.

Deserta Carmania habet ab occasu Persidem, à Se-
ptentrione Parthiam, ab ortu Ariam, à Meridie
alteram Carmaniam.

Carmania altera terminatur à Septentrione Carma-
nia deserta, ab ortu Gedrosia, ab occasu Perside & sinu
Persico, à Meridie Indico pelago. Hæ duæ nationes nihil
memoratu dignū habent, nisi quia ferri acie sunt insignes.

De Margiana, Bactriana, Sogdiana, Sacis,
duabus Scythiis, ac Serica.

Margiana habet ab occasu Hircaniam, à Septen- ^{Septima Asia}
trione Scythiam intra Imaum montem, à Meri- ^{tabula.}
ridie Ariam, ab ortu Bactrianam. In ea Messagetae sunt
Dae & Tapuri populi.

Bactriana terminos habet ab occasu Margiam, à Se-
ptentrione & ortu Sogdianam diuisam ab ea Oxo amne,
à Meridie Ariam & Paropamisadas. In ea Bactra sunt

E eius

eius regionis metropolis.

Sogdiana terminatur ab occasu & Septentrione Scythia intra Imaum montem, ab ortu Sacis, à Meridie Bactriana & India. Hactenus Alexander magnus exercitum duxit. Sunt autem duæ Alexandriae in ea, Oxiana ac ultima.

Sacæ terminantur ab occasu Sogdiana, à Septentrione Scythia intra Imaum montem, ab ortu Scythia extra Imaum montem, à Meridie India intra Gangem. Regio Nomadum est: ciuitates enim non habent, nemora autem & speluncas inhabitant, ait Ptolemæus.

Scythia intra Imaum montem ab occasu habet Asiaticam Sarmatiam, à Septentrione terram Ptolemæo incognitam, ab ortu Imaum montem, à Meridie Sacas, Sogdianos, & Margianam.

Libræ subsunt Bactri, Caspij, Seres. vnde Tartarorum virtus & imperia maxima Turcarum & Sophiorum inde emersa. Sed nil hic est celebrius Comaris, qui filij Gomeri erant à Iano huc destinati sui iuris causa, vt ait Berofus. Ibi tantis maleficiis pollent, vt aërem omnino tenebrosum ad multum tempus & spatium 5. dietarum reddant, vt homines in hoc capiant & vendant. Præfens fuit in eo M. Paulus, sed euasit in castrum Canofalinum proximum, & socij fuere capti. Longit. ab 85. ad 145. 71. cum Hircano mari. Lati. à 35. ad 63. 28. Dies maxima à 14. ad 15. horas. Parallelus medius vt 1. ad 3.

*Octaua Asiæ
tabula.*

Scythia extra Imaum montem terminatur ab occasu Scythia altera & Sacis, à Septentrione terra incognita Ptolemæo, ab ortu Serica, à Meridie parte India extra Gangem. Sanè antè admonuimus de his duabus Scithiis apud veteres raram vel nullam potius esse mentionem.

Serica terminatur ab occasu Scythia, quæ extra Imaum est, à Septentrione atque ortu terra incognita Ptole-

mæo

mæo à Meridie India extra Gangem & Sinis . In hac Ifsedones sunt, ac Sera metropolis.

Libra præest his regionibus . Vnde maximæ Septentrionis incurfiones , ob humanum genus ibi renatum . Nam & Scythæ aiunt se habere à finibus Araxis in Armenia nomen & originem . Nomen itaque est à Scheit siue à Seth hominum natorum & proborum primo . Siquidem eius iure Noachus fategit Septentriones restituere vbi est corporum vehementia . De his autem , quæ sequuntur regionibus, parum est certa fama & multò incertior dimensio . Sunt itaque nobis hæ prouinciæ ex Haitono supplendæ . In vltimis itaque orientis finibus ad Septentriones est regio Belgian , Vnde Tartari pastores & Iudæi clausi suæ originis obliti exierunt aperto illis ad exitum diuinitus mari vt mundum castigarent . Ad Meridianam eorum partem est Catainorum regnum præstantissimum totius orbis Seribus respondens , & clarum quum aliis rebus , tum maximè ciuitatibus maximis Cambalu, Catai, & Quinfai . Illac transit ferè Paradisi terrestris (quatenus coniecturis ibi creditur) Meridianus in ortu Syriæ ad 90. gradus videlicet positus.

De Aria, Paropamisadis Dranginana, Arachosia, Gedrosia , duabus Indiis , Sinarum regione, & Taprobana insula.

SEquuntur nationes à Macedonibus , duce Alexandro , Philippi filio, lustratæ , alioqui non vsque adeò celebres. Nona Asia tabula.

Aria à Septentrione habet Margianam ac Bactra, ab occasu Parthiam ac Carmaniam desertam, à Meridie Drangianam, ab ortu Paropamisadas . in ea est Alexandria, ab ipso Alexandro ædificata.

Paropamisada ab occasu habent Ariam, à Septentrione Bactra, ab ortu Indiam cis Gangem, à Meridie Arachosiam . Nomen habent á monte Paropamiso , qui ipsis
E 2 *imminet*

imminet à Septentrione ad Sofim & Narsinge regem pertinet hæc prouincia.

Drangiana ab occasu habet Carmaniam desertam, à Septentrione Ariam, ab ortu Arachosiam, à Meridie Gedrosiam.

Arachosia terminatur ab occasu Drangiana à Septentrione Paropamisadis, ab ortu India cis Gangem, à Meridie Gedrosia. In hac quoque Alexandria est.

Gedrosia terminatur ab occasu Carmania altera, à Septentrione Drangiana ac Arachosia, ab ortu India cis Gangem, à Meridie Oceano Indico Meridionali. Hactenus Ptolemæi libri sexti regiones dictæ sunt, sequuntur nunc libri septimi. Guzrat hodie dicuntur initiati Brahmanum ritu ita, ut à carnibus & vino maxima illorum pars abstineat.

*Decima Asia
tabula.*

India cis Gangem habet ab occasu Paropamisadas, Arachosiam & Godrosiam, à Septentrione Imaum montem, iuxta superiacentes Sogdianos ac Sacas, ab ortu Gangem fluuium, ac alteram trans Gagem Indiam, à Meridie Indicum Oceanum. In hac Indus maximus est fluuius à quo India nomen habet. Item Nagara, quæ & Dionysiopolis, & Nyssa apud authores, non longè ab Arachosia vrbs. Hæc natio ingens est, qua uno nomine nulla maior.

Ad Calecutiorum promontorium est prouincia Malabar aut Malauar, intra autem, Narsinga regnum permaximū. Bengala regnum est in hac parte clarissimum. Arabes vocant regnum Sin. Nunc Pegu & Malaca vltra est China in ditione Cataiensium. sed quam tamè ob Moluccas insulas adcūt Lusitani. ad hunc vsque locum vix venit post tres menses classe magni Cham Cublai conductus Marcus Paulus vsque ad Iauam insulam maximã quæ Mollucarum facile princeps est. Vnde licet sit continua terra ad Septentrionis partes, tamen opus est
maximæ

maximæ Afiam sinuari in eam partē ita, vt optime dixerit. vt vidit & Hayton & Paulus Catay esse ad finem terræ in oriente, vt & Belgian. Longitu. totius Indię est à 120. ad 180. 60. graduum. Latit. varia, sed latissima à 10. 30. 20. Dies max. ab 11. in 13. Parallelus vt in Arabia.

India trans Gangem ab occasu habet alteram Indiam *Vndecimā Asiæ tabula.*
 & Gangem fluuium, ad Septentrionem Scythiam & Sericam, ab ortu Sinarum regionem, à Meridie Indicum pelagus. In hac est aurea Chersonesus inter duos sinus Gægeticum & Magnum.

Sinarum regionem terminat à Septentrione Serica, ab ortu atque Meridie terra Ptolemæo incognita, ab occasu India trans Gangem & Magnus sinus. De hac regione propemodum nihil est apud authores.

Taprobane insula opposita India cis Gangem, maxima omnium apud Ptolemæum, auro, argento, aliisque metallis abundans, nostra ætate non omnino eo modo reperta.

Nunc Samothra nuncupatur, & videtur esse Moluccarū princeps post Iauas duas. Ditissima est gemmis & aromatibus Lusitanisq; per familiaris & Chersoneso aureæ opposita. Reges quidam in ea sunt facti nostra tempestate Christiani, vt & in toto Indico littore curatur à regis Lusitaniæ Clero. Sub æquatore est ad 180. gradum ferè. Vterius 40. ferè gradibus quàm sit à Ptolemæo collocata.

E Regione autem eius ad ortum sunt Moluccæ insulæ, *Duodecimā Asiæ tabula.*
 & prouincia odoris suauitate necans accedentes, quæ putatur vulgò esse Paradisus terrestris, unde Manucodicta avis. Ibi enim superioris maris communicatio, unde ad montes Hemodes, Pariedros, siue Carduchos & Niliacos fluuiorū origo. Artes, disciplina, & quicquid vitam humanam excolit, habet ea regio, de qua etiam fama ad Temistitā peruenit. Ibi etiam Typografia pridem inuenta est. Tharsis siue regnum Tharsæ est ad occidentalem plagam

Catainorum Tartarorum, regio prædiues & nobilis nomine Iogour. unde in hanc usque diem Turcæ vocant suæ sectæ hostes omnes & præcipuè Christianos Iagour aut Giaour, aut Chaour, eo quòd antequàm à Turquestam discederent, illos habebant infensos. Inde venere magi ad colendū Christum syderum scientia inducti, & supernaturali astro incitati: quorum ibi adhuc superest & nomen & genus Christo credens. Vino & carnibus abstinent, alioqui feracissimo rerum omnium solo potiti. Diuinandi arte imprimis pollent ex arte & disciplina sicut & Abrahmanes, quos ad Meridiè in India habent. Littus autem Indicum ferè omnino cessit regi Lusitaniæ ad Moluccas usque, que nobis sunt ferè Antipodes & finis alterius Hemispherij. Est autem Indiæ descriptio expectanda à Damiano à Goes insigni rerum experientia & multiplicibus legationibus claro, qui ex regis memoriis, hanc cum sua historica instituit iussu regio, ut confirmavit D. Blasius d'Aluyde, legatus serenissimi regis Lusitaniæ vir & humanus & doctus, & suo imprimis dignus munere. Tarsenses sequitur regio Turquestan, unde primùm prodire Turchi pridem à parte sui in Tartaris relicta separati, & sola lingua conuenientes. Soli autem mortalium Turcæ in odio nomen suum ponunt: eo quòd sonat derelictum & maledictum, quale meruere decem tribus, quum sunt abductæ in Persidis fines ultimos, & postea sponte ad 18. menses itineris abscessere. Sicut enim fecerant Israëlita duas defectiones, primam à Danitis in Dan, & alteram à decem tribubus in Bethel & Dan: sic & sunt passi duplex exilium, unum coactum ad orientales usque fines regni Persarum

sarum, & alterum voluntarium ad fines usque orientis & Scythiæ. Remanserunt autem in duabus partibus. Nam in ea regione, quæ ab illis vocata Turquestã subsedere cum suis armentis ob pascua. Est autem ea regio ab Armenia sex ferè mensium itinere. Quum autem essent ibi maxima copia, transiuerunt pascuorum gratia ultra montem Belgiam, & ibi sunt ab Alexandro conclusi, ubi Iudæi clausi dicebantur, & erant, donec suæ originis & legis, unde superbiebant, obliti utraque pars sunt, & vocati sunt Turchæ, eo quòd derelicti & maledicti à Deo essent. Tartari autem Totari siue Tatari, hoc est eorum superstites, quos est certissimum aliquando habuisse & diu post Alexandri tempora commercium apertis rursus & denuo occlusis montium angustiis eo quòd lingua sunt admodum vicina & penè simili. Miraculosè autem (sicut in doctrina secreta auditorum Mosis scriptum est frequentissimè debere aliquando hoc fore) Mare Septentrionale illis ab ortu in occasum venturis est apertũ, post ter nouem preces ad Deum Opt. Max. fusas. Sic duplici exitu ad castigationem orbis educti sunt, illis ipsis incogitãtibus. Abragmanes ad Tarsensium Meridiem in India positi, & adhuc in prisca doctrina per suos sacerdotes perseuerantes dignitatem Indiæ seruãt in Bragminorum nomine clarissimi etiamnum intelligentiarum separatarum coactionibus & silentij fide.

De regionibus extra Priscorum cognitionem.

Ad polum australem est magna regio, sed non nisi ad fretum Magagliani aut Martini Bohemi cognita, quam tamen prior visus est indicasse Americus Vespucius qui
 America

Americæ nomen imposuit, de hac nil est cōpertum. Septentrionali autem polo ad Meridianū Germaniæ & Polonię polum versus est permagna regio Scōdia, quam Zieglerus amplissimè descripsit, post Olauum Gothū Vpsaliensem episcopum. ibi peninsula est permaxima Scondia adherēs Asia cū Borussia, de qua Erasmus Stella. Scandia insula fuit olim nota. Groenlandia coniungit nouum orbem cum nostro. Scythia magis olim fuit nomine quàm re ipsa nota.

Africa Chamixue iuga ad Meridiem tā latè patent, ut ad 35. grad. latitudinis transequinoctiæ distendatur, à Lusitanis tamen quotānis per 38. gradus citra & 35. ultra æquatorem circumdari ad occasum solita, & rursus 43. gradibus ad ortum in Meridiano, & inde per 90. gradus à sinu Arabico ad Moluccas, sic eundo & redeundo faciunt 416. graduum maximorum iter, quum uniuersum habeat solum 360. Orientalis Asiæ pars cum Scythia fuit etiam fama quàm veritate notior. Quicquid ex Africa ultra Zonam Solis est ad 35. gradum Lusitanie regis opera apertum est, de quo immerito Ptolemæus carpit Marinum. Insulæ Molucæ & quæ Malauaris sunt ad Indi fluminis ostia oppositæ, olim fuerunt incognitæ. Ad ortum Africae est Zanzibar dicta sancti Laurentij, in occasu autem sancti Thomæ insula saccari copia celebris, incognitæ etiam erant. Athlantis superest, cuius in Timæo meminit Plato, ut & in Critia regio permaxima, quæ olim ab Athlante primo qui & Iapetus est, nomē accepit. Tam lata est quàm patet latè, Africa & Europa. In medio sinu sunt fortunatæ illæ insulæ de quibus in sexto Plinius ex Sebofo, ad 40. dies velificationis à freto & 34. dierū ac noctiū velificatione

tione nunc repetitæ. Columbus Ianuensis propago Iani, primus inuenit has insulas. Aluisius autem Cadamustus Venetus patricius, & Venetorum Gallie genus in Indiam orientalem superato Cornu seu promontorio Hesperio, quod nunc Cap de non dicunt, conduxit Lusitanos primus. Peruisse putabatur diluuius penes Platonē, hæc regio quæ nil habet celebrius fluminibus maximis Tōtonteāco & Magnone, prouincia Peru & Temistitana urbe. Angustia siue Isthmus Parias & Arabicus facerent circuitum orbis breuissimum si semel scinderentur, perfoderentur ue. Terra Aulonis, Florida, Francesca, & Britannorum sequitur littora, ubiuis auro copiosa præterquam inter Cannibales in America. Patet autem nouus orbis à polo in polum continuè præterquã ubi frangitur semel in freto Martini Bohemi, ad 55. gradum ultra æquatorem, qua ad circumdandum orbem transiuit Magaglianes, qui inde ad Mollucas iter fecit.

Consideratio vniuersi.

Quum Deus mundum hominis causa condiderit, in ipso autem mūdo ultra æquatorem nil planè sit terræ præter Africae & Americae iuga ultraequatoria & aliquot insulas, iure merito quis credat fuisse magis causa nostri creatum mundum, quàm eorum qui nobis opponuntur nomine. Nam tota terra habitabilis est ferè citra æquatorem ad nostrū polum. Quum itaque in nostra habitabili sit humani generis habitatio constituta, sicut ibi piscium, non potest dubitari quin quum primus intellectus numerator in homine primo cōspexit Solem, ille ad nos in æquinoctio positus accederet, ad nature opes nobis excitandas. Sol itaque

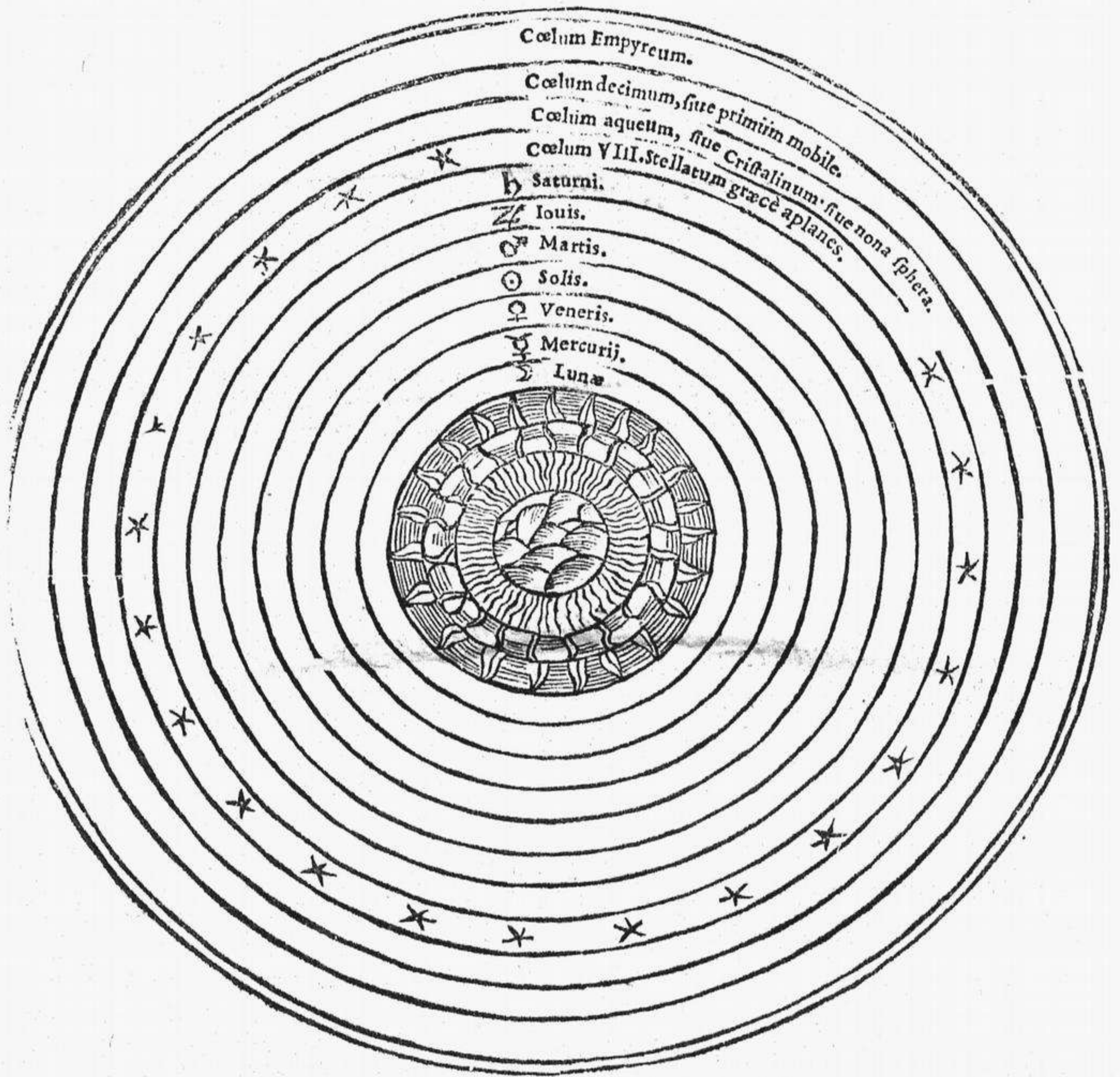
crat in primo signo, Luna autem in septimo. Et quia mēsis septimus erat primus ante legem scriptā, Moses iussus est utriusque anni caput in verno æquinoctio ea de re ponere. Nam & Iudæi obstinati, & reformati in Christianismo seruant unā & Lunarem, & Solarem annum. Solarē, eo quòd opus est ante omnia scire Solis introitum in signū primum, priusquā possis statuere quodnā sit Plenilunium proprius post. Æquinoctium. Et ea de re Iudæi obstinati tertio quoque anno habēt interiectitium mensem unum 33. dierum, seu ex ter. II. diebus quibus solaris annus lunare excedit. compositum, ut ad coniunctionem lunæ primo signo unitæ redeant. In festis mobilibus lunaris annus, in fixis seruat solaris. Licet itaque Iudæi in septimo mense nuncupant caput anni, tamen quum non possit esse anni caput nisi tertio die à pascha, id est, si pascha fuerit die Martis, opus est septimo post mense die Iouis fieri Ros bassana: sic & nos utrunque annum sed semel inceptum seruamus, nisi quia dici potest lunaris, quum à pascha supputatur, eo quòd dominica proxima post exactam decimam quartam lunæ diem faciētes pascha obseruamus annum à luna. Sic ex uniuersæ terræ cognitione confirmatur Ecclesiæ sententia, & temporis radix ostenditur, & diuersæ de hac re sententiæ conciliantur. Ideo Capiti præest signum primum æquinoctij videlicet verni à quo sunt adhuc nouē ferè menses fœlicis habitationis, quum à septimo mense supersint vix tres, ad hyemem. Hoc dixi quia loci ratio dat temporis principium. Principium enim dici debet ratione habitus aut accessus, non contra.

De

De ratione autem anni ad suos limites priscos reducendi sit hæc observatio, quia sola sine tumultu Calendarium corrigitur. Annus Naturæ siue civilis incipiat ab incremento dierum cum Capricorno siue decimo signo, & singulis mensibus triginta adscribantur dies, etiam ipsi purificatorio siue secundo, & sic erunt 360. dies. In Ianuario autem unus ob solstitium, in Aprili alter ob vernū æquinoctium, in Iulio Sextiliæ unus, ob alterum seu æstivum solstitium. In Octobri aut ob Autūnale æquinoctiū est quartus adponendus. Nouēbri autem etiam unus. sic sunt cōpleti quinque dies, Quarto autē quoque anno in fine Decēbris addendus erit intercalatorius, qui & bisultimus dicetur. Centesimo autem atque sexto quoque anno ipsi Februario ad Iubilæi notam addetur unus bisultimus aut æquatorius. Et sic in æternum unā pergent & mēsum & signorum principia. Annus autē gratiæ siue mixtus aut Lunæ affinis, semper erit solidus secundū terminos Dionysij, observādo ab octava tertij mensis civilis siue Martij usque ad quintā quarti civilis siue primi Religiosi, quæ fuerit prima Luna ad mobilium festorū positionem. Est autē aureus numerus quinque terminis deducendus inferius, & 300. quoque anno instaurandus, ut dies Lunæ primæ ubiuis consistat. Sunt enim nunc quinque dies erroris, qui sunt hoc pacto tollēdi. Ianus pater noster sic ab ortu mundi liberati constituerat, unde eius nomini dandum est anni principium secundum incrementa naturæ, & Mosi Christóque secundum gratiæ instauracionem in mediocritate consistentem & rerum omnium æquatricem.

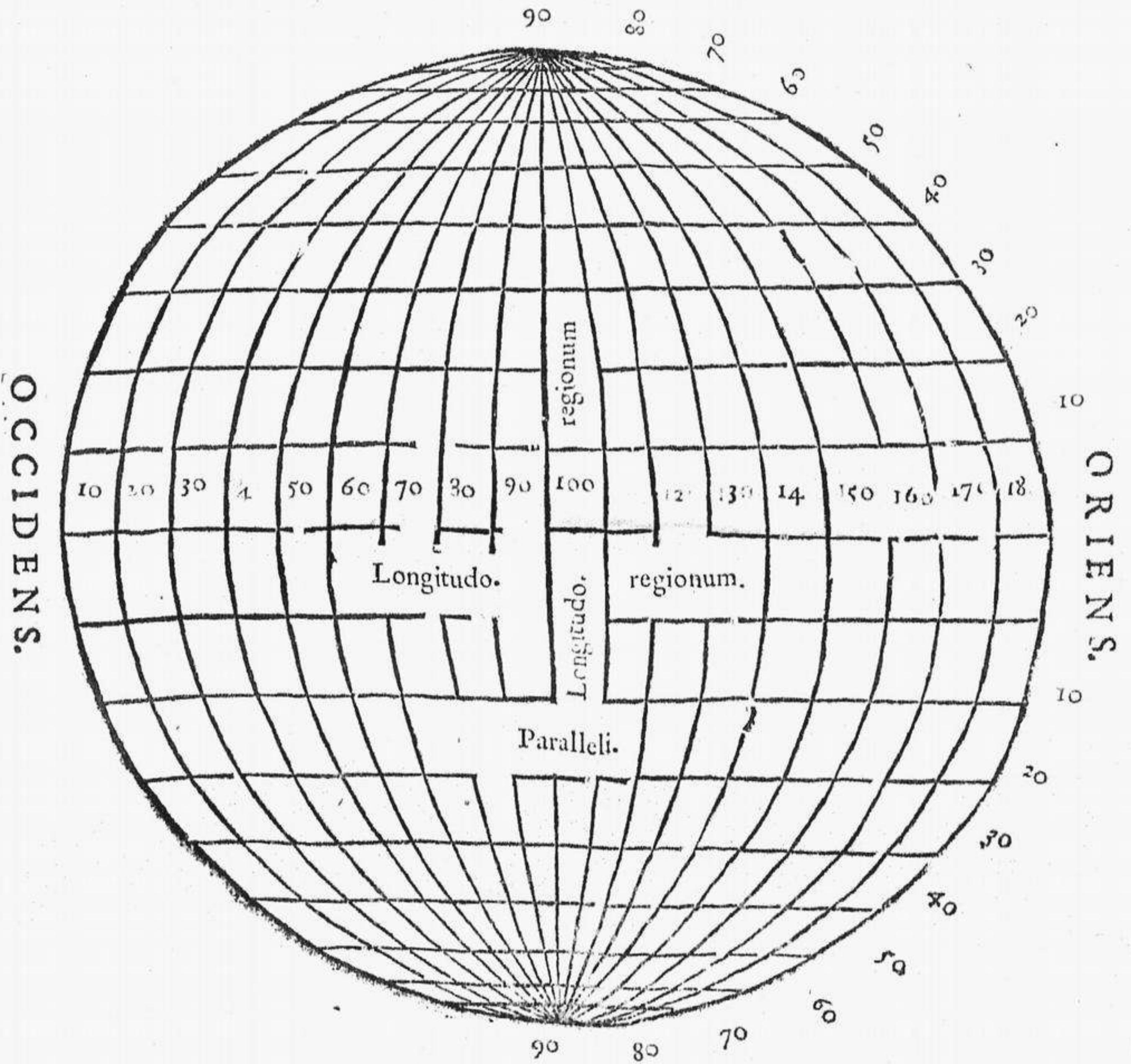
FINIS.

*Vniuersi orbis figura quatuordecim Sferis, quatuor ele-
mentorum, & decem cælorum sic habet.*

Longitudo autem & latitudo simul coniuncta sic habent.

SEPTENTRIO.

MERICIDIES.

